

28 Kânunîsani 1921'i unutma!

10 Eylül

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşiniz!

1920

Ana Sayfa ▼ TKP'den Arşiv Beiträge in Deutsch İletişim

28 Kânunîsani 1921'i unutma!

Ocak 31, 2023 tarihinde gönderilmiş

TKP - 1920 olarak Mustafa Suphilerin katledilişlerinin 102. yılı nedeniyle bir anma toplantısı yapıldı. Dünyada ve Türkiye'deki gelişmelerin, özellikle gelmekte olan seçimlerin tartışıldığı bu toplantıda Ercan Yigit yoldaş bir konuşma yaptı:

Değerli yoldaşlar:

28 Kânunîsani 15'lerin, TKP'nin Kurucusu ve önderi Mustafa Suphi, eşi Maria (Meryem) Suphi ve yoldaşlarının gelişmekte olan Türk burjuvazisinin önderi Mustafa Kemal tarafından Trabzon'daki İttihat ve Terakki artıklarına

Ara ...

MUSTAFA SUPHI

Devamı 20. sayfada

Bu Sayıda

- 6'lı Masa Anayasa Önerisi
Aslı SAVAŞKAN (S.2)
- 6 Yaşında Kız Çocuğu
Mümin TOPRAK (S.9)
- İmamoglu'na Verilen Ceza
Esen YILMAZ (S.16)
- 28 Kânunîsani'yi Unutma
TKP - 1920 (S.20)
- Bizi Öldüren Deprem Değil
Mümin TOPRAK (S.25)
- Nâzım'ın "Kara Haber"i
Redaksiyon (S.34)
- Depremden Unutulmayanlar
Asiye SÖNMEZ (S.35)
- Deprem Yardım Şovu
Berivan POLAT (S.40)
- Barışsı Yükseltelim!
Barış ALPER (S.45)
- Türk Devleti'nin Hassasiyetleri
Savaş YENER (S.52)

3. Dünya Savaşı'na doğru evrilen

Ukrayna savaşına karşı barışsı yükseltelim!

Devamı 44. sayfada

Halklarımızın demokratik bir Anayasa talebi gerçekleşinceye kadar mücadele sürecektir

Aslı SAVAŞKAN

HER vesileyle yılda birkaç kez anayasa tartışması birden Türkiye'nin gündemine oturur ve demokratik bir anayasa talepleri yükseltir. Şimdi de bu tartışmalar 6'lı Masa'nın iktidara geldiği takdirde öngördüğü anayasa önerisini açıklamasıyla birden alevleniverdi.

12 Eylül Anayasası topluma derin bir müdahaledir, halka giydirilmiş deli gömleğidir

Bu tartışmalar anlaşılır bir durumdur. Zira Türkiye'nin şimdiki anayasası 12 Eylül faşizan askeri darbesi tarafından Türkiye halklarına zorla giydirilmiş bir deli gömleğidir. Gerçi 1921 Anayasası hariç bundan önceki anayasaların da böyle bir karakteri vardı ama 12 Eylül anayasası kapsamı ve derinliği açısından bambaşka niteliklere sahiptir.

12 Eylül darbe anayasası Türkiye toplumuna, politikasına ve ekonomisine, demokrasisine, temel hak ve özgürlüklerine, işçi ve emekçi haklarına, başta Kürt halkı olmak üzere Türkiye halklarının dil, kimlik, özerklik haklarına köklü bir müdahaledir ve geriye gider. Tüm

temel hak ve özgürlükler budanmış, halkların varlıkları, Türkiye'nin çok halklı, çok uluslu, çok inançlı, çok kültürlü bir toplum olduğu anayasal düzeyde inkâr edilmiş, işçi ve emekçiler, ülke iç ve dış tekellerin talan ve yağmasına açılmıştır. Bu anayasa neoliberal politikalara geçişin anayasasıdır. İşte bu anayasa 40 yıldır ülkede hüküm sürmektedir. Sorun bu anayasada değişiklikler yapmak değil, bu anayasayı artık alıp tarihin çöplüğüne atmaktır. Ama bunu 40 yıldır kimse yapmadı, 6'lı Masa'da yapmayacaktır. Zaten yaptığı anayasa önerisi de 12 Eylül anayasasının değiştirilmiş biçimidir. Bu anayasayı tarihin çöplüğüne atacak olanlar da devrimci ve demokratik güçlerdir.

Erdoğan'ın tek adam rejimi 12 Eylül Anayasası'nın üstüne kuruludur

Bu darbe anayasasını kendi çıkarları için en iyi kullanan Erdoğan oldu. Bu antidemokratik askeri, faşizan, baskıcı anayasa 2002'de iktidara gelen AKP ve Erdoğan'a mutlak iktidarını, faşizan, gerici tek adam rejimini gerçekleştirmek için iyi

bir temel oluşturdu. Erdoğan bu anayasanın bazı maddelerini özellikle son 10 yıl içinde değiştirerek daha da faşistleştirdi, antidemokratikleştirdi, güçler ayrılığını kaldırdı, yasamayı, yargıyı, yürütmeyi kendi elinde topladı. Böylece kurduğu şu andaki ucube, otoriter, ceberut, gerici, faşizan tek adam rejimine hukuksal meşruiyet kazandırdı. Bu rejim topluma giydirilen ikinci bir deli gömleği oldu. Yoksulluk, yolsuzluk, yasaklar aldı başını gitti. Dolar fırladı, enflasyon yine azdı, halk geçi-nemez hale geldi, Erdoğan ise sarayında padişahlardan daha lüks bir yaşam sürdürüyor. Hazineyi yağmalayarak çevresini zenginleştiriyor. Kurduğu nizami ve gayrinizami baskı aparatıyla muhalefeti susturuyor. Kürtlere karşı savaş tüm kirliliği ile devam ediyor, toplumu kutuplaştırıyor, kaynaklarını tüketiyor.

Bu Türk usulü başkanlık sisteminden, Erdoğan'dan halk artık kurtulmak istiyor. Haziran seçimleri bunun için bir fırsat olarak görülüyor. Bu fırsatı kullanabilmek için sol ve demokratik güçler, sosyal-demokrat görünümlü liberal, gerici burjuva güçle-

ri de harekete geçmiş durumda. Her iki grubun da hedefi Erdoğan'ın kurduğu gerici faşizan rejimine son verilmesi, Erdoğan sonrasında bir yandan ekonomi düze çıkarılmaya çalışılırken diğer yandan da onun ceberrut ucube sistemine yarattığı yasal zemini ortadan kaldırmayı vaatetmekte ve bunun için öneriler getirmeye çalışmaktadır. Gerici, liberal burjuva güçler Erdoğan'ın gerçekleştirdiği anayasa değişikliklerini geri alacağını vaat ederken sol ve demokratik güçler ise toplumun bugün içinde bulunduğu gerçekleri ifade eden özgürlükçü demokratik yeni bir anayasa yapılmasını önermektedir.

6'lı Masa'nın Anayasa önerisi demokrasiye açılabilmekten çok uzak

CHP Başkanı Kılıçdaroğlu'nun gerici dinci, faşizan, aşırı sağcı, liberal görüşlü partilerden çatıştığı, altı partiden oluşan 6'lı Masa, uzun zamandan beri iktidara geldikleri takdirde Erdoğan sonrası için öngördükleri hedef olan "Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem" in nasıl bir sistem olduğunu gösterecek olan anayasa önerilerini kamuoyu ile paylaştılar. Ortaya çıkan "dağın fare doğurması" gibi bir durum. Esasında 6'lı Masa'nın yeni bir anayasa önerisi yok. Söz konusu olan 12 Eylül faşizan anayasasına yapılan kozmetik bir makyaj. Daha doğrusu Erdoğan'ın

gerici faşizan tek adam rejimini kurmak için yaptığı değişikliklerin büyücek bir bölümünün kaldırılıp eski duruma getirilmesidir. Bu halkımızın özlemini çektiği yalnız demokratik bir anayasadan değil, ileride demokrasiye açılacak bir anayasadan da fersah fersah uzaktır.

Demokrasiye açılışı getirebilecek bir anayasa ne demektir? Bu nasıl mümkün olabilir? Daha doğru bir soruyla, 6'lı Masa'dan bu

beklenebilir mi? Demokratik bir anayasa 6'lı Masa'dan asla beklenmez. Aslında demokrasiye açılacak bir anayasa da onlardan beklenemez. Zira hem demokratik, hem de demokrasiye açılacak bir anayasa onların Kemalist kutsal devlet anlayışlarıyla bağdaşmaz. Ama hâlâ bazı demokratik güçler böyle demokrasiye açılacak bir anayasayı 6'lı masa-dan beklemekte, zira ancak böyle bir anayasa ile geniş yığınların beklentisine cevap verebilir ve Erdoğan'ı gönderecek oy potansiyelini

kazanabilir. Çünkü bu demokrasiye açılacak anayasa şimdi hâlâ varolan 12 Eylül anayasasına yapılacak birkaç "radikal" müdahale ile esasında 3-5 maddeye yapılacak bir müdahale ile gerçekleştirilebilir ve halkta yeni bir umut ve hareketlilik yaratılabilir.

"Radikal" bir müdahale deyince büyük devrimci bir girişim, bir değişiklik yapılacağı anlaşılmasın. Bu üç müdahale anayasasının "değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez" olan ilk üç maddesiyle de ilgili değildir. Zira bu üç madde daha çok demokratik bir anayasasının içeriği ile ilgilidir ve toplumda büyük bir güç değişikliği oluşmasını gerektirir. Burada söylenen, yapılmasının düşünülmesi gereken bu üç, beş müdahale anayasasının "sıradan" maddeleridir, temel insan hak ve özgürlüklerinin bir yere kadar gerçekten genişletilmesiyle ilgilidir. Temel insan hak ve özgürlüklerinde bir gelişme ise genellikle demokrasi mücadelesini ilerleten adımlar olabilecek nitelik taşırlar. Nedir bazı demokrasi güçlerinin yapılmasını beklediği bu madde-ler?

Demokrasiye açılışı getirebilecek anayasa değişiklikleri

12 Eylül anayasası yasaklarla doludur. Ama üç konudaki yasak en temel hak ve özgürlüklerle ilgilidir. Bunlardan biri anadil konu-

sudur, ikincisi zorunlu din dersidir, üçüncüsü de işverenlere tanınan lokavt hakkıdır. Anadilde eğitimi yasaklayan Anayasanın 42. Maddesindeki “Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez” maddesi kaldırılabilir ve Kürtler başta olma üzere Türkiye halklarına kendi anadillerinde de eğitim sağlanabilir. Anadilin en temel, olmazsa olmaz temel insan hakkı olduğu düşünülürse bu beklenti çok doğaldır. Ama görülen o ki, 6'lı Masa partileri bunu istemediler. Çünkü bu onların”tek dil, tek millet, tek bayrak, tek din, tek devlet” diyen milliyetçi Kemalist devlet anlayışlarına taban tabana zıttır. Oysa bugün Türkiye'nin böylesi radikal bir adıma ihtiyacı vardı. Böylece Türkiye uluslararası alanda azınlıklara anadilde eğitimi yasaklayan ülke olma kara lekesinden kurtulacak, hem de Kürt sorununun barışçıl çözümü için bir adım atılmış olacaktı. Ayrıca ikinci turda Erdoğan'ı göndermek için geniş bir oy tabanı da kazanmış olacaktı. 6'lı Masa bunu tepti, zira onlar için asılan halk değil devlettir.

İkincisi Anayasanın 24. Maddesindeki “Din ve ahlak eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zo-

runlu dersler arasında yer alır” saptaması çıkartılarak zorunlu din dersi de kaldırılmış olurdu. Buna bir de Diyanet'in kaldırılması eklenebilirdi. O zaman büyük bir kesimin özlemine cevap verilmiş olacaktı. Bugün okullarda zorunlu din dersinin kaldırılması Alevilerin yıllardan beri öne sürdükleri bir taleptir. Onlar okullarda çocuklarının Sünni-Vahabi-İslam kurallarıyla eğitilmesini, evde ve okulda başka başka öğretimin çocuklarda travma yaratmasını istemiyorlar. Bu konularda verilmiş, ama Türkiye'nin uygulamadığı AIHM kararları vardır. 6'lı Masa 24. Madde değişikliği yapılmasını ve AIHM kararlarının uygulanacağını, Diyanet'in yeniden düzenleneceğini ilan edebilirdi. Etmedi, çünkü devletin bekası tek dinde, Sünni-Vahabi-İslam-Türk sentezinde görülmektedir. Oysa bu adım atılmasıyla din ve inanç özgürlüğü konusunda büyük bir adım atılmış ve Erdoğan'ın Alevilerin oyunu almak için giriştiği Cem evleri yapma, onları Kültür Bakanlığına bağlama manevraları da bir hamlede suya düşmüş, ikinci turda Erdoğan'ı göndermek için oy tabanı bir kez daha genişlemiş olacaktı. Onlar için halkın değil devletin bekası esastır.

Üçüncü olarak Anayasa'nın 54. Maddesindeki patronlara tanınan lokavt hakkı kaldırılıp diğer maddelerdeki işçilerin özgürce

örgütlenme, sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme, işten atılma konularında haklarının güçlendirilmesi, asgari ücretin saptanması ve enflasyon üstünde artırılması, işsizlikle mücadele konularında yeni esaslar getirebilirdi. Getirmediler veya getiremediler, zira 6'lı Masa partilerinin hepsi işçi ve emekçileri düşünen değil patronların haklarını savunan partilerdir. Patronlardan korktukları için ne lokavta dokunurlar ne de işçi haklarıyla ilgili adımlar atarlar. Sorun sınıfsaldır. İşçilerin zaten onlardan böyle bir beklentileri de yoktur. Ama işçi ve emekçi oylarına talibiz diyenlerin tam da bu konularda bir şeyler söylemesi gerekir. İşçiler onlara hem seçim kampanyası sırasında hem sonrasında meydana gelen dersi verecektir.

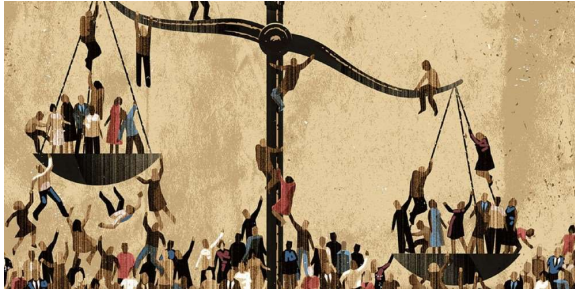
6'lı Masa'nın bazı olumlu anayasa değişiklik önerileri

Bunlar ve daha birçok konu 6'lı Masa'nın sorunlu buldukları ve bunun için dışladıkları maddeler ve konulardır. Oysa bunlar “güçlendirilmiş” dedikleri parlamenter sistemin olmazlarıdır. Onlar için “güçlendirilmiş” kavramının yalnız bir ajitatif değeri vardır. Özünde istedikleri “sıradan” bir parlamenter sisteme dönüşür. Bunun için de üzerinde sorun çıkmadan anlaş-tıkları anayasanın 84 maddesinde yaptıkları değişikliklerle-

ri komuoyuna açıkladılar. Bunlar önemsiz değişiklikler değildir. Ucube Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi kaldırılmakta, merkezine parlamentonun ve güçler ayrılığının bulunduğu batılı anlayışta -hatta güdük denebilecek- bir parlamenter sistem düşünülmektedirler. Nihayet gelecek olan içinde işçi ve emekçilerin, halkların baskın olarak temsil edildiği demokratik bir parlamento değil, bir burjuva parlamentosudur. Buradan işçi ve emekçilerin, halkların ve demokratik hak ve özgürlüklerin lehine bir karar çıkmaz, böyle bir kararı çıkartmak için de yoğun mücadeleler gerekecektir. Hatta şimdi söz verdikleri “olumlu” önerilerin hayata geçmesi bile uzun mücadeleler sonunda gerçekleşecektir. İşçi ve emekçilere, köylülere ve esnafa, halklara, kadın ve gençlere, akademisyenlere hiçbir şey gümüş tepsi içinde sunulmaz, zorla mücadele ederek alınır. Bu asla unutulmamalıdır.

Ama 6'lı Masa'nın önerdikleri değiştirecekleri zorla da olsa yaptırılması şimdiki ucube tek adam rejimine göre ileri adımlardır. Bunlardan bazıları şunlardır: Cumhurbaşkanı eskiden olduğu gibi sembolik bir konuma gelecek, yasama organının,

Meclisin konumu daha güçlü bir hale getirilecek, hükümet meclise karşı sorumlu olacak, gensoru ve yapıcı güvensizlik oyu ile düşürülebiyecek, siyasal partilerin kapatılması güçleştirilecek, seçim barajı % 3'e indirilecek (tamamıyla kaldırılabilir, Milli Bakiye sistemine dönülebilirdi), YÖK kaldırılacak, üniversiteler özerk olacak, güçler ayrılığı ve yargı bağımsızlığı sağlanacak, her türlü karara karşı yargı yolu açık olacak, baroların özerk-

liği anayasaya girecek, hukuk devleti işletilecek, hukuk üstünlüğü sağlanacak, kayyum uygulaması kalkacak, demokrasi işleyecek, Merkez Bankası bağımsız olacak, insan onuru insan haklarında temel alınacak v.b. Dendiği gibi bunlar daha çok iyi açıklamalardır, vaatlerdir. Onlar için bunlar vaat edilir, ama bunların çoğunun yaşamda bir karşılığı yoktur. Sınıf ve devlet çıkarı ne gerektiriyor- sa o yapılacaktır.

**6'lı Masa'nın hedefi
zevahiri kurtarmak,
halkın gözünü
boyamaktır**

6'lı Masa yalnız yukarıda adlandırılan üç temel konuya değil daha yakıcı olan birçok konuya değinmedi. Bunlardan biri savaş ve barış konusudur. Kürtlere ve komşulara karşı savaş ve saldırılar sonlandırılacak, barışın ve komşularla çatışmazlık politikası izlenecek denebilirdi. Denmedi. Yeni bir vatandaşlık anlayışı getirilebilirdi. Getirilmedi. Kadın hakları konusunda İstanbul Sözleşmesiyle yetinmeyip toplumun her alanında ka-

dının özgürleşmesine vurgu yapılabilirdi. Yapılmadı. Politik tutuklular için bir genel politik af çıkarılması, MGK kaldırılması gündeme alınabilirdi. Alınmadı. Devlette

ve devlet dışında kontrgerilla, SADAT gibi paramiliter örgütlerin dağıtılacağını ilan edilebilirdi, etmedi. İşçi ve emekçilerin enflasyona ezdirilmemesi için alınacak somut önlemler getirebilirlerdi. Getirilmedi. Gençlerin eğitim ve iş sorunlarına köklü çözümler getirilebilirdi. Getirilmedi. Planlı kalkınma vurgulanabilirdi. Vurgulanmadı. İklim ve çevre ve daha başka birçok temel konuda yeni açılımlar önerebilinirdi. Önerilmedi veya önerilmek istenmedi. Onun için 6'lı Masa önerileri güdük kaldı. Halkta bir umut ve heyecan uyandırmadı.

Böyle bir heyecanı ancak devrimciler ve komünistler verebilirler.

Esasında 6'lı Masa 6 ay uğraşıp böyle bir öneri getireceğine daha önce 4 partinin, AKP, CHP, MHP, HDP'nin eşit katılımıyla kurulan Anayasa Komisyonunun üzerinde anlaştığı 60 maddeyi iktidara geldiklerinde hemen yürürlüğe koyacaklarını açıklayabilirlerdi. Yapmadılar. Bu 60 madde hem 6'lı Masa'nın önerilerinin büyük bir bölümünü kapsıyor hem de güncel yakıcı sorunlarla ilgili yaklaşımlar getiren maddeler içeriyordu. Yapmadılar. Zira böyle bir durumda halk yığınlarının “uslu” durmayacağından, devleti sallayabileceğinden korktular. Onlar için devlet bekası adına kendi aralarındaki harmoninin bozulmaması halk arasında gerçekleşecek bir harmoniden çok daha üstündür. Bunlar nihayetinde burjuva partileridir, devlet partileridir. Burjuvazinin ve devletin çıkarına olmayan bir uygulamaya asla girmezler. Onlar için demokrasi burjuva partilerinin birinin iktidara gelip diğerinin gitmesidir. Onlar sıkılmadan “şimdi demokrasi zamanı, hürriyet esastır, kısıtlamalar istisnadır” derler, “insan haklarına dayalı, laik, demokratik, sosyal hukuk devletinden bahsederler, yargı bağımsızlığını, Merkez Bankası bağımsızlığını vurgularlar. Bunlar anlık halkı manipüle

etmek için başvurulan yöntemlerdir. Onlar için esas olan burjuvazinin egemenliği, halkın ise uyutulmasıdır. Halk ise artık manipüle edilmek, uyutulmak istemiyor. Gözlerini açmaktadır.

Halkı uyandırmak ve örgütlemek görevi devrimcilerin, komünistlerindir

Şu bilinmeli ki, sınıflı toplumlarda ne yargı bağımsızdır ne Merkez Bankası, ne Meclis ne Bakanlar kurulu. Bunlar halkın, işçi ve emekçilerin çıkarları doğrultusunda değil egemen güçlerin, tekellerin çıkarları doğrultusunda çalışırlar, karar alırlar. Sınıflı toplumlarda hukukun üstünlüğü üstün sınıfların hakkıdır. 6'lı Masa'nın ana hedefi burjuvazinin, tekellerin egemenliğini sağlamaktır, işçi ve emekçilerin sömürsü üzerinden neoliberal kapitalist sistemi işletmektir. İşçi ve emekçilerin, Türkiye halklarının onlardan bir beklentisi yoktur. Söz konusu olan Erdoğan'ı devirmek için O'na karşı olan tüm güçlerin en geniş ittifakını oluşturmaktır. Erdoğan'ı gönderdikten sonra onlarla demokrasinin derinleştirilmesi, gerçek demokrasinin kazanılması için mücadele devam edecektir. Bu mücadele Erdoğan'ı devirme mücadelesiyle seçim meydanlarında hızlanacaktır. Bu mücadeleyi yığınlar içinde örgütlemek ve seçim sonrasında da derinleştirerek sürdürmek devrimcilerin ve komünist-

lerin önlerinde duran en acil görevdir.

Gerçek bir demokrasi işçi ve emekçilerin eseri olacaktır

6'lı Masa'nın anayasa önerisi toplumda ve bazı demokrasi güçlerinde büyük bir hayal kırıklığı yarattı. Ne kadar kendisine sosyal-demokrat dese de burjuvaziden demokratik bir anayasa önerisi gelmeyeceği bir kez daha anlaşılmış oldu. Basında demokratik bir devleti ve demokratik bir cumhuriyetin temeli olacak demokratik bir anayasanın nasıl olabileceği konusunda görüşler ileri sürülmekte, tartışmalar yapılmaktadır. Bu tartışmaların ortak özelliği doğru olarak demokratik bir cumhuriyetin ve anayasanın merkezinde işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları bulunmakta, egemenliğin halk yığınlarında olduğu bir halk demokrasisi öngörülmekte ve tabandan yukarıya doğru halk meclisleri olarak örülmesi önerilmektedir.

Biz buna bir de Türkiye'nin çok halklı, çok uluslu, çok inançlı, çok kültürlü özelliğinin de katılarak tartışılmasını öneriyoruz. Çünkü anayasa o toplumun tarihsel gelişmesiyle birlikte içinde bulunduğu nesnel ve öznel koşulların, güç dengelerinin bir aynası olmalıdır. Sırf işçi sınıfı temel alınıp halklar unutuluyorsa böyle bir anayasa demokratik olamaz. Partimizin daha 1920'deki 1. Kongresinde “Hür hakların

hür ittifadı” üzerinde yükse-
len işçi ve köylü şuraların-
dan oluşan proleter enternas-
yonalizmine dayalı federal
demokratik bir cumhuriyet
öngörülmüştür. Dergimiz
DURUM'un 2. sayısında
Mehmet Bayrak yoldaşın
böyle bir cumhuriyet ve ana-
yasanın nasıl olabileceği ko-
nusunda bir yazısı yayınlan-
mıştı. Şimdi tartışmalara bir
katkı olarak yoldaşın yazı-
sının son bölümünü buraya
aktarıyoruz:

Türkiye toplumunun yeniden yapılandırılması, demokratik devletin içeriği

1. Demokratik cumhuri-
yet veya demokratik devlet,
bugünkü Türkiye sınırları
içinde yaşayan bütün ulus-
ların ve sayısal olarak büyük
veya küçük milliyetler, ulu-
sal azınlıklar, ulusal toplu-
luklar olmalarına bakılmak-
sızın halkların tümünün or-
tak iradesini ve temsilini
ifade etmesini içerir. Bu
halklar Türk, Kürt, Laz,
Rum, Ermeni, Yahudi, Asu-
ri-Süryani, Arap, Roman,
Çerkez, Gürcü ve diğer Kaf-
kas halkları, Makedon, Boş-
nak, Arnavut, Bulgar, Ro-
men ve diğer Balkan halk-
larıdır. Demokratik devlette
bu halkların yerleşik veya
dağınık olmalarına bakıl-
maksızın bunların tümünün
merkezi erkte temsil edilme-
si gerekir.

2. Demokratik ve merke-
zi esaslar temelindeki yeni
yapı, özerk devlet ve otonom
bölgelerden oluşacaktır.

Merkezi erk, Türkiye halk-
larının tümünün temsil edil-
diği bir erk olacaktır.

3. Merkezi hükümetin
elinde yalnız demokratik
devletin genel işleyişi ola-
caktır. Buna göre:

a. Dış ticaret de dahil
olmak üzere, dış ilişkiler,
deniz, hava, demiryolları ve
ulusal güvenlik, haberleşme,
mali ve gümrüklerle ilgili
sorunlar merkezi erk tarafın-
dan yürütülecektir.

yetkisine sahip olacaktır.

4. Özerk erk veya cum-
huriyet (devlet), demokratik
devletin sınırları içinde
belirlenmiş topraklar üzerin-
de (Kürt ulusunu alacak
olursak) Kürt ulusunun ken-
di sorunlarını kendisinin
çözmesi demektir. Bu Kürt
halkının egemenliğini yans-
ıtacaktır. Özerk erk, demok-
ratik devletin kendi iç örgüt-
lenmesidir.

Buna göre:

b. Merkezi erkin ve ö-
zerk devletlerin erk ve idari
organlar sisteminin ilkeleri
ve bunların çalışma düzeni
merkezi ve özerk yönetimle-
rin anayasalarında belirlenir.
Merkezi erkin kararları bağ-
layıcıdır. Özerk cumhuriyet-
ler, kendi ulusal özgül çıkar-
ları açısından bu ilkelerin
geliştirilmesinde yetkili ola-
caktır.

c. Merkezi erk, ülkenin
birlik içinde politik ve eko-
nomik bakımından gelişme-
sinin güvence altına alınma-
sı amacıyla özerk devletin
anayasa ve öteki yasalarla
çelişen karar ve talimatlarını
ertelemek veya iptal etmek

a. Özerk Kürdistan Cum-
huriyeti'nin en yüksek or-
gani olan meclis, Türkiye
Kürdistan'ındaki il, ilçe,
köylerden seçilmiş halkın
temsilcilerinden oluşacak-
tır. Şimdiye kadarki T.C.'nin
uygulayageldiği, merkezi
atamalarla oluşturduğu, ye-
rel ve bölgesel yönetim ma-
kamları kaldırılacaktır.

b. Özerk Kürdistan'da
yaşayan tüm halkların özerk
yönetimin organlarında sa-
yısal olarak temsil edilmesi
o cumhuriyetin veya otonom
bölgenin nüfus oranıyla sap-
tanacaktır. Bu ilke diğer
özerk cumhuriyet ve diğer
otonom bölgeler için de ge-

Türkiye toplumunun yeniden yapılandırılması, demokratik devletin içeriği

1. Demokratik cumhuriyet veya demokratik devlet, bugünkü Türkiye sınırları içinde yaşayan bütün ulusların ve sayısal olarak büyük veya küçük milliyetler, ulusal azınlıklar, ulusal topluluklar olmalarına bakılmaksızın halkların tümünün ortak iradesini ve temsiliyi ifade etmesini içerir. Bu halklar Türk, Kürt, Laz, Rum, Ermeni, Yahudi, Asuri-Süryani, Arap,

(devlet), demokratik devletin sınırları içinde belirlenmiş topraklar üzerinde (Kürt ulusunu alacak olursak) Kürt ulusunun kendi sorunlarını kendisinin çözmesi demektir. Bu Kürt halkının egemenliğini yansıtacaktır. Özerk erk, demokratik devletin kendi iç örgütlenmesidir.

Buna göre:

a. Özerk Kürdistan Cumhuriyeti'nin en yüksek organı olan meclis, Türkiye Kürdistan'ındaki il, ilçe, köylerden seçilmiş halkın temsil-

kiye Kürdistanı'nda özerkliği yerleşmesiyle Kürt halkı yaşadığı topraklar üzerinde demokratik kültürünü, ulus ve dil eşitliğinin özgürce gelişmesini sağlayacak, Kürt ve Türk halkının ve diğer tüm ulusal azınlıkların karşılıklı yakınlaşmaları için objektif eğilimlerin gelişmesine büyük olanaklar yaratacaktır. Ulusal topraksal özerklik demokratik devletin bir iç örgütlenmesidir.

6. Ulusların kendi yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkı, ulusal eşitsizliği ve ekonomik bakımdan zayıf olan ulusu egemenlik altına almayı getiren ve bir burjuva teorisi olan "ulusal kültürel özerklik" ile temelden ayrılır. Ulusların kendi yazgılarının kendileri tarafından belirlenmesi hakkını, "etnik kültürel sorunlara" ve "etnik kimlik"lere indirgeyen görüşlere karşı sürekli savaş gerekir. Ulusal topraksal özerklik temelinde, demokratik cumhuriyet, demokratik toplum, demokratik devlet için mücadele sosyalizm için savaşın kopmaz bir parçasıdır.

çerli olacaktır.

c. Seçimlerde, tesbit edilmiş temsilcilikleri aracılığıyla bütün halklar nisbi olarak merkezi erkin yasama ve yürütme organlarında temsil edilecektir.

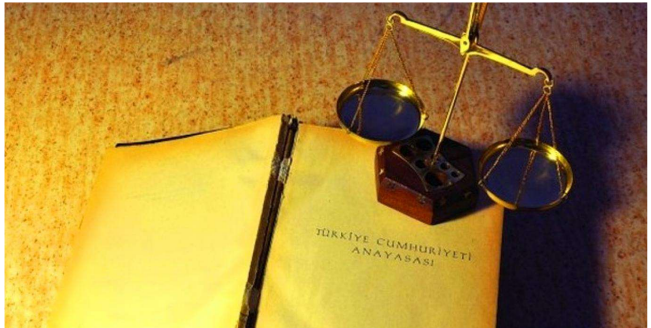
d. Özerk cumhuriyet, merkezi erkçe onaylanmak koşuluyla kendi bölgesinin iç taksimatını ve sınırlarının tesbitini kendisi yapacaktır.

e. Özerk cumhuriyet, merkezi devlet yasalarının, karar ve talimatlarının uygulanmasına, cumhuriyetin eğitim, sağlık, tarım, sanayi, yerel ticaret, trafik, maliye ve vergilerin örgütlenmesine, kendi bütçesinin hazırlanmasına ve kamu düzeninin korunması ve denetlenmesi özerk cumhuriyette yaşayan bütün halkların haklarının korunmasına görevli ve yetkili olacaktır, bu merkezle uyum içinde yürütülecektir.

f. Özerk cumhuriyetin devlet organlarında ve eğitim kurumlarında Kürt halkının ulusal dili Kürtçe

konusulacaktır. Bütün dillerin gelişip güçlenmesi için bütün olanaklar sağlanacak, her ulus ve ulusal azınlığın kendi dilinde okuması, yazması, yayın yapması yasaklanamaz.

5. Komünistler, ulusların kendi yazgılarının kendileri tarafından çizilmesi hakkının Leninci özgül içeriğinden ve deneylerinden hareket ederler, Türkiye Kürdistanı'nda Kürt halkının ulusal, topraksal özerklik istemini tanırlar, ulusal, topraksal özerkliği Türk, Kürt ve diğer tüm ulusal azınlıkların ortak çıkarları için adil bir çözüm olarak görürler. Tür-

6 yaşında kız çocuğunun evlendirilmesi ve tecavüze uğraması bu ülkede ifade özgürlüğüdür

Mümin TOPRAK

TÜRKİYE son günlerde İsmailağa Cemaati'ne bağlı Hiranur Vakfı kurucusu Y. Z. Gümüşel'in 6 yaşındaki kızını dini nikâhla müridi 29 yaşındaki bir tarikat mensubuyla evlendirmesi ve evlilik icabı 6 yasında kızın tecavüze uğraması haberiyle çalkalanıyor. Çalkalanıyor derken iktidar ve Saray tarafı suskun, muhalefet ve demokratik güçler olayı şiddetle protesto ediyorlar, kınıyorlar, vicdan diyorlar, ülkenin yüzkarası diyorlar. Tepkiler sonunda AKP'de Erdoğan da konuşmak zorunda kaldı ve tasvip edilecek bir olay olmadığını istemeyerek söylemekle yetindiler. Tavırları onların bu konuya kökten karşı olmadıklarını ima ediyordu. Hele Erdoğan'ın *"bir kızımızın erken yaşta evliliği"* diyerek 6 yaşında bir çocuğun tecavüze uğradığını açıkça belirtmeyerek sanki olayın üstünü örtmeye kalkıyor gibi olması ülke için ne kadar utanç vericidir.

6 yaşında evlenmenin ifade özgürlüğü ile ne ilintisi var?

Şimdi denebilir ki, bu olayın ifade özgürlüğü ile ne ilişkisi var? Bu da nereden çıktı? Yazının başlığı abartılı, zorlama değil midir? diye sorulabilir. Değildir, zira bu memlekette her şey mümkün. Memleket deyince bu rejimde her şey mümkün demek gerekir. Rejim dediğin de Erdoğan'ın gerici islami-faşist tek adam rejimidir. Bu rejim diğer rejimlere benzemez. Nevi şahsına münhasır bir rejimdir. Çünkü bu rejimde topluma Selefi-Vahabi-İslam dayatılıyor. Laik aydınla-macı yaşam biçimi yerine Suudi-Vahabi-Emevi-İslam yaşam biçimi yerleştirilmeye çalışılıyor. Bu rejim cihatçıdır. Savaş, vurgun, yağma, talan onun özüne işlemiştir.

Kindardır, son Kürt susuncaya kadar savaşta inatçı ve intikamcıdır.

Bu Suudi-Vahabi yaşam biçiminde kadın evde erkeğin "kölesi"dir, kız çocukları genç yaşta evlenme "objesi"dir. Yerden mantar gibi biten tarikatlar, cemaatler, dini vakıflar bu yaşam biçimini yerleştirmenin araçlarıdır. Kadını horlama, kadına baskı ve şiddet, kız çocuklarını küçük yaşta evlendirme ve tecavüz bu toplumda artık normal sayılmaktadır. Bu konularda devlet susuyor, yargı susuyor, Meclis susuyor. Esasında susmuyor, davranışlarıyla bu gelişmeyi destekliyor ve körükliyorlar. Toplum çürüyor, toplum yozlaşıyor, toplumda ahlak normları çöküyor. Bu koşullarda meydanlara çıkıp çılgık atan, yeter diyen bir toplum da yok. Bu konuyu dile getiren kadın örgüt ve girişimleri de anında susturuluyor. Onlar bunlara İslam toplumunun icabıdır, sosyolojik bir olaydır, susacaksın deniyor.

Diyeceksiniz ki, kadınlar, kadına şiddet-te, çocuk istismarında meydanlara çıkıyor-lar, cop da yeseler, tutuklansalar da fikirlerini ifade ediyorlar. Bu memlekette 6 yaşında çocuk evlensin, evlilik gereği tecavüze uğrasın diyen mi var? Böylesi bir ifade özgürlüğü mü var? Bu soruya maalesef var diye cevap vermek zorundayız! Kim bunlar diye sorarsanız, maalesef bunlar kendisine bağımsız yargı diyen yargı, devlet, Diyanet, tarikat, toplumun büyücek bir kesimi! Bunlar için 6 yaşında bir çocuğun evlenebileceğini söylemek ifade özgürlüğüdür. Oysa bu evliliği, dolayısıyla istismarını savunmak pedofili, toplumsal bir hastalıktır, sosyolojik bir vakadır. Bu konulara deyinen yok denecek kadar azdır!

Nurettin Yıldız'ın fetvası: 6 yaşındaki çocuk evlenebilir

Nurettin Yıldız 2015'lerde Milli Gazete yazarı ve Sosyal Doku Vakfı başkanıdır ve o dönem hükümete destek için kurulan Milli İrade Platformu'nu oluşturanlardandır. O, bu dönemde yayınladığı bir videoda verdiği bir

fetvada şöyle der:

“Evlilikle ilgili şeriatımızda İslam'ın yaş haddi yoktur. Bu ne demek? Buluş çağından önce de bir çocuk evlenebilir. Çocuklar arası nikâh da yapılabilir. Büyük küçük nikâhı da ya-

pılabilir. Mesela 7 yaşında bir kız çocuğu 25 yaşında bir erkek veya 7 yaşında erkek 25 yaşında bir kız evlenebilir mi, nikâhlanabilirler mi? Nikâh evlilikten daha hassas bir ifade. Evet, nikâhlanmalarında sakınca yoktur. Bütün mezheplere göre, Kuran'a iman eden bütün Müslümanlara göre, (Kuran'a iman eden kelimesini açacağız biraz sonra) evlilik için bir yaş söz konusu değildir. 10 yaşında, 7 yaşında, 6 yaşında, 78 yaşında, yaşıyorsa 135 yaşında bir insan, evlenmeye adaydır. Ne küçük yaşta olduğu için, ne büyük yaşta olduğu için, nikâha engel bir durum yoktur. Eğer reşitse, kendi imzasını atacak yaştaysa kendisi evlenir, reşit değilse velisi tarafından evlendirilir.” Hatırlatalım: Hiranur Vakfı kurucusu Gümüşel 6 yaşında reşit olmayan kızını velisi olarak kendi eliyle evlendiriyor, anası saçını tarayıp “kocası”na yolluyor. Her şey fetvaya uygun. Burası Türkiye. Bir başkadır benim memleketim! Bu Nurettin Yıldız'ın yaşadığı Türkiye'de yasalar nikâhı 18 yaş olarak ilan ediyor. Din “bilgini” Nurettin Yıldız bile bile yasalara

meydan okuyor, toplumu ortaçağdan kalma dini kuralara uydurmaya çalışıyor. Bunu korkmadan yapması arkasının güçlü olduğunu göstermektedir.

Nitekim 2017 senesinde bu fetvayı ele alan “*Dinciler sapıklaşıyor: Sosyal Doku Vakfı Başkanı Nurettin Yıldız: 6 yaşındaki çocuk evlenebilir dedi*” diye haber yapan gazeteci Barış Terkoğlu hakkında savcılar “hakaret” suçlamasıyla iddianame düzenlediler. İddianamede hakkında “*Kovuşturmaya yer yoktur*” kararı verilen Yıldız'ın sözlerinin “*düşünce ve kanaat özgürlüğü, düşüncüyü açıklama, yayma kapsamında kaldığı*” belirtildi. İddianamede şöyle dendi:

“6 yaşında çocukla evlenebilir” başlıklı videoda kayıtlı konuşma metni ile ilgili olarak, Kocaeli Baro Başkanlığı'nın da şikâyeti ile İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na 2015/20414 nolu soruşturmada Nurettin Yıldız hakkında soruşturma yapıldığı, sonuç olarak söz konusu beyanların T.C. Anayasa 25. ve 26. maddelerinde düzenlenen düşünce ve kanaat özgürlüğü, düşüncüyü açıklama, yayma kapsamında kaldığı gerekçesiyle 17.03.2015 tarihli kovuşturmaya yer yoktur kararı verildiği dosya kapsamında mevcut karar öneriğinden anlaşılmıştır.”

Yargı-Saray-Tarikat işbirliği

Şimdi anlaşıldı mı? Yargıya göre “6 yaşında çocukla evlenebilir” olduğunu açıklamak, yaymak suç değildir, ifade özgürlüğü kapsamındadır. Bunu söyleyen yargı mensupları üzerinde Nurettin Yıldız'ın etkisini anlatan bir örnek de 2016 yılının Aralık ayında Muhafazakârların Adalet ve Medeniyet Derneği adlı dernek, Alanya'da bir otelde hukuk buluşması düzenliyor. Konuşmacı olarak ise kürsüde Nurettin Yıldız vardır. Yıldız'ın dinleyicileri arasında en ön sırada başsavcılardan Yargıtay üyelerine hatta Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısına kadar yargı bürokrasisi oturuyordu. Koskoca hâkim ve savcılar hukuka değil Nurettin Yıldız'ın fetvalarına önem veriyorlardı. Onların tarikat ve cemaatlere, hele Saray'a bağlılıkları Anayasa ve yasalara bağlılıkları-

ndan daha üstündü. Bu nedenle savcılar Yıldız'ın fetvaları hakkında yapılan şikâyetlere takipsizlik kararı veriyor, Yıldız aleyhinde yazılan yazılara ve yapılan haberlere ise anında erişim engeli getiriyor, yazı yazan gazeteciler hakkında davalar açılıyordu. Cemaat, iktidar yargı ilişkisi gün gibi ortadaydı. Şimdi Gümüşel'in 6 yaşında evlendirdiği kızı 15 yaşında hamile kalıp doktora gittiğinde ve doktor bu çocuk evliliği deyip polisi çağırmasına rağmen savcıların olayı daha fazla takip etmemesinin nedeni daha iyi anlaşılmıyor mu? Ve şimdi kamuoyunda tartışılan bu rezaletin üstünün bir gün bu tarikat-yargı işbirliği karşısında kapatılmayacağından kim emin olabilir? Kimse, zira solu ve Kürtlerle ilgili davalara hemen anında zaman bulan yargı bu tecavüz olayına zaman bulamayıp duruşma gününü Mayıs 2023'e atmış ama tepkiler üzerine Ocak ayına çekilmiştir. Yargı toplumun gözünün içine baka baka bu olayda adil bir yargılamayı şimdiden unutup diyor. Yargı, Saray, tarikat işbirliği gün gibi ortada!.

Nurettin Yıldız daha da ileri giderek kendisine gösterilen tepkileri “İslam'a ve Müslümanlara hakaret” olarak nitelendirdi. Yani “6 yaşında bir kız çocuğu evlendirilebilir ve istismar edilebilir” diyen bir din adamına tepki göstermek “İslam'a ve Müslümanlara hakaret” etmekmiş. Kimsenin kimseye hele İslam'a ve Müslümanlara hakaret etmeye hakkı yoktur. O zaman sormak gerekir. “6 yaşında bir kız çocuğunun evlendirilmesi” konusunda İslam dininin ve müslümanların görüşü nedir? Kitaplar ne diyor, ulemalar ne diyor? Diyanet ne diyor, devlet, hükümet Erdoğan ne diyor, Kuran ayet ve hadisler ne diyor? Bilinsin ki, İslam ve müslümanlara hakaret edilmesin!

6 yaş evliliği ile ilgili Diyanet ne diyor

Bu gelişmeler karşısında bir devlet kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan beklenen nikâh ve evlenme yaşının yasalarımıza göre 18 olduğunu, ülkemizde geçerli olanın ileri sürülen bazı dini “kuralların” değil yasalar olduğunu söylemesi beklenmez mi? Ama

hayır! Diyanet İşleri Başkanlığı'nın resmi Web Sitesinde 6 yaş evlilikleri reddedilirken 9 yaş evliliklerinin olabileceği belirtilmektedir. Bunu da buluşun ve nikâhın ne anlama geldiğini anlatarak yapmaktadır. Bu konularda Diyanet'in açıklamaları şöyle:

“Sözlükte 'ulaşmak, yetişmek, iş gayesi-ne varmak gibi' anlamlara gelen bulûğ, fıkıh terimi olarak, bir kimsenin çocukluk dönemini bitirip, ergenlik çağına ulaşması demektir. Bulûğ çağına ulaşan kimseye bâliğ denir. Ergenlik yaşı çocuğun vücut yapısına ve iklim şartlarına göre değişebilir. İslâm hukukçularınca bulûğ çağının alt sınırı, erkekler için 12, kızlar için 9 yaş olarak belirlenmiştir. Bu yaşa ulaştıktan sonra erkeğin ihtilam olması, baba olabilme devresine girmesi; kızın da adet görmesi, gebe kalabilme çağına ulaşması fiili olarak bâliğ olmalarıdır... Bulûğ, kişinin dinen mükellef sayılıp, yetişkin insan statüsünü kazandığı dönemdir. Bu çağa ulaşan ve akıllı olan kimse artık tam edâ ehliyeti kazanır. Böylece, ibâdet, helal ve haram gibi dinî hükümlere muhatap; cezâî, malî ve hukukî yükümlülük-lere ehil olur.”

“Nikâhın, iki şahit huzurunda tarafların irade beyanında bulunmak suretiyle akdedilmesi gerekir. Bulûğ çağına erişmiş kadının velisi olmaksızın kendisinin nikâhlanabilmesi mümkün olmakla birlikte, velisinin de bulunması menduptur (yapılması daha iyi olan).”

Diyanet'in bu açıklamalarında açıkça 9 yaşında bir kız çocuğunun evlenebileceği belirtilmektedir. Diyanet ise buna şiddetle karşı çıkmakta, bunların yalan ve asılsız olduğunu söylemektedir. Oysa Diyanet'in söyledikleri açıkça ortada: Kızlarda bulûğ çağı 9 yaştır. Bulûğ çağına erişmiş kişi yetişkin statüsünü kazanır, gebe kalabilir, velisi olmadan da nikâhlanabilir ne demektir? 9 yaşındaki kız çocuğu evlenebilir, gebe kalabilir, yani tecavüze uğrayabilir demektir. İslam'da kız çocuklarının 9 yaşa girmeleri çok önemlidir. Bu Hz. Muhammed'in evlilikleriyle ilgilidir. Onun için Diyanet'in “biz

böyle bir şey açıklamadık” demesi zevahiri kurtarmaya çalışmaktan başka bir şey değildir. Diyanet'in sözlük bilgisi altında bülûğ ve nikâhı açıklarken demek istediği 9 yaşında kız çocuklarının evlenebilir olmasıdır. Oysa Diyanet'in açıkça nikâh ve evlilik yaşı 9 değil 18'dir diye ilan etmesi gerekmez mi? Diyanet gerek görmüyor. Elbet bunun bir hikmeti vardır!

Eğitimde 4+4+4'ün kerameti ve İranlaşma, Vahabileşme gayreti

Hükümetin ve Erdoğan'ın bu konudaki, yani 9 yaş konusundaki politikası açık olarak 2012 senesinde ortaya çıktı. O sene Erdoğan eğitim sistemini değiştirip, “yepyeni” bir eğitim sistemi getirmeye kalktı. Herkes bu da nereden çıktı diye yakınmaya başladı. Böyle bir eğitim reformundan ne Milli Eğitim Bakanlığı'nın ne de eğitimle ilgili kurumlarının haberi vardı. Erdoğan kendi en yakın kurmaylarına böyle bir proje hazırlatmış ve kamuoyuna sunmuştu. Bu eğitim projesine göre şimdiye kadarki 8 yıllık kesintisiz eğitim kaldırılmakta, onun yerine 4+4+4 kesintili, yani 4 yıl ilkökul, 4 yıl ortaokul, 4 yıl lise olmak üzere her biri birbirinden bağımsız eğitim sistemi getirilmekteydi. Daha da önemlisi çocukların okula başlama yaşı 72 aydan 60 aya indirilmekteydi. Yani eğitim yaşı 6'dan 5 yaşa indirilmekteydi. Böylece 5 yaşında ilkökula başlayan çocuk 4 sene sonra, yani 9 yaşında ilkökulu bitirmiş olacaktı. İsterse ortaokula, daha doğrusu İmam-Hatip-Ortaokullarına gidecek. İstemezse bırakacak, evde koca bekleyecekti. Şimdi 9 yaşın kerameti anlaşıldı mı? Neden okula başlama yaşının 5 ve okul basamaklarının 4'er seneye indirildiği anlaşıldı mı?

Gerçi o zaman gazetelerde çıkan haberlere göre ilköğretime başlama yaşı 5 yaşa düşürülerek kız öğrencilere “ergenlik ayarı” yapılmak istendiği belirtildi. Böylece ilköğretim çağı yaş aralığı 5-13 yaş aralığına inecek, 12-

14 yaş aralığında ergenliğe giren kız çocukları 13 yaşında ilköğretimden mezun olarak İslam inancına göre henüz mükellefiyet çağına girmeden örgün eğitimini tamamlamış ve örgün eğitime devam etmeyerek karma eğitim, yatılı okul, türban yasağı gibi sorunlar da ortadan kalkmış olacaktı.

Burada ergenlik çağının 9 değil 12-14 gösterilmesi kamuoyunun tepkisini çekmek içindir. Yukarıda Diyanet'in açıklamasında da görüldüğü gibi ergenlik yaşı kızlarda 9'dur. Bu nedenle kesintili eğitim sistemine geçilmiş, ilkökul 5+4 = 9 yaşı olarak belirlenmiştir. İlginç olanı tam bu yıllarda İran Molla Rejimi de kız çocuklarının 9 yaşında evlenebileceğini tartışmış ve bunu yasallaştırmıştır. İran'daki Şeriata göre kız çocuklar 9, erkek çocuklar 15 yaşında evlenebilirler. Kız çocuklarının evlenme kararını babası veya dedesi (babasının babası) verebilir. Erdoğan İran molları kadar ileri gidemedi. O ilk hedef olarak ergenlik yaşı 12-14 tartışmasını getirdi, 9 ve 13 sayılarını gündem yaptı, çocukların eğitimine “ergenlik ayarı” getirdi. 9

yaşa toplumdan gelebilecek tepkilerden dolayı bunu kendisi getirmede, dolaylı yoldan 9 yaş tartışmasını Diyanet'e, 6 ve 9 yaş tartışmalarını da tarikatlar ve dini vakıfların gündemine aldırtdı. Toplumda hızlı bir 6 yaş çocuk evlenmeleri, 6,12,15 yaş çocuklara tecavüz artışı yaşanmaya başlandı. Bu AKP iktidarının bir “ürünüdür”. Bu nedenle şu bilinmeli ki esas hedefi 6 yaşta nikâh, 9 yaşta istismar, taciz ve tecavüzdür. O zaman sormak gerekiyor: bu 6 ve 9 yaşın kerameti nedir? Neden Erdoğan hükümeti Torba Yasalarla çocuk evliliklerine yeni düzenlemeler getirmekte ve toplumu bu 6 ve 9 yaş olayına adapte etmektedir. Nedir bunun kerameti?

İslam'da ve Müslüman toplumlarda 6 ve 9 yaş kerameti

Bu 6 ve 9 yaş meselesi Arap ve İslam âleminde bilinen ve tartışılan bir konudur.

Anlaşılan bu İslam'ın çıktığı dönemlerde Araplarda görülen bir uygulama. Sonra tüm İslam âlemine yayılmış. Önce şu bilinmeli ki, burada söz konusu olan, Anadolu'da da görülen bazı hallerde (toprağın ve sürünün büyümesi, dostlukların güçlenmesi gibi hallerde) çocuklara daha doğuştan “beşik kertiği” nikâh yapmak ve büyüyüncede evlemek değildir. Bu gibi geleneksel çocuk evliliklerine şiddetle karşı çıkılmalıdır. Ama burada söz konusu olan, Nurettin Yıldız'ın da demek istediği gibi, 78, yaşıyorsa 135 yaşındaki erkeklerin 6, 9, 12, 15 yaşlarındaki kız çocuklarıyla evlenmeleridir. Bunun bugünkü modern toplumda adı pedofiliktir, sosyolojik bir vakaadır, toplumun çürümüşlüğüne, yozlaşmışlığına ve kokuşmuşluğuna bir göstergedir. Toplumun bu konuyu hızla ele alıp tartışması ve telin etmesi gerekmektedir. Ama zordur, çünkü bu konu islam dini ve yaşam biçimiyle bağlanmaktadır. Özellikle tarikatlarda, dinsel kurumlarda çocuk tecavüzlerinin artması bu konunun dinle bağlantısını göstermektedir.

İslam'da küçük kız çocuklarıyla iki evlilik en çok tartışılan konudur. Biri Muhammed'in Ebu Bekir'in Kızı Ayşe ile evliliği, ikincisi de Ömer'in Ali'nin kızı Ümmü Gülsüm ile evliliğidir. Ömer Ümmü Gülsüm ile evlendiğinde Ümmü Gülsüm 9 yaşındaydı. Burada nikâh ve tecavüz Ümmü Gülsüm 9 yaşındayken vuku bulur. Ama Muhammed'in Ayşe ile evliliğinde nikâh ve ilişki ayrı zamanlardadır. Nikâh Ayşe 6 yaşındayken, ilişki, “koynuna girme” ise Ayşe 9 yaşındayken vuku bulmuştur. Nikâh'ın 6 yaşında gerçekleştiği konusunda islam âleminde bir mutabakat vardır. Zira Ebu Bekir Ehl-i Beyt'ten yani Muhammed ailesinden değildir. Hem Peygamber ailesine dâhil olmak, hem de bu vesileyle ileride halifeliliği garanti etmek için güzel bir kız çocuğu olan Ayşe'yi Peygambere vermek ister. Peygamber de evet der ve 6 yaşında nikâh kıyarlar. Buraya kadar olan gelişmede bir tartışma yoktur, kabul edilen bir konudur. Tartışma bundan sonrasında vardır. Muhammed Ayşe'nin

“koynuna” 9 yaşında mı, 12 yaşında mı, 15 yaşında mı yoksa 17 yaşında mı girmiştir? Aralarında Yaşar Nuri Öztürk'ün de olduğu bazı din bilginleri izdivacın Ayşe 15 veya 17 yaşındayken gerçekleştiğini söylerler ve bunu da Ayşe'nin ablasıyla aralarındaki yaş farkından çıkararak ispatlamaya çalışırlar. Ve 9 yaş iddiasını Suudi-Vahabi-Emevi İslamının ileri sürdüğünü iddia ederler. Zira Emevi İslamı, yani Ümmeyyeoğullarından Ebu Süfyan, Muaviye ve Yezid, Peygambere ve Peygamber ailesine karşıydılar. O nedenle Muhammed'i kötülemek için 9 yaş meselesini yaymaktadırlar. Yine bazı Avrupa İslam din bilginlerine göre küçük kızlarla evlilik İslam'ın çıkışından 200 sene sonra İslam'da yaygınlaşmıştır. Bu nedenle Muhammed'in Ayşe ile ilişkisi tartışılmaktadır.

Diğer yandan sünni İslam için bu konuda İslam ulemalarının, din bilginlerinin söyledikleri geçerlidir. Bunlar arasında en geçerli olan büyük islam âlimi ve hadiscisi olarak bilinen al-Buhârî veya İmam Buhârî'dir. Sahih-ı Buhârî adlı hadis kitabı en meşhur ve tüm dünyada geçerli olarak kabul gören eseridir. Buhârî'ye göre Ayşe olayı şöyle anlatır: *“Allah'ın elçisi, Allah'ın dua ve selamı onun üzerinde olsun, benimle nikâhı 6 yaşında kıydı ve 9 yaşında olduğunda benimle evlilik ilişkisini kurmaya başladı.”* Genellikle Sünni, Vahabi İslam'da İmam Buhârî'nin bu hadisi kabul görür ve Muhammed'in Ayşe ile 6 yaşında nikâh kıydığı ve 9 yaşında izdivac ettiği kabul görür. İşte 6 ve 9 yaş kerameti burada yatar. Özellikle Türkiye'de kendisine İslam din bilim insanı diyenler açıkça Muhammed'in Ayşe ile 6 yaşında nikâh kıydığını, 9 yaşında “koynuna” girdiğini söylemeye utandıklarından 9 yaş buluş yaşıdır der, hükümetin yaptığı gibi eğitim yaş ve sistemiyle oynar veya Nurttin Yıldız'ın yaptığı gibi İslam'da evlilik için bir yaş sınırı yok, altı yaşındaki kız çocuğu evlenebilir der. Bazıları da sessizce 9 yaşındaki kız çocuğunun evliliği İran'da yasallaştığına göre bir gün Türkiye'de de yasallaşacaktır

der. Çıkıp kimse ülkede 18 yaşından küçük kız çocuklarıyla ortaya çıkan yığinsal evlilik pedofilliktir, toplumsal sorundur, çürümedir demiyor. Çünkü bu AKP iktidarının topluma Suudi-Vahabi yaşam tarzını dayatmanın bir yoludur.

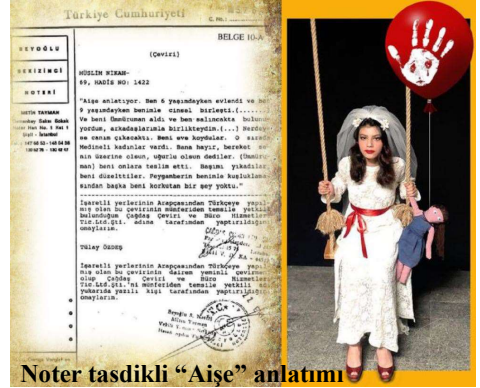
Erdoğan'ın utanç verici açıklaması

12 Aralık'a kadar susan ve 12 Aralık kabine toplantısından sonra bir açıklama yapan Erdoğan bu konuda şunları söyledi:

"Geçtiğimiz günlerde kamuoyunda haklı şekilde tepkiye yol açan bir kızımızın erken yaşta evliliği ile öncesinde ve sonrasında yaşanan acılar hususundaki görüşlerimi de sizlerle paylaşmak istiyorum. Şu ana kadar arkadaşlarımız gereken gayretleri gösterdiler, gereken çalışmalar, ilgili bakanlarımız yaptılar. Ama bunları görmezden gelen bir muhalefet söz konusu. Her şeyden önce günümüz şartlarında 13 yaşında nişan, 14 yaşında evlilik gibi bir durumu kabul edebilmemiz asla mümkün değildir. Hele hele daha küçük yaşlardaki istismar iddiaları tam bir faciadır. Mağdur, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımıza başvurduğu andan itibaren kurumlarımız bu konuyu sahiplenmiştir. İçişleri Bakanlığımız tarafından yürütülen soruşturmanın ardından konu yargıya intikal etmiştir. Bu aşamada Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız mağdur için avukat temin etmiş, hukuki süreci yakından takip etmeyi sürdürmüştür. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, iddiaları tüm boyutlarıyla ve belgeleriyle soruşturarak iddianamesini hazırlamıştır. Davayla ilgili ilk duruşmanın yakında yapılması bekleniyor."

Bu açıklama Türkiye'nin yüz karasıdır ve "çocuk evliliklerine, tecavüzlerine" karşı tutumunun aynasıdır. Bu açıklamada 6 yaşında bir kız çocuğuna İslam adına tecavüz edildiğinden bahsedilmiyor. "Yaranın" üzerine parmak basılmıyor. "Yaşanan acılar" ne demek? Kendisi bu acıların ne olduğunu söylemiyor ve kendisinin hangi acıyı duyduğunu açıklamıyor. 13 ve 14 yaş evliliklerinden söz ediyor da 6 ve 9 yaş evliliklerinden bahsetmiyor. Bunu "Hele hele daha küçük

yaşlardaki istismar iddiaları tam bir faciadır" diyerek geçiştirmeye çalışıyor. Ayrıca "küçük yaşlardaki istismar iddiaları" ne demek? Bunlar iddia değil gerçek fiiller! Erdoğan Polisin Başsavcının, yargının "gereken gayretleri" gösterdiğini söylemekte, iddianamenin hazırlandığını, ilk duruşmanın yakında yapılmasını beklediğini açıklamaktadır. Toplumdan gelen tepkiler nedeniyle bir hafta sonra konuşmak

zorunda kalan Erdoğan'ın söylediklerine bir bakın! Sol ve demokratik güçlerin veya Kürtlerin bir olayında hemen gün belirleten Erdoğan burada yargının ilk duruşmayı Mayıs 2023'e verdiğinden bahsetmiyor, ama yargıyı uyarak erkene alın diyor. Yine yargıya müdahale ediyor. Erdoğan'ın bu açıklaması toplumda Suudi-Vahabi-İslam'ı dayatma politikasının bir yansımasıdır. İslami yaşam kurallarını reddetmediği sürece bu bir göz boyamaktan başka bir şey değildir. Bu tutum olayı gerçekleştirenleri değil olayı haber yapanları suçlayan bir anlayıştır. Daha şimdiden olayı ortaya çıkaran Birgün gazetesinden Timur Soykan hedef gösterilmekte, esas suçlu yerine konmaktadır.

Cübbeli Ahmet'ten tecavüze kılıf

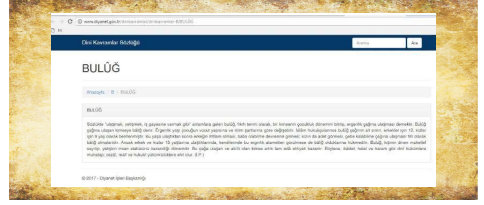
İsmailağa Cemaati'nin önde gelen bir ismi olan Cübbeli Ahmet, Hiranur Vakfı'nın kurucusu Yusuf Ziya Gümüşel'in 6 yaşındaki kızını evlendirmesine sesini çıkarmazken haberi gündeme getiren Birgün, Cumhuri-

yet, Sözcü ve Halk TV gibi muhalif medyayı ise dinsizlikle itham etmekte ve onları delil arama zahmetinde bulunmamakla suçlamaktadır. Cübbeli'ye göre tecavüz için 6 yaşındaki çocuğun kendi ifadeleri değil tecavüzü gören 4 kişinin şahitliği geçerlidir. Cübbeli şöyle diyor: *"Doğru nedir? Doğru, delil ister. Şahit ister. Burada gayrimeşruluk, zina, eşcinsellik, tecavüz, taciz var mıdır? Bu gibi konularda yorum yapmak için ya gözünle görmek ister ya da deliller, dört şahitli deliller ister."* Şimdi sormak lazım: Dört şahitli delil nedir?

Nur ve Nisa Surelerinin 15. Ayetinde zina için 4 şahidin zorunluluğundan bahsedilir. Rivayete göre Ayşe Muhammed'i kervanla giderken bir kölesiyle aldatır. Bunu gören 3 kişi vardır. Hz. Muhammed çok sevdiği Ayşe'yi zina suçlamasından kurtarmak için Allah'tan vahiy geldiğini ve zina için 4 şahit gerektiğini bildirir. Böylece Ayşe aklanır. O zamandan beri İslam'da bir cinsel tecavüzün, zinanın gerçekleşmiş olması için bunu 4 kişinin görmesi ve şahitlik etmesi gerekir. Cübbeli Ahmet bu tutumuyla tecavüzcüyü, 6 yaş evliliği Kuran gereği savunmakta ve bunu gerçekleştiren tarikatı olan İsmailağa Tarikatını korumaktadır. Bugün Türkiye'de İsmailağa Tarikatı hem hükümet hem Erdoğan üzerinde en etkili tarikatır ve Suudi-Vahabi-İslam'ın toplumda yayılmasının en önemli araçlarındandır. Bu nedenle Cübbeli çok rahat konuşabilmekte ve tecavüzcüyü, 6 yaş çocuk evliliklerini korkmadan savunabilmektedir.

Türkiye ne günlere kaldı Toplumsal çürümekten kurtuluş Erdoğan'ı göndermektir

Bugün Türkiye'de karşı karşıya olduğumuz durum budur. Esasında bugün değil 12 Eylül ve sonrasında, 90'lı yıllarda Erbakan'ın Başbakan, Erdoğan'ın İstanbul Belediye Başkanı olmasıyla ülkede Arap Suudi-Vahabi İslam din ve anlayışının hızla yayılmaya başladığı. Topluma özellikle de başörtüsü altında bu Suudi Arap-Vahabi İslam anlayış ve yaşam biçimi zorla dayatılmaya,

toplumda varolan daha çok akla dayalı Hane-fi-Alevi-laik İslam anlayış ve yaşam biçiminin yerine geçirilmeye çalışıldı. Gezi Direnişi aynı zamanda toplumun modern laik yaşam biçimine bir müdahale olan bu Suudi-Vahabi yaşam biçimine karşı bir başkaldırıydı. O günden sonra toplum çok daha islamlaştı. Aleviler, laikler bile müslümanlaşmaya başladı. Artan kadın cinayetleri, küçük kız çocuğu evlilikleri, çocuk tecavüzleri, tarikatlara, cemaatlara, dini vakıflara tanınan dokunmazlıklar bu gelişmeye yeni ivme kazandırdı.

Eğer Erdoğan Haziran 2023 seçimlerini kazanırsa toplumda islamlaşma, kadın cinayetleri, çocuk evlilik ve tecavüzleri yepyeni bir boyut alacaktır. Buna müsaade edilmemelidir. Seçimlerde Erdoğan halkın ak devrimiyle, oylarıyla devrilmelidir. Bu sol, demokratik, devrimci ve komünist güçlerin tutum ve yığınlar içinde çalışmasına bağlıdır. Şimdiden kolları sıvayıp işçi ve emekçi yığınlar içinde örgütlenmeli ve Erdoğan'a karşı olan Kürdünden Türküne, Alevi-sinden, laikinden, hristiyanından müte dey-yin müslümanına, kadınından gencine, esnafından zanaatkârına, emeklisine, aydınından sanatçısına, işçisinden köylüsüne kadar, kısaca Erdoğan'a karşı olan en geniş güçlerin eylem birliği ve ittifakı kurulmalıdır. Erdoğan'ı devirmek ve göndermek tek başına Millet İttifakının değil, esas olarak sol, demokratik, devrimci ve komünist güçlerin işidir. Ülkemizi Erdoğan'ın sokmakta olduğu karanlıktan, ekonomik krizden, Ortadoğu'daki savaş batağından çekip çıkarılması bu güçlerin çalışması ve yaratacakları geniş ittifaklar sayesinde olacaktır. Sol, demokratik, devrimci, komünist güçler artık bu işin bilincinde olmalıdır.

İstanbul'u kaybeden Türkiye'yi kaybeder! İmamoğlu'na verilen ceza Saray'dan çıkmıştır!

Esen YILMAZ

ÖNCE 14 Aralık 2022 günü İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'na “ahmaklık” sözü nedeniyle verilen 2 yıl 7 ay 15 günlük cezayı ve getirilen siyaset yasağını şiddetle kınıyoruz. Bu ceza kasıtlıdır, yargının değil Saray'ın kararıdır, yargının yüzkarasıdır, hukuksal bir temeli ise bulunmamaktadır. Bu karar Türkiye'de yargı ve adalet sefaletinin bir aynasıdır. Yargının bu kararı siyasi, sivil bir darbedir.

Cezanın hukuksal temeli yoktur, zorlamadır

Olayın gelişmesi gösteriyor ki, dava ve ceza için suç oluşmamıştır. Zira İmamoğlu kendisine “*ahmak*” diyen Soylu'ya “*ahmak senin*” diyerek sözü iade etmiştir. Zaten Soylu'da İmamoğlu hakkında “**bana ahmak dedi**” diye yargıya başvurmuştur. Ama İmamoğlu'nun sözlerinden “*Yüksek Seçim Kurulu YSK'ya hakaret etti*” diyerek zorlama bir dava açıldı. Çünkü YSK İmamoğlu'nun açıklamasından kendisine hakaret yapıldığı yorumunu çıkartmıştır. Oysa İmamoğlu'nun kastettiği, kazandığı 31 Mart 2019 İstanbul yerel seçimlerini iptal ettirmek için Soy-

lu'nun cansiperane çalışmasıydı. Hem Soylu'nun, hem Erdoğan'ın kamuoyunda yarattıkları baskı sonucu YSK'nın da seçimleri iptal etmek zorunda kalmış olmasıydı. Hem Soylu, hem Erdoğan, hem de YSK işledikleri hukuksuzluğun üstünü örtmek için ellerine bir fırsat geçirmişlerdi. Şimdi onlar bu fırsatı kullanarak hem kendilerini aklamaya kalkıyorlar hem de kaybettikleri İstanbul BB Başkanlığı'nın intikamını almak istiyorlar. Davanın seyri de bunu göstermektedir.

Davaya ilk bakan Hakim Hüseyin Zengin Başsavcı'nın isteklerini kabul etmediği için Samsun'a sürüldü. Başsavcı Hakim Zengin'den İmamoğlu'na en az iki yıl ceza vermesini ve hakkında siyaset yasağı getirmesini istedi. Bunu yapması durumunda da Ağır Ceza Mahkemesi Reisliği'ne seçileceğini söyledi. Hakim Hüseyin Zengin bu davadan böyle bir ceza çıkmaz deyince bu davadan alınarak Samsun'a sürüldü. Yerine getirilen Hakim 11. Kasım 2022'de şahitleri ve bilirkişi raporlarını dinledikten sonra “*Bu sözlerin kime karşı söylendi-*

ği belli” diyerek Soylu'yu işaret etti. Ama 14 Aralık 2022'deki duruşmada da savcının istediği cezayı vermekten geri durmadı. Kendisine hangi makamların söz verildiğini kamuoyu çok zaman geçmeden öğrenecektir.

İstanbul'u kaybeden Türkiye'yi kaybeder

Bu söz Erdoğan'a aittir. Erdoğan rantıyla, sanayisiyle, ekonomisiyle, sanat ve kültürüyle, 16 milyon nüfusuyla Türkiye'nin kalbinin İstanbul'da attığını çok iyi bilmektedir. Belediye Başkanı olduğu 1994 senesinden, İBB Başkanlığı seçimlerini kaybettikleri 2019 senesine kadar İstanbul'un rantını tepe tepe yedi. 2019'da seçimi CHP'den Ekrem İmamoğlu'nun kazanmasıyla İstanbul'u da kaybetmiş oldu. İstanbul'u kaybetmek demek, kendisinin de itiraf ettiği gibi, “Türkiye'yi kaybetmek” demektir. Türkiye'nin en büyük rantı İstanbul'dadır. Erdoğan ise rantsız yapamaz, yaşayamaz. Rant olmayınca çevresini besleyemez. Rant üzerinden yaratılan saadet zinciri koparsa herkes de Erdoğan'dan kopar. Çevresine yağma, talan, avanta sağlayamaz. İstan-

bul'un maddi, mali, manevi olanaklarına sahip olmayan bir iktidar yaşayamaz. Erdoğan bu rant uğruna "İstanbul'a ihanet ettiğini" bile kabul etmek zorunda kaldı.

2019 senesinden beri Erdoğan İstanbul denince geceleri kâbuslar görmektedir. Çünkü İstanbul elden gitmişti. Şimdi sıra Türkiye'yi kaybetmeye gelmişti. Ama ne yapıp, ne edip Türkiye'yi kaybetmemek gerekiyordu. Haziran 2023 seçimleri yaklaştıkça Türkiye'nin de elden gideceği gerçeği ortaya çıkmaya başladı. Artan hayat pahalılığı, enflasyon, sürekli gelen zamlar, işsizlik, yokluk, sefalet, ekonomik krizler, Kürtlere karşı savaş ve savaşın yutup götürdüğü milyarlar halkı bıkırdı. Artan faşizan baskılar, kısıtlanan demokratik haklar ve özgürlükler, kurduğu otoriter tek adam rejimi halkı bezdirdi. Her geçen gün seçimi kazanmak tehlikeye girmeye başladı. Birşeyler yapmak gerekiyordu. Yapılacak tek şey Türkiye'yi kaybetmemek için İstanbul'u geri almaktı. Bu Erdoğan için böyledir, ama aynıysa CHP ve İmamoğlu ve sol ve demokratik güçler için de geçerlidir. Türkiye'yi kazanmak için İstanbul'u kaybetmemek gerekir. Tüm muhalefetin, sol ve demokratik güçlerin şimdi İstanbul'u vermemek, İstanbul'a kayyum tayin ettirmek için yığınlar arasında çalışması ve yığınların meydanlara çıkmasını sağla-

malıdır.

Türkiye'yi kaybetmemek için İstanbul'u geri almak gerekir!

Erdoğan, İmamoğlu'nun ilk seçildiği 31 Mart 2019 senesinden beri İstanbul'u geri almak için uğraşıyor. Bu işle İçişleri Bakanı Soylu'yu görevlendirdi. Soylu Kürt illerindeki belediyelere kayyum atamak için uydurduğu PKK taraftarlığı

suçlamasını İstanbul Belediyesi'ne de yapıp, İmamoğlu'nu görevden alıp, yerine bir kayyum atamak istedi. Bunun için İmamoğlu'na saldırıya geçti. "İmamoğlu İstanbul Belediyesi'ni PKK'lılarla dolduruyor, şu an 500 PKK'lı İstanbul Belediyesi'nde çalışıyor" diye yaygarayı kopardı. İstanbul Belediye'sine teftiş için bakanlık müfettişleri gönderdi. Ama tutmadı, müfettişler suç olabilecek bir şey bulamadılar. Şimdi bu "ahmak" davası gökten Allah'ın bir lütfü gibi indi. Hükmüm giymis, siyaset yasağı almış bir kişi olarak İmamoğlu artık Belediye Başkanı olamazdı.

Esasen Kürt illerindeki belediye başkanları için de bu geçerlidir. Ama orası Doğu, Kürdistan, orada Erdoğan ve Soylu'nun "orman yasaları" geçerlidir. İstanbul Batı, Avrupa, orada "sivil" yasalar bazen Kürdistan'da olduğu gibi tam çiğnenemiyor. Müfettiş raporlarının, kamu baskısının daha dikkate alınması gerekiyor. Soylu Kürt belediyelerine de mü-

fettişler gönderdi, müfettişler bir şey bulamadıklarını açıkladılar, ama orası Kürdistan. Kışanak'tan Mızraklı'ya kadar Kürt illerindeki belediye başkanları ispatlanmayan "örgüt üyesi" gerekçesiyle görevden alındılar, yerlerine kayyumlar atandı. O zaman Batı illerinde Kürt illerindeki bu görevden alınmalara, kayyum atamalarına ses çıkmadı, protestolar yükselmedi. Kürt belediye başkanlarının başına gelenlerin bir gün kendi başlarına da gelebileceğini düşünmek istemediler. Erdoğan'ın Kürt illerini hallettikten sonra Batı'daki CHP'li 4 büyük şehir belediyelerini gündemi-

ne alacağına ihtimal vermediler. Çünkü orası Kürdistan'dı, PKK ile bir ilişkileri olabilirdi. Kendileri ise Batı'da idiler. PKK ile bir ilişkileri olamazdı ve Erdoğan böyle bir suçlamaya yeltenemezdi. Kürt illerindeki kayyum atamalarına Batı'da susmak Erdoğan'ı çüretlendirdi. İlk olarak İstanbul'dan başladı. Hem de PKK iltisaklı suçlamasını yapmaya, hem de hukuki adımlar için gerekçeler toplamaya başladı. Doğu'da olduğu gibi PKK suçlaması tutmadı, ama hukuki bir kulp buldular. Artık kayyum sırası Batılı belediyelere gelmişti. Artık umarız anlamış olurlar ki, bu Batılı belediyelere bir ders olur. Yılların deneyi Batı'da Türklere göstermiş olması gerekir ki, Kürtlere yapılan bir saldırıdan sonra sıra hep Batı'dakilere ve komünistlere gelmiştir. Şimdi sıra İstanbul BB Başkanlığı'na gelmiş bulunmakta. Sonra sıra diğerlerine de gelecektir.

Şimdilik görülen şu ki, İmamoğlu için Saray'ın "bağımsız" yargısını işletilecek, İmamoğlu'na verilen ceza önce İstanbul İstinaf Mahkemesi'ne, oradan da Yargıtay'a gidecek. Bu süreç normal olarak en az iki sene alır. Ama bu ülkenin bağımsız olması gereken yargısı Saray'a, bir fiil Erdoğan'a bağlı olduğu için öncelikle oradan gelen emre bakar. Erdoğan diyor ki, "bu davayı 2-3 ay içinde bitirin", o zaman bu

dava da 2-3 ay içinde biter. Bunun için Erdoğan'ın yargıya "davayı öne alın, davanın hemen görülmesi gerekir" demesi yeter. Bunun olabileceğini, kamuoyu Mayıs 2023 sonuna atılan 6 yaşındaki kız çocuğuna tecavüz davasının, Erdoğan'ın bir söylemiyle Ocak 2023 sonuna alınmasında gördü. Benzeri burada neden olmasın? Olur, dava da 2-3 ay içinde biter ve Soylu'da İBB'ye bir kayyum atar. İstanbul rantıyla eli bollaşan Erdoğan da Cumhurbaşkanlığı seçimini rahat rahat kazanır ve 5'li çete gibi çevresindeki rantçılar da bol bol nemalanırlar. Erdoğan'ın planı bu. Tutar mı? Hep beraber göreceğiz. Tutmamasının tek yolu yığınları meydana dökmektir. Yığınlara, en başta işçi ve emekçilere gerçekleri anlatmak, Kürt-

İmamoğlu'nun Cumhurbaşkanlığı adaylık şansı arttı mı?

Bazı basın mensupları bu dava ile İmamoğlu'nun Cumhurbaşkanlığı adaylığının kesinleştiğini, Kılıçdaroğlu'nun adaylığının ise artık kesinkes söz konusu olamayacağı yorumunu yapıyorlar. "Yargı siyasete karıştı", yargı Cumhurbaşkanlığı adayını belirledi, bu siyasete müdahaledir, demokrasilerde olmaması gerekir" gibi yazılar, yorumlar döktürmeye başladılar. Bunlara göre dava en az 2-3 sene sürecektir, bu ara seçimler olacak, İmamoğlu'da Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturacak. Dava da "uçacak".

Bu ise Erdoğan'ın rakip olarak karşısında İmamoğlu'nu tercih ettiği anlamına gelir ki, pek inandırıcı gö-

lere karşı yapılan savaşa, kayyumlara, Demirtaş başta olmak üzere tutuklamalara karşı çıkmadan Erdoğan'ı durdurmanın zor olduğunu anlatmaktadır.

Bu zorluğu yenmek de sol, demokratik, devrimci güçlerin asli görevidir.

züküyor. Erdoğan için Kılıçdaroğlu daha "yutulabilir", "halledilebilir" bir rakiptir. Zira Kılıçdaroğlu'na el altından veya açıkca saldırılabileceği, seçilme şansını azaltılabileceği konusunda elinde çok kozlar var. Erdoğan özellikle Kılıçdaroğlu-

nun Alevi ve Kürt kimliğini kullanacaktır. Vahabi-Sünni-İslam'ın yaygınlaştığı ülkemizde zaten Alevilere, Kızılbazlara, Bektaşilere karşı varolan önyargı iyice katlandı, bu yönde kutuplaşma arttı. Sünni kesimin Kılıçdaroğlu'na oy vermeyeceğinden hareket edilmekte ve 6'lı Masa'daki "müslüman" müttefikleri de Kılıçdaroğlu'na aday olmaması tavsiyesi etmektedirler. Basın mensupları özellikle mahkemenin bu kararının 6'lı Masa'daki milliyetçi, dinci kesimin elini güçlendirdiğini ve İmamoglu'nu destekleyeceklerini söylemektedirler. Böylece Kılıçdaroğlu adaylık şansını kaybetmiş olmaktadır. Ülkede birçoğuna makul gelen bu yaklaşımın altında ise Türkiye'nin kanayan yarası yatmaktadır. "Aleviye oy verilmez demek ne demektir?!" diye bir çılgılık kopmuyor.

Türk-İslam sentezi ile yüzleşmeden Cumhurbaşkanlığı Seçimi kazanılamaz

6'lı Masa'nın kimi aday götereceği kendi işidir. Sol ve demokratik güçler için önemli olan Erdoğan'ın karşısına en geniş güçlerin desteğini kazanabilecek demokratik hak ve özgürlüklerden yana, savaşa karşı barışı ve Türkiye halklarının demokratik beraberliğini savunan ortak bir adayın çıkmasıdır. Şu anda bu ne Kılıçdaroğlu'dur ne de İmamoglu. Bu konuda Akşener ve Mansur'un lafı bile edilmez. Tüm bu adı

geçen adaylardan bağımsız olarak sol ve demokratik güçler kendi aday profilini kamuoyuna sürekli açıklamalı ve bu konularda kamuoyunu aydınlatmalıdır.

Ama son zamanlarda yaşanan "Kılıçdaroğlu Alevi'dir; halk oy vermez, Cumhurbaşkanı adayı olamaz" tartışması ile "6 yaşında bir kız çocuğunun nikahlanıp 9 yaşa kalmadan da evlenebilmesi İslami yaşam biçimidir; bizim de yaşam biçimimizin bir parçasıdır" tartışması üzerinde durmak gerekiyor. Ne demektir, "Alevidir oy verilmez"? Ne demektir, "6 yaş dinimiz için vaciptir"? İnsan ister istemez "biz nerede yaşıyoruz?" diye sormak istiyor. "Biz Türkiye'de yaşıyoruz, yasalar var; her TC-Vatandaşı Cumhurbaşkanı da, Başbakan da olabilir; evlilik yaşı 18'dir" diyebilirsiniz. Ama gerçek bu değil. Yaşadığımız ülkenin gerçeği bu değil. O zaman yaşadığımız ülkenin gerçeği nedir? Yaşadığımız ülkenin gerçeği Türk-İslam sentezidir. O zaman nedir bu herkesi farkında olmadan esir alan Türk-İslam sentezi?

Türk-İslam sentezi demek bu ülkede yaşayan herkesin kendisine "Türküm" demek zorunda olmasıdır. Bu ülkede yaşayan herkesin Sünni-Vahabi-Müslüman olmak zorunda kalmasıdır. Olmak istemeyene de bu ülkede yaşam hakkı yoktur. Bu nedenle bu ülke kendi vatandaşları olan Kürtlere karşı

hemen hemen 40 yıldır savaşmaktadır. PKK'yı Kürtlerin hakkını istediği için kökü kazınılacak baş düşman ilan etmektedir. "Alevi bizden değil!" diyerek her türlü hakarete, cinayete maruz bırakılmaktadır. Türkiye'deki egemen güçlerin kendi iktidarlarını, rantlarını, sömürülerini garanti altına almak için bu Türk-İslam sentezine dört elle sarılmaktadırlar. İktidara karşı mücadele Türk-İslam sentezi anlayışıyla mücadeleyi, tarihteki Türklük adına işlenen Ermeni, Rum, Hristiyan soy kırımlarıyla, Alevilere karşı işlenen katliamlarla yüzleşmeyi gerektirmektedir. Deir Zor Ermeniler için, Dersim Kürtler için bu katliamların duraklarıdır. Bunlar asla unutulmamalıdır, bunlarla yüzleşilmelidir. Sünni-Vahabi-Müslüman gibi yaşam biçimine karşı çikılmalıdır.

Sol, demokratik, devrimci, komünist güçler ofansive geçmelidir

Bu yüzleşmeler öylesine önemlidir ki, ülkenin ekonomik, sosyal, kültürel, kimlik krizinin altında yatan esas nedenler tarihle yüzleşememizin sonuçlarıdır. Savaş bunun sonucudur, kutuplaşma bunun sonudur. Yoksulluk ve sefalet bunun sonucudur. Eğer Türkiye'de burjuva muhalefeti dahil, sol ve demokratik güçler, işçi ve emekçiler bir seçim kazanmak, hele bir devrim yapmak istiyorsa, önce bu Türk-

İslam senteziyle yüzleşmesi, bu konuda ideolojik üstünlüğü elde etmesi gerekir. Eğer burjuva muhalefeti aylardan beri *“Kılıçdaroğlu Alevidir, millet oy vermez”* diye bir tavır takınacağına, ofansive geçip *“Aleviler bu memleketin vatandaşıdır, bu ülkede yalnız sünni iktidarı yoktur”* diye Türk-İslam senteziyle mücadeleye girselerdi, Erdoğan'ın planlarını suya düşürürlerdi. Erdoğan'ın yargısının İmamoğlu hakkında verdiği karara sevinip, *“Kılıçdaroğlu'ndan kurtuluyoruz”* demezlerdi. Tam tersine Kılıçdaroğlu seçimi kazanacak

duruma gelir, İmamoğlu'na da ceza verilemezdi. Kılıçdaroğlu konusunda 6'lı Masa'nın davranışı Türk-İslam sentezi gereği faşizan bir tutumdur. Kılıçdaroğlu'nun bu konuda çoktan ofansive geçmemiş olması bir başka trajedidir. Aynı tutum Kılıçdaroğlu ve 6'lı Masa'nın HDP ile ilgili tutumu için de geçerlidir. Onlar bu konuda özeleştirici verinceye kadar Türk demokratik güçleri onları acımasızca eleştirmeli, Türk İslam sentezi ile yüzleşmeye başlamalıdır. Yüzleşme olmadan seçim kazanılamaz!

leşme olmadan seçim kazanılamaz!

Sol, demokratik, devrimci ve komünist güçler seçim kampanyalarında esas olarak halkımızı bu yönlerde aydınlatmaya ve kazanmaya yönelmelidirler. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundaki bu Türk-İslam sentezi anlayışı anlaşılmasza halkımız daima Erdoğan gibi islamist, Kılıçdaroğlu gibi Kemalist akımların peşinde gidecektir. Oyumuzu atarken şu veya bu aday için atmayacağız. Halkımıza oyumuzu yalnız *“Erdoğan gitsin”* diye değil, -ki onun gitmesiyle bir nefes alınacaktır- oyumuzu aynı zamanda Türk-İslam senteziyle yüzleşmek için, demokrasi ve özgürlükler için, savaşa karşı barış için, halklarımızın demokratik birliği için atacağımızı açıklamalıyız. Mücadele daha yeni başlıyor.

28 Kânunîsanî 1921'i unutma!

TKP - 1920 olarak Mustafa Suphilerin katledilişlerinin 102. yılı nedeniyle bir anma toplantısı yapıldı. Dünyada ve Türkiye'deki gelişmelerin, özellikle gelmekte olan seçimlerin tartışıldığı bu toplantıda Ercan Yiğit yoldaş bir konuşma yaptı:

Değerli yoldaşlar,

28 Kânunîsanî 15'lerin, TKP'nin Kurucusu ve önderi Mustafa Suphi, eşi Maria (Meryem) Suphi ve yoldaşlarının gelişmekte olan Türk burjuvazisinin önderi Mustafa Kemal tarafından Trabzon'daki İttihat ve Terakki artıklarına Karadeniz'de hunharca katlettiği gündür. Bugünü asla unutmamak gerek. Çünkü bugün sıradan bir katliam günü değildir. Bugün, bu katliam Türkiye tarihinde,

Türkiye halklarının geleceğinin belirlenmesinde bir dönüm noktasıdır. Bugün demokratik bir Türkiye Cumhuriyeti'nin Karadeniz'de boğulduğu gündür. Bugün Türk burjuvazisinin ve onun önderi Mustafa Kemal'in ülkeyi yağma ve talan etmek, halkları baskı ve zulüm altında tutmak, sömürmek ve sömürtmek için emperyalizm saflarında yer aldığı gündür. Gerçek bir ulusal bağımsızlığı, gerçek bir demokrasi ve özgürlüğü

emperyalizme feda ettiği gündür. Bugün Türk, Kürt Anadolu halklarının kara bir gü-
nüdür.

Mustafa Kemal'in ikiyüzlülüğü

Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve yoldaş-
ları 10 Eylül 1920'de Baku'da TKP'nin ilk
kongresini yapıp TKP'yi kurduktan sonra
Ulusal Kurtuluş Savaşı'na katılmak üzere
Aralık 1920'de Ankara'ya gitmek için yan-
larındaki alayla birlikte yola çıktılar. O gün-
lerde ülkenin içinde bulunduğu koşullarda
Sovyetlerden komünistlerin gelişi önemli-
di. Çünkü o zamana kadar başta Mustafa
Kemal olmak üzere Türk paşaların büyük bir
çoğunluğu ülkenin kurtuluşunu, yeni bir baş-
langıcı ancak kuzeyde Çarı devirmiş olan
Lenin'in önderliğindeki Sovyet Cumhuriye-
ti'nin yardım ve desteği ile mümkün olacağı-
na kanaat getirmişti. Bu yardım ve desteğin
sağlanmasında en önemli rolü oynayacak
olan ise, Birinci Cihan Savaşı sırasında Rus-
ya'ya esir düşen Osmanlı askerleri arasından
bir alay kurup Büyük Ekim Devrimi'ne katı-
lan Mustafa Suphi idi. Mustafa Suphi işçi ve
köylülerin, emekçilerin hakkını ve iktidarını
savunan bir komünistti. Mustafa Kemal ise
milliyetçi, burjuvazinin çıkar ve iktidarını
savunan bir paşa idi.

İkisinin de hedefleri ayrı ve birbirine zıt-
tı. Ama emperyalist antant devletleri tarafın-
dan işgal edilmiş ülkenin içinde bulunduğu
koşullar onların biraraya gelmesini, birlikte
emperyalist güçlere karşı mücadele etmele-
rini zorunlu kılıyordu. Bu mücadele sonunda
Ankara'da birlikte halkların çıkarlarını, ülke-
nin kalkınmasını, (burjuva) demokratik hak
ve özgürlükleri öngören bir iktidar kurulabi-
lirdi. Sovyetlerin de desteği ile Türkiye hızla
kalkınabilir ve çağdaş medeniyete ulaşabilir-
di. Ama Mustafa Kemal'in iki yüzlülüğü
nedeniyle maalesef olmadı. Mustafa Kemal
İngiliz emperyalizmiyle birlikte ha-reket
etmeyi tercih etti ve ülkeyi bugünlere kadar
gelen demokrasi ve özgürlüklerden yoksun,
fakirliğin ve geri kalmışlığın içine attı. Mus-
tafa Suphileri Karadeniz'de katlettiyerek İn-
giliz emperyalizminin desteği ile Ankara'da-

ki iktidara tek başına kondu.

İngilizler Sevr yerine Londra'da yeni bir konferans topluyor

O güne kadar ne İstanbul'da ne de Anaka-
ra'daki paşalara yüz vermeyen İngiliz politi-
kasında Mustafa Kemal'i desteklemeye zor-
layan değişikliğin nedeni Kasım 1920'de
Sovyet Kızıl Ordu'nun emperyalist destekli
Beyaz Ordu'yu yenerek Kafkaslara dayan-
masıydı. Artık Moskova'da geri "döndürüle-
meyecek" şekilde Sovyet iktidarı zafere
ulaşmıştı. Kapitalizm, emperyalizm dünya
egemenliğini kaybetmiş, dünyanın 1/6'ında
işçi-köylü iktidarı, sosyalizm kurulmuş, ka-
pitalizm ve sosyalizm diye iki kutuplu bir
dünya meydana gelmişti.

Bu iki kutuplu dünyada Türkiye Sovyet-
lere karşı emperyalizm için hayati önemde
bir ülke haline geliverdi. Sovyetlerin güne-
yinde Anadolu'da Sovyetlere karşı güçlü bir
iktidara gerek vardı. Bu da ancak Ankara'da
Mustafa Kemal önderliğinde, emperyalist
blok içinde Sovyetlere karşı tampon bir
devlet kurulmasıyla mümkündü. İngilizler
hemen Sevr'den vazgeçtiler ve Sevr'i yeni-
den görüşmek üzere 21 Şubat 1921'de Lond-
ra'da İstanbul ve Ankara hükümetlerinin ka-
tılımıyla bir Konferans düzenledi.

28 Kânunisanı: Demokrasi ve özgürlük umutları Karadeniz'e gömülüyor

Mustafa Kemal bu konferansa giderken
İngilizlere artık Sovyetlerle değil İngilizlerle
birlikte olduğunu ispat etmesi gerekiyordu.
Bunun içinde Anadolu'da yeşeren Sovyet
yanlısı, Bolşevik hayranı akımların boğul-
ması, yok edilmesi şarttı. Mustafa Kemal
kolları sıvadı. Aralık 1920 sonunda ve Ocak
1921 başında harekete geçti. Sovyet yanlısı
hareketleri yok etmeye başladı. Önce "Yeşil
Ordu"yu dağıttı, sonra Çerkez Ethem'in üs-
tüne yürüdü. Bu görevi İsmet Paşa'ya verdi.
İsmet Paşa İnönü kasabasında Çerkez Et-
hem'i yendi. (İnönü soyadı da buradan gelir).
Silahlı güçleri dağıttıktan sonra Mustafa
Kemal politik güçlerin üstüne yürüdü. Önce
Halk İştirakiyum Fırkası'nı kapattı, başta Sa-
lih Hacıoğlu ve Meclisteki vekilleri olmak

üzere yöneticilerini tutuklattı, ağır kürek cezalarına çarptırttı. Şimdi de sıra Kars'ta bu gelişmelerden habersiz Ankara'ya gitmek üzere bekleyen Kazım Karabekir'in "misafiri" olan Mustafa Suphi ve yoldaşlarına gelmişti. Mustafa Kemal Suphilerin katlini Kazım Karabekir'e, Kazım Karabekir de Erzurum Valisi Hamid'e, o da Trabzon'da İttihat kalıntısı Yahya Kâhya'ya havale etmişti. Kayıkçılar kahyası Yahya'da Suphileri bir motora, arkasından ikinci motora adamlarını bindirdi. Yeni doğmakta olan Türkiye'nin ve halklarının demokrasi, özgürlük, eşitlik, kardeşlik, kalkınma, yokluk ve sefaletten kurtulma umudu Karadeniz'in karanlık sularına gömüldü. Artık Mustafa Kemal de komünistleri, yani demokrasi ve özgürlüğü, eşitliği ve kardeşliği yok etme rüştünü ispat etmiş olarak Londra'ya bir heyet gönderebildirdi. Gerisi belli. Türkiye'nin bugünkü halleri.

İşte bu nedenle Nazım Hikmet 15'lerle ilgili yazdığı bir şiirinde "yoldaş" der,

"bunların sen

İsimlerini aklında tutma

Fakat

28 Kânunisanıyı unutma!"

Evet, 28 Kânunisanı 1921'de Suphilerin katlinde sonra ne Ulusal Kurtuluş Savaşı, ne de Mustafa Kemal antiemperyalisttir. Türkiye emperyalizm safında Sovyetlere karşı tampon bir ülkedir. Bir tampon ülke olarak Sovyetlerle de iyi geçinmesi, Sovyetlerin de Türkiye ile iyi komşuluk ilişkileri geliştirmesi gerekir. Bu politika değişen uluslararası koşullara intibak ederek bu günlere kadar gelir. Şüphesiz ayrılan ve benzeyen yanlar vardır. Ama bunların çok iyi ayırt edilmesi gerekir.

İstanbul, Ankara, Bakü:

Kurtuluş için üç proje

1920'lerdeki Türkiye ile bugünkü 2020'lerin Türkiye'si arasında 100 yıl geçmiş olsa da farklılıklardan çok benzerlikler vardır. 1920'lerde Türkiye'nin geleceği ile ilgili proje üreten üç merkez vardı: İstanbul, Ankara ve Bakü. İstanbul'da Padişah ve paşaları

kurtuluşu Amerikan mandacılığında görüyorlardı. Ankara'daki yeni gelişen burjuvazi ve paşaları kurtuluşun Sovyet desteği ile kurulacak bir monarşi veya cumhuriyetle mümkün olacağını söylüyorlardı. Bakü'de kurulan işçi, köylü ve emekçilerin partisi TKP ise kurtuluşu "hür milletlerin hür ittihamı" temelinde oluşacak federatif şuralar cumhuriyetinde olduğunu gösteriyordu.

Bugün de ülkede bundan çok farklı bir durum yoktur. Gerçi Sovyetler yıkılmış, dünya tekrar tek kutuplu kapitalist dünyaya dönüşmüş, işçi sınıfı ve emekçilerin konumu çok zayıflamış, onların partisi TKP likide edilmiş, yeniden ayağa kalkmaya çalışıyor. Ama bir görünüm hâlâ mevcut: İstanbul hâlâ Türkiye'nin kalbi, İstanbul'a hükmeden Türkiye'ye hükmeder. İstanbul'a egemen olanlar yıllar sonra NATO'larla, CENTO'larla, AB'lerle savundukları Amerikan mandacılığını ülkede egemen kılmışlardır. Ankara'daki hükümet Rusya ile ABD arasında yalpalamaktadır. Ülkenin durumu 1920'leri aratmamaktadır. Türkiye gerçek bir demokrasiden ve özgürlüklerden yoksun, yokluk ve sefaletle boğuşan hâlâ geri kalmış bir ülke konumundadır. Ülke bundan çıkış yolu aramaktadır.

Çıkış yolu ise 1920'de TKP kurucusu Mustafa Suphi'nin önerdiği yoldur: "Hür milletlerin hür ittihamı" temelinde özgür, eşit, barışçıl, federal demokratik şuralar cumhuriyetidir. Bugün bu cumhuriyeti savunan üçüncü merkez Kürt Özgürlük Hareketidir, Türk sol, demokratik, devrimci güçlerdir, Suphilerin izinde yürüyen komünistlerdir. Artık 1923'de Mustafa Kemal'in kurduğu, Batı yanlısı ceberrut cumhuriyet miyadını doldurmuştur. Türkiye'nin ihtiyacı halkların eşitliği, özgürlüğü, özerkliği üstünde yükselen demokratik cumhuriyettir. 100 yıl önce Mustafa Kemal tarafından boğulan bu talebi yükseltmek ve başarıya götürmek Türk, Kürt ve diğer halkların, işçi, köylü ve emekçilerinin, devrimci ve demokratlarının birliğinden geçmektedir. Bu birliği baltalamak için İslamcısı, ulusalcı Kemalist'ine

kadar Türk egemen güçleri bir Türk, Kürt kutuplaşması, düşmanlığı yaratmaktadır. Bu düşmanlıkla Türkleri esir almakta, kendi iktidارlarını sürdürmektedirler.

Erdoğan'ı yenmek Suphi ruhunda bir TKP'yi gerektirmektedir

Bugün Türkiye'nin kalkınmasında, halkın göreceli bir refaha kavuşmasında, Kürtlere ve komşulara karşı savaşın ve gerginliğin sonlandırılmasında, Kürt sorunu dahil tüm sorunların çözülmesinde, demokratik bir cumhuriyetin yaratılmasında en büyük engel Erdoğan'ın kurmakta olduğu islamcı, faşizan tek adam rejimidir. Önde duran en acil görev Erdoğan'ın tek adam rejimine son vermek, yeni mücadeleler için bir nefes almaktır. Bunun için olanak önümüzdeki seçimlerdir, sandıktır. Sandıkta Erdoğan'ı devirmek ise tüm Erdoğan karşıtı güçlerin aralarındaki her türlü ayrılıklara rağmen bir birlik, geniş bir ittifak, Erdoğan karşıtı bir akım yaratmalarından geçmektedir.

Maalesef Erdoğan karşıtı güçler böylesi bir birliği, ittifakı, akımı yaratmaktan çok uzaktalar. Çünkü böyle bir ittifak veya akım çekirdeğinde devrimci bir gücü, Marksçı-Leninci bir komünist partisini, Suphici bir TKP'yi gerektirir. Suphici TKP olmadan dağımlıklığı önlemek, ülkenin dört bir yanında yanan "çoban ateşlerini" birleştirmek, Erdoğan'a karşı yönlendirmek imkânsız gibidir. Erdoğan'ı iktidarda tutan böylesi bir gücün eksikliğidir. 1921'de Mustafa Kemal'in Mustafa Suphileri katlettirmesinin, komünist hareketi ezmesinin bir nedeni de Suphilerin, işçi, köylü ve emekçi halkı örgütleyerek ülkedeki değişim rüzgarını daha da güçlendirmesinden, antiemperyalist bir hareketin büyümesinden, demokrasi ve özgürlüklerin daha da derinleştirmesinden korkmasıydı. Burjuvazi her zaman komünist ve devrimci hareketin ezildiği bir gül bahçesinde yaşamak ister. Bunun için faşizmi, otoriter tek adam rejimlerini bile göze alır. 100 yıldır Türkiye'de yaşananlar budur. TKP yasağı hâlâ bunun için vardır. Darbeler bunun için

yapılmaktadır. Devrimci gençler, Denizler, Çayanlar, Kaypakayalar, Sinan Cemgiller bunun için katledildiler. Bunun için Kürt Özgürlük Hareketi üstüne bombalar yağdırılmaktadır. İşte 28 Kânunisanıyı unutmamak bunun için önemlidir. Karşımızdaki düşmanı tanımak, ona karşı en geniş ittifakı yaratmak, demokratik cumhuriyetin önünü açmak için Suphilerin mücadelesi ve deneylerini unutmamak gerekir. Tüm bunlar için Suphilerin partisi TKP'nin ayağa kaldırılması gerekir.

TKP'yi ayağa kaldırırken savunulacak ilkeler

Mustafa Suphi ruhuyla TKP'yi ayağa kaldırmak TKP adında bir parti kurmakla, kendisine komünist diyenleri etrafına toplamakla, TKP'nin yayın organlarının ismini, sembollerini kullanmakla olmaz. Suphici devrimci ruhla çalışarak olur. Bu ruh şu üç ilkede buluşmayı ve savaşmayı gerektirir:

1- İşçi sınıfının ve emekçi güçlerin, devrimcilerin demokrasi ve sosyalizm yolundaki mücadelelerine yol gösteren pusulası, ideolojisi ve dünya görüşü hâlâ Marksizm-Leninizm'dir. Bu mücadelede onun devrimci örgütü, demokratik merkezîyetçilik ilkeleri temelinde çalışan Marksçı-Leninci komünist partisidir. Bu Parti mücadelesinde dünya işçi ve komünist hareketinin, Komintern'in, Stalin dönemi dahil Sovyetler Birliği'nin, reel sosyalizmin ve kendi ülkesindeki savaşların deneylerine dayanır. Bu deneyler günümüz ve geleceğimiz için zengin bir hazinedir.

2- Suphilerin kurduğu TKP'de iki politik çizgi hep mücadele ede gelmiştir. Suphilerin Marksçı-Leninci çizgisi, diğeri de Şefik Hüsnü'nün burjuvaziyle uzlaşmacı, dayatmacı, reformist, likidasyon çizgisidir. Suphilerin devrimci çizgisini savunanlar Salih Hacıoğlu, Nazım Hikmet, İ. Bilen olmuştur. Şefik Hüsnü'nün uzlaşmacı çizgisini izleyenler Nedim Tör ve Şevket Süreyya, Kuvılcımlı ve Mihri Belli, Nabi Yağcı ve şürekası olmuştur. Aybar ve Boran dayatmacı tutumlarıyla bu likidasyon çizgisinde yer almışlardır. Şefik

Hüsnu'den Nabi Yağcı'ya uzanan bu uzlaşmacı, Kemalist, likidasyoncu çizgi reddedilmeden, TİP'ten Kemalist Dev-Yol'a kadar sol güçlerin birliği adına kurulan birlikler, partiler, her boydan ve soydan kendisine komünist diyenleri toplama girişimlerinin yanlışlığı saptanmadan Suphilerin, Nazımların, Bilenlerin TKP'sini ayağa kaldırmak mümkün değildir. TKP'yi yeniden ayağa kaldırmak ancak Suphilerin çizgisi savunularak olabilir.

3- Partinin strateji ve taktiğindeki yenilikleri çok iyi anlamak gerekmektedir. Partinin strateji ve taktiği hâlâ sosyalizm yolunda ileri demokrasidir. Dünyadaki ve her ülkedeki sınıf ve demokrasi, ulusal bağımsızlık mücadelesinin kapitalizmle sosyalizm arasındaki sistem savaşının belirlediği dönemde bu stratejinin temel ögesi sistem savaşında reel sosyalizmin yanında yer almak, onun savaşı kazanması için tüm güçleri savaşa karşı barış için seferber etmektir. Eğer sistem savaşını sosyalizm kazanırsa her ülkedeki sorunlar, Kürt sorunu gibi ulusal sorunlar, kalkınma ve işsizlik sorunları, gençlik ve kadın, çevre ve iklim sorunları "otomatik" olarak çözülecek, sınıf savaşı yeni bir boyut kazanacaktı. Ama sistem savaşını kapitalizm kazandı. İşçi ve komünist hareket derin bir yara aldı. Şimdi bu sorunların çözümlerini partinin strateji ve taktiği içine alıp yeni koşullarda partinin sosyalizme açılan ileri demokrasi stratejisini zenginleştirmektedir. Bunun için Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuyla hesaplaşmak, onun soykırımcı, katliamcı karakteriyle yüzleşmek, Ermeni, Rum, Kürt ve diğer halklara uygulanan kırımları lanetlemek, onları itham etmek, günümüzde Kürt halkının özgürlük mücadelesiyle dayanışmada bulunmak, Türk halkına bu mücadelenin haklılığını anlatmak, Türk milliyetçiliği ve şovenizmiyle mücadele etmek, barışçıl ve barışçıl olmayan yolları tartışmak, savaşa karşı barışın yanında yer almak, halkların eşitliği, özgürlüğü ve özerkliği temelinde demokratik bir cumhuriyeti savunmak sınıf mücadelesinin

önünde en acil görev olarak durmaktadır. Türk ve Kürt halklarının, diğer halkların, işçi ve emekçilerin birliği sınıf ve demokrasi savaşımında ittifak politikasının temelidir. Ulusal sorun, Kürt sorunu demokratik bir çözüme kavuşturulmadan sınıf savaşı gelişmez, sosyalizme giden demokratik Türkiye oluşturulamaz. Kürt halkı özgürleşmeden Türk halkı özgürleşmez.

Seçim sath-ı maili'ndeki ülkede

Mustafa Suphi ruhuyla savaşmak

Ülke önümüzdeki günlerde seçim sath-ı mailine girecektir. Seçim kampanyalarında Mustafa Suphi ruhuyla mücadele edilmelidir. Yığınların sokaklara, meydanlara çıkması sağlanmalı, onlar hem Erdoğan'ı ak oylarıyla devirmek için mücadeleye sevk edilmeli, hem yukarıdaki ilkeler temelinde partiyi ayağa kaldırmak için yeni kadrolar kazanılmaya çalışılmalıdır. Bu iki mücadele içiçe geçtiği sürece Erdoğan'ı devirmek daha kolay olacaktır. Erdoğan sonrasında demokrasiyi derinleştirmenin yolları açılacaktır.

28 Kânunisani'yi unutmamak, Mustafa Suphi ruhuyla bu seçim meydanlarında işçi ve emekçi yığınlar arasında çalışmak demektir. Erdoğan'ın yenilmesi için en geniş güçlerin harekete geçirilmesi demektir. Savaşa karşı barışı, halkları eşitliğini ve özgürlüğü, "hür milletlerin hür ittifakatını", demokratik bir cumhuriyeti savunmak demektir. Pahalılığa, zamlara, yokluğa, sefaletle, işsizliğe, sömürüye, zulme karşı mücadele; savaşa karşı barış, talan ve yağmaya karşı yatırım ve kalkınma mücadelesi birbirine geçen sınıf mücadeleleridir. Erdoğan bu mücadeleler sonunda gidecektir. Suphileri anmak, 28 Kânunisani'yi unutmamak günlük mücadelelerde onların yolunda yürümekten geçer.

28 Kânunisani unutulmadı!

TKP yaşıyor ve savaşıyor!

Fabrikalar kalelerimizdir!

Nerede bir komünist varsa parti oradadır!

TKP- 1920

www.tkp-online.com

İçti Sanatın Savcı Yoluyla

Bizi öldüren deprem değil devlet!

Mümin TOPRAK

YUKARIDAKİ başlık bizim attığımız bir başlık değil, halkımıza aittir. 1999 Marmara Bölgesi'ndeki büyük depremden sonra ortaya çıkan her depremde halkımızın çığlığı olarak değişik basın ve yayın organlarında sık sık kullanılan bir manşet bu. Şimdi de 6. Şubat 2023 günü saat 04.17'de meydana gelen, Kahramanmaraş merkezli, Hatay, Malatya, Adıyaman, Şanlıurfa, Gaziantep, Osmaniye, Adana, Diyarbakır, Kilis olmak üzere 10 ili kapsayan 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki iki büyük deprem sonrasında yine halkımızın bir çığlığı olarak haykırıldı, zira yaşanan felaket ancak bu ve benzer başlıklarla ifade edilmektedir: Bizi öldüren deprem değil devlet!

Öldüren devlet,

çünkü vatandaşın yanında devlet yok

Bu başlığı basın-yayın organları, gazeteciler, haberciler atmıyor. Maraş'ta, Hatay'da, Adıyaman'da ve diğer şehirlerde bugünlerde vatandaşın bağı yanık, acısı derin, binalar karton gibi çökmüş, şehir merkezleri, köyler yerle bir olmuş, çoğunun yüzde 70'i yıkılmış, yok olmuş, hayalet şehirlere dönmüş, yandaki enkazın, betonun altından eşinin, kızının, oğlunun, kardeşlerin, çocukların iniltisi, "kurtarın!" sesleri geliyor. Elleriyle enkazı deşiyor, ama bu eller beton kalıp ve sütunları kaldırmaya yetmiyor. Hava soğuk, buz gibi; kar, kış, tipi, don, eksi 10 derece. Ne araç, ne de gereç var. Bir zaman sonra enkazdan sesler gelmemeye başlıyor, umutlar kesiliyor. Göz göre göre enkaz altındaki insanlar hayatını kaybediyor. Yüreğine acılar iniyor, feryat ediyor: Devlet nerede, AKP nerede, Cumhurbaşkanı nerede, Erdoğan nerede? Devlet olsaydı, betonlar kaldırılıysaydı, ölmezlerdi. Bir daha oy veririm elim kırılınsın! Kocasını, çocukları enkaz altında can çekişen bir kadın çığlıklarıyla bağına dövüyor: "Ölü-

yorlar, devlet nerede, Erdoğan nerede?" Görünürde ne devlet, ne AKP, ne de Erdoğan var? Bunlar en büyük bir doğal afet olan Maraş merkezli depremde devleti yanında

göremeyen vatandaşın çığlıkları.

Basın'ın, gazetecinin görevi bu çığlıkları duyurmak: Türkiye'ye, dünyaya duyurmak. Ama Erdoğan bu çığlıkların, devletin olmadığını duyulmasını istemiyor. Zira deprem sahasında arama- kurtarma çalışmalarında devletin olmaması, iktidarın, Sarayın, Erdoğan'ın başarısızlığı, arama- kurtarma çalışmalarını yönetemediği demektir. O bunların bilinmesini, duyulmasını istemedi. İki gün Erdoğan, hükümet felç olmuş gibi ne yapacağını bilemedi, deprem yerine ulaşamadı, halka yardım ulaştıramadı. Devletin görevi olmasına rağmen her depremde olduğu gibi, devlet tüm yardım, arama-kurtarma çalışmalarını bağladığı AFAD için e-devletten para yardımı isterken, halk yurdun her tarafından yardımlar yağdırmaya başladı. AFAD bu gelen yardımları bile koordine etmekten aciz, beceriksizdi. Giysileri insanlık onuruyla bağdaşmayacak biçimde Pazar yeri havasında saçıp depremzedelere vermeye çalışırken, ortalığa saçılmış çöpler ve tuvalet sorunu salgın hastalıkların çanlarını çalmaya başladı. Deprem gibi bir afette ilk iş borsayı kapatmak, bazılarının borsada vurgun vur-

masını önlemektir. Kasıtlı veya kasıtsız Erdoğan bunu da yapmadı. Borsa üç gün kapanmadı. Küçük yatırımcıların milyarlar kaybetmesine, zenginlerin de milyar vurgunlar vurmasına neden oldu. Erdoğan, Saray ve hükümet deprem karşısında tam bir becerisizlik içindeydi.

Ama halkımız bir kez daha dayanışmanın örneğini verdi. Yalnız mal ve para yardımı yapmadı, koşup geldi. Depremzedeler ve ülkenin dört bir yanından koşup gelen gönüllüler çıplak elleriyle, kazma kürekle kurtarma çalışmalarına giriştiler. Halktan gelen yardım ve dayanışmalarla ısınmaya, diri kalmaya çalıştılar. Sürekli acaba devlet araç-gereç; kepçe, greyder, vinç, eskalatör gönderir mi diye yollara bakıp durdular. Uzakta görünen bir devlet yoktu. Devlet çökmüş, enkaz altında kalmıştı.

İlerleyen saatler gösterdi ki, hükümetin, Cumhuriyet tarihi boyunca diğer iktidarlar gibi, deprem gelmesine rağmen, Sarayın hiçbir hazırlığı olmadığı ortaya çıktı. Başta AFAD, Kızılay olmak üzere elinde eğitilmiş yeterli ekip, eleman, personel, planlanmış araç-gereç, tıbbi malzeme, erzak, çadır, battaniye, hijyen maddeleri, mama vb. yoktu. Bir sevk ve hareket planı, bir deprem kriz yönetim ve koordinasyon merkezi yoktu. Saray, hükümet çaresiz ve şaşkındı. Tüm kurum ve kuruluşlar hantal ve atıl; AFAD çalışanları valilerden yazılı izinler bekliyorlardı. Bu gibi büyük afet durumlarda askerin hemen devreye sokulması gerekirdi. Bir depremde ise kurtarma çalışmaları için en kıymetli zaman ilk 3-4 saattir, bilemedin ilk 24 saattir. Kurtarma çalışmaları bu zaman içinde başarılı olur. 24 saat geçtikten sonra ilerleyen her dakikada daha çok canlı değil cansız bedenlere ulaşılır. Öyle de oldu. Hükümet beceriksizliği yüzünden enkaz altından can kurtarmak için çok önemli olan ilk 24 saati heba etti. Vatandaşın çığlığı, feryadı bu nedenle, en çok ihtiyaç duyduğu, en büyük doğal afet olan deprem felaketinde, en acılı gününde devlet yanında yoktu, devlet en yakınlarını, sevdiklerini ölümden kurtarm-

ıyordu, onların ölümünden sorumluydu.

Erdoğan'ın en iyi bildiği ve yaptığı eleştirileri boğmak ve susturmak

Vatandaş kaç gün sonra gelip boş laf eden bakanı, vekili, valiyi yuhaladı, arabasını tekmeledi. Erdoğan'ın kendisi deprem bölgesine üçüncü günde gidebildi. Vatandaşın “gazını” almak, öfke ve feryadının önünü kesmek için, başlangıçta bazı koordinasyon bozukluklarının, eksikliklerin olduğunu, en kıymetli zamanın heba edildiğini itiraf etmek zorunda kaldı. Vatandaşın acı içinde bitikliğini onun “sabırı” olarak gören Erdoğan'a vatandaş ise tepkili ve öfkeliydi. Erdoğan utanmadan tepkili vatandaşlara enkaz altındaki ölümlerin yine “kader” olduğunu söyledi. Bu depremin bölgemizde ve dünyada şimdiye kadar benzeri olmayan büyük bir felaket olarak göstermeye çalıştı. O bununla beceriksizliğinin ve yetersizliğinin üstünü örtmek istiyordu. Etrafındaki gorilleri de gelen tepkileri bastırmaya, halkı susturmaya çalışıyorlardı. Halk da depremin büyük bir felakete yol açtığını görüyor ve yaşıyordu. Ama halka göre bu büyük felaketi, acıları getiren ve yaşatan deprem değil devletti, yok olan, çöken devletti, ortalıkta gözükmeyen Erdoğan idi.

Erdoğan bunun bilincindeydi ve onun en büyük korkusu hükümetin beceriksizliğinin, sorumluluğunun halk arasında hızla yayılmasıydı. Bunun engellemek için yine provokatörler, düşmanlar yaratmaya kalktı. Gazetecilere, sosyal medya kullanıcılarına gözdağı vermeye çalıştı ve şöyle dedi: *“AFAD'ın merkezinden yapılan, yapılacak olan açıklamalar dışında provokatörlere fırsat vermemenizi özellikle istiyorum.”* AFAD'ın yapacağı açıklamalar ise gerçekler değil, çarpıtmalar; yapılmayanı yapılmış gibi gösteren, diğer kurtarma gruplarıyla çekişerek, bir başarı hikayesi yaratmak için bir algı yaratmaktı, bu ise yaşananlarla taban tabana zıttı. Depremi en ağır yaşayan ilimiz Hatay'a bir AFAD ekibi gelip bir enkazın önünde yandaş medyaya “poz” verdikten sonra çekip gitmiştir. Sonuçta AFAD çalış-

şıyor oldu. Hele de deprem bölgesine gelen yandaş ve tarikatların enkaz altından her çıkarılan insana koşup gelerek, depremezde-leri dehşete sokan, psikolojisini bozan “tek-bir ve allahüekber” nidalarıydı. Kurtarma eyleminde ekipler sükûnet içinde çalışmalı, günlerce enkazda kalan insanları sakin ve psikolojilerine uygun karşılamalıdır.

Erdoğan ise deprem sahasındaki gerçek-lerin duyulmasını, kendisinin eleştirilmesini istemiyor, kendisini eleştirenleri, hükümetin becerisizliklerini yayanları “provokatör” olarak itham ediyor ve “yalan haberler ve çarpıtmalarla insanımızı birbirine düşürme-ye niyetlenenler”i bir deftere kaydettiklerini ve “günü geldiğinde şu anda tuttuğumuz defteri de açacağız. Savcılarımız bu tür in-sanlık dışı yöntemlerle sosyal kaos çıkarma-ya tevessül edenleri belirliyor” diyerek ileri-ci güçlere gözdağı vermeye kalkıyor.

OHAL ilan edildi,

Erdoğan'ı eleştirenler tutuklanıyor

İnsanlık dışı yöntem gerçekleri yaymak değil, enkaz altındaki insanların ölmesine seyirci kalmaktır. Gerçekleri söyle-yenlerin, tam tersine bir can daha kurtara-bilir miyiz diye çırpındıklarını, daya-nışma örgütledikle-rini en yakından depremezdeleler ya-şadı. Halk devlet ne-rede diye feryat edi-yor. Ama Erdoğan'-ın savcıları durumdan vazife çıkararak, def-terin açılmasını beklemeden harekete geçti-ler. Çoktan ilk tutuklamaları yaptılar. Twit-ter'de sosyal medyada hükümeti eleştiren, halkın tepki ve öfkesini dile getiren herkes evinden alınıp götürülmeye başlandı. Bunlar arasında gazeteciler, akademisyenler de bulunmaktadır, sayıları 20'nin üstünde olduğu söylenmektedir.

Erdoğan halkı susturamayacağını anlayı-nca Twitter ulaşımına engel getirdi. Böylece

hem kendini korumayı, hem de insanların haberleşmesine mani olmayı hedefledi. Tüm bu gelişmeler Erdoğan'ın neden OHAL ilan ettiğini de açıkça ortaya koymaktadır. OHAL Erdoğan'ın açıklamaya çalıştığı gibi deprem bölgesinde halkın güvenliğini sağla-mak, malını ve canını soysuz ve hırsızlardan korumak için ilan edilmedi. Tersine Erdoğan OHAL'i depremdeki kendi becerisizlikleri-nin ortaya çıkmasını engellemek, halkın feryatlarını bastırmak, eleştirileri boğmak, muhalefeti susturmak, kolayca tutuklamak, seçimi OHAL koşullarında yapmak veya ertelemek hesaplarıyla ilan ettiği görülmek-tedir. Erdoğan deprem felaketini de “Allah'ın lütfu”na çevirmek istemektedir. Ama bu kez nafi! Halk acılı, susmuyor, Erdoğan'dan hesap sormakta kararlı!

Erdoğan'ın ve hükümetinin ikiyüzlülüğü ortaya serildi

Erdoğan şimdiye kadar yaşanan maden ocağı kazalarında, sel afetlerinde ve diğer fe-laketlerde “kaderdir”, bu işin “fitratında” vardır diyerek zevahiri kurtarmayı, halka “sabır” ettirmeyi ba-şardı. Maden ocağı kazalarında ve diğer afetlerde de hüküme-tin ihmalleri çoktu, ama bu ihmallerin boyutunun deprem felaketinde olmama-sı gerektiği konusun-da halkta bir beklenti vardı. Çünkü özel-

likle 1999 Marmara depreminde yaşanan fe-laketten sonra kamuoyunda deprem konusu sık sık tartışılıyor, bilim insanları konuşuyor, Türkiye'nin bir deprem bölgesi olduğu an-latılıyor, her an İstanbul'da veya Anadolu'da-ki bir fay hattında bir kırılma olabileceği ve büyük bir depremin yaşanabileceği, alınacak tedbirlerin, yapılacak hazırlıkların ciddiye alınması gerektiği sürekli belirtiliyordu. Aksi takdirde sonucun 17 bin can kaybettiği-miz Marmara depreminden daha da ağır olacağı söyleniyordu, zira yer altında Doğu

Anadolu fay hattında 500 yıllık, İstanbul fay hattında 200 yıllık bir enerji birikimi olduğu ve bu enerjilerin boşalma döneminin geldiği sürekli vurgulanıyordu. Bilim adamlarının, jeoloji mühendislerinin sürekli tedbir-hazırlık, tedbir hazırlık diye diye dillerinde tüy bitmişti.

Marmara depreminden sonra iktidara gelen Erdoğan ve AKP kolları sıvar gibi, depreme karşı önlemler alır gibi yaptı. Kent-sel dönüşüm, toplanma ve çadır alanları yaratma, ekip oluşturma, teknik ve tıbbi malzeme, erzak hazırlama, mali kaynak yaratma konularına girişir gibi yaptı. Yeni iktidar bu işi ele aldı izlenimini yaratmaya çalıştı. Erdoğan'ın o gün bunlara ihtiyacı vardı. Çünkü Marmara depremünde o zamanki hükümeti acımasızca eleştirmişti. Şimdiki hükümet organı konumunda olan Yeni Şafak gazetesinin başlığı "Devletin Çöküşü", Akit gazetesinin manşeti ise "Devlet enkaz altında" idi. O zaman Yeni Şafak'ta yazan şimdiki AKP Sözcüsü Ömer Çelik hükümeti sert şekilde eleştirerek şöyle diyordu:

"Türkiye yönetilemiyor. Ve yönetemeyen, yönetmesi mümkün olmayan bir mekanizmanın yönetiyormuş gibi yapması binlerce cana mal oluyor. Eğer bugün birilerin fiyasko bozulmasın diye söylenmesi gerekenlerin 'millî birlik ve beraberlik' nutuklarının altında ezilmesine göz yumarsak; bugün susarsak, bu çarpık mekanizma yüzünden yüzlerce insanın ebediyen susmasına ortak olmuş olacağız... Kendi sorumluluğunu örtbas etmek isteyen devlet erki hâlâ meseleyi mümkün olduğunca sümen altı etmeye harcıyor enerjisini..." Aynı Ömer Çelik bugün de o gün söylediklerini uyguluyor. Deprem günü Adana'da konuşurken birlik ve beraberlikten bahsederek, araç ve gereçlerin hala deprem yerlerine sevk edilemediğini itiraf ediyor, bu depremin Allah'ın bir imtihanı olduğunu belirtiyor ve *"Bu imtihanı inşaallah birlik, dayanışma içerisinde hep beraber aşmaya çalışacağız"* diyor. İktidar koltuğuna oturunca o zaman yazdıklarını çoktan unuttu Ömer Çelik. Onun bu tutumu

esasinda tüm burjuva politikacıları için geçerlidir, en başta da Erdoğan için. Bu bir sistem, rejim meselesidir. İster islamcısı, ister ulusalcısı tüm burjuva devletleri kapitalin hizmetindedir, halkın değil kapitalin çıkarlarını korur.

Erdoğan'ın "dün dündü, bugün bugün-dür" politikası artık işlemiyor

Tüm burjuva politikacıları "dün dündü, bugün bugündür" diyerek ikiye bölünmüş politikalarını hem haklı çıkarmak hem de üstünü örtmek isterler. Erdoğan için bu tam da deprem konusunda kendini göstermiştir. Erdoğan 14 Mart 2003 yılında başbakan olduktan 7 ay sonra Bingöl'de meydana gelen depremin sorumlusu olarak kendinden önceki iktidarı gösterdi ve onların 17 Austos 1999 Marmara depreminden hiçbir ders çıkarmadıklarını, bir hazırlık yapmadıklarını belirterek, 2003'de Bingöl'de deprem bölgesine gittiğinde gördüğü felaket ve acılar karşısında "haklı" olarak şu konuşmayı yapıyor:

BURADA "SİYASET YANKESİCİLİĞİ VE KAMU YÖNETİMİ KALPAZANLIĞI YATMAKTADIR"

"Yeraltında fay kırıklarından önce bağışlayın söylemek zorundayım, kırılan ar damarlarıdır. Malzemedен çalmanın arkasında ahlak hırsızlığı, demokrasiden çalmak, hukuk kapkaççılığı, siyaset yankesiciliği ve kamu yönetimi kalpazanlığı yatmaktadır. Bu olay, kamu otoritesinin devlet imkânlarını nasıl kullandığını bütün çıplaklığı ile ortaya koymuştur. Olay kader diye geçiştirilemez.

17 Ağustos depreminden sonra TBMM'de deprem araştırma komisyonu kuruldu. Komisyon 38 öneride bulundu. Hükümetin neler yapıp neleri yapmadığı işte ortada. Sorun, sadece inşaat malzemesi çalmaya indirgenemez. Depremlerden sonra ortaya çıkan felaketler aslında geçmişten bugüne miras kalmış bir yönetim sorununun sonucudur. İnşaatlarda zemin etüdü, malzeme ve kontrol eksikliği varsa netice bu olur."

Bu konuşmasında Ecevit yönetimindeki Devlet Bahçeli'nin ve Mesut Yılmaz'ın da

katıldığı ulusalcı-faşist-liberal hükümete yüklenirken tam da bugün kendisinin içinde bulunduğu durumu ve uyguladığı politikayı anlatmaktadır. Ne derler: İnsanı en iyi kendisi anlatır! Bugün de kırılan kimin ar damarındır? Ahlak hırsızlığını, demokrasi ve hukuk kapkaççılığını, siyaset yankesiciliğini ve kamu yönetimi kalpazanlığını yapan kimlerdir? O zaman Ecevit Hükümeti Meclis Komisyonunun önerilerini yerine getirmedi, ama 24 yıl sonra sen ne yaptın? Deprem profesörlerinin, yer bilimcilerinin, Jeoloji Mühendisleri Odasının ve diğer ilgili mühendis ve mimar odalarının raporlarını neden hayata geçirmedin? Neden bu kurumların size ve Meclis'e verdikleri raporları sümen altı yaptınız? Bunu yalnız biz sormuyoruz, tüm Türkiye soruyor. Sorumluluk al ve cevap ver Eyy Erdoğan! Kırılan fay hattı değil, kırılan ar damarındır! Öldüren ne deprem ne de Allah'tır. *"Olay kader diye geçiştirilemez."* Depremde ölmek kimsenin alın yazısı değildir. Tam tersine, deprem doğanın bir nimetidir. Tabii ki, onunla yaşamasını bilenlere, bilimin dediğini tutanlara. Biz bunu kaç kez bu web-sayfamızda yazdık!

En iyi deprem tedbiri bilim insanlarını dinlemektir, yeni anlayış geliştirilmelidir

Hep söyleniyoruz: Bu hükümetten bir şey beklenmez, o vatandaş için bir şey yapmaz. Ama sorun büyük bir felaket olunca yi-

ne de söyleniyoruz. Söylemek de gerekiyor: Hükümet tedbir almadı, hazırlık yapmadı, yapsaydı bu kadar acı yaşanmazdı, bu kadar can kaybımız olmazdı. O zaman sormak gerekiyor: Deprem için tedbir nedir, hazırlık nasıl olmalıdır? Herkesin aklına yeterli, yani binlerce eğitilmiş personel, merkezi değil yerelde, özellikle deprem bölgelerinde yeterli araç-gereç ve erzak, tıbbi malzeme depoları, istasyonları yaratma, iyi bir koordinasyon ve idare gelmektedir. Bunların mutlak yapılması gerek, deprem tedbirlerinin olmazsa olmazıdır. Ama artık Türkiye'nin bu anlayışla yetinmemesi gerekir. Bu yaklaşım depremi doğal nimet değil doğal felaket gören anlayıştır. Hazırlığı bekleyen anlayıştır.

Bu yaklaşım hızla terkedilmelidir. Depremi felaket değil nimet gören, depreme karşı vatandaşın örgütlendiği bir anlayışı artık benimsemeye başlamalıyız. Bu anlayış depreme bilimsel yaklaşımı gerektirir. Bilim der ki, dünya var oldukça deprem olacaktır. Yerküremiz dünyamızın odağında olan magmanın üzerinde yüzen, birbiriyle sürtüşen büyük kara parçalarından, plakalardan oluşmaktadır. Bu plakaların birleştikleri yere fay hattı diyoruz. Sürtünmeyle bu hatlarda devası enerji toplanır. Bu enerji fay hattının kırılmasıyla boşalır ve yeryüzünde deprem denen sarsıntılar oluşur. Yani fay hatların belli aralıklarla kırılması, depremin olması kaçınılmaz. O zaman ne yapmalı? Bilim insanlarına sorulmalı, onların düşünceleri alınmalı, dinlenmeli, ne yapılabileceği ve depremin afete dönüşmemesi için hangi önlemlerin alınması gerektiği onlara sorulmalı ve onların dedikleri harfiyen uygulanmalıdır. O zaman deprem afet değil nimet olur.

Türkiye deprem bölgesidir,

şu tedbirler alınmalı,

depremle yaşamaya alışılmalıdır

Bilim insanları diyor ki, Türkiye bir deprem bölgesidir. Plakaların sürtüştükleri iki fay hattı bulunmaktadır. İstanbul'a kadar gelen Kuzey Anadolu fay hattı ve Akdeniz'e giden Doğu Anadolu fay hattı. Bu fay hatlarının nereden geçtiğini ve enerjinin nerelerde

toplandığını bilebiliyoruz. Gerçi depremin hangi gün ve hangi saate olacağını tam olarak söyleyemeyiz (kaldı ki bilimin son zamanlarda depremin 5-6 saat öncesine kadar bilinebilirliği konusunda çok araştırmaları var), ama yakın bir zamanda hattın nereelerde kırılabileceğini öngörebiliyoruz. Bilim insanları bu öngörüü yaptıktan sonra işler kolaylaşmaktadır.

Bundan sonra yapılacak hazırlıklar bellidir. Öz olarak iki hazırlık vardır: Birincisi felaket hazırlığı, ikincisi hat yerleşimleri boşaltma girişimidir. Bir üçüncüsü ve en önemlisi ise depreme dayanıklı yapı ile felaketi tümünden önlemektir. Türkiye maalesef bu anlayıştan çok uzaktır. İlk iki önlem alınması bile büyük bir ilerlemedir.

Birinci önlem için hemen bilim insanların gösterdikleri yere devletin gitmesi, bir koordinasyon merkezi kurması, yardım hazırlıklarını başlatmasıdır. Önce halk daha çocuklukta eğitilmeli ve örgütlenmeli, kurum ve kuruluşlar, AFAD, AKUT ve asker teyakkuz haline getirilmeli, araç-gereç ve erzak istasyonları kurulmalı, toplantı ve çadır yerleri, mutfak ve tuvalet sahaları belirlenmeli ve kurulmalı, aydınlanma ve ısınma tedbirleri hazırlanmalı, tüm evcil ve yabancı hayvanların hareketleri incelenmeye alınmalıdır. Bunlar klasik, her halükârda yapılması gereken hazırlıklardır.

İkinci hazırlık fay hattı üzerindeki yerleşim yerlerini kaldırmak ve çevredeki şehir ve köylerin ev ve binalarını elden geçirmek, kontrol etmek olmalıdır; özellikle zemin etütleri yapılmalıdır. Dayanıklı olmayan, yumuşak zeminde ve dere yataklarında kurulan binalardaki vatandaşların hemen tahliyesi yapılmaya başlanmalıdır, onlar için konteynir evler hazırlanmalı ve oralara yerleştirilmelidir. Bu zamanla bir yarıştı. Bu yarışa çok önceden başlanması gerekir. Ama başlamak şarttır, başlamamak geçtir, her başlangıç ise erkendir.

Elazığ depreminden ders çıkarılmalıydı

2020 senesinde Elazığ'da 6,5 büyüklüğünde bir deprem oldu. Aslında bu deprem

Maraş merkezli iki depremin öncüsüydü. Bu depremden sonra bilim insanları hükümeti kaç kez uyardılar, Jeoloji Mühendisleri Odası hükümete, Meclis'e rapor üstüne rapor verdiler. Olabilecek depremin yerini de söylediler. Doğu Anadolu deprem fay hattının Maraş bölgesinde büyük bir enerji birikimine neden olduğunu, her an büyük bir deprem olabileceğini söylediler. Şimdi Erdoğan'a sormak gerekmez mi? Neden bu raporları sümen altı yaptın? Neden hemen hazırlığa geçilmesi için o sık sık verdiği talimatlardan birini deprem için vermedin?

Eğer 3 sene önce Elazığ depreminden sonra hemen bir talimat verseydin bugün yaşadığımız Maraş depremlerinin şiddetleri ne kadar büyük olursa olsun bu acıları, bu büyük kayıpları yaşamazdık. Japonya'da 9 büyüklüğündeki depremlerde bir tek kişinin burnu kanamıyor, neden? Çünkü onlar bilim insanlarını dinliyorlar ve depremle birlikte yaşamaya alışmışlar. Depremi nimet yapmışlar. Ey Erdoğan depremde 3 yıl değil 3 dakika bile büyük bir zamandır. Sen 3 dakikayı değil depremin ilk günü 24 saatini heba ettin. Sen göz göre göre milleti ölüme götürdün, cinayet işledin. Düş milletin yakasından! Biliyoruz, düşmemek için her şeyi yapacaksın. Ama halklarımızın seni göndereceği, yakasından düşüreceği günler yakındır!

Halk soruyor: Toplanan paralar nereye gitti, Eyy Erdoğan?

Şimdi insan haklı olarak sorar ve der ki bu kadar önlem almak, hazırlık yapmak için mali kaynak lazım. Var mı mali kaynak? Evet deprem için mali kaynak yaratıldı. Hem de Erdoğan'ın acımasızca haklı olarak eleştirdiği kendisinden önceki Ecevit Hükümeti tarafından yaratıldı. 26 Kasım 1999'da çıkan 4481 sayılı Kanun ile halkın deprem vergisi dediği cep ve sabit telefon faturalarından, deprem sigortası, dijital, kablo ve internet hizmeti faturalarından yüzde 10 oranında "özel iletişim vergisi" kesilmeye başlandı. Bugüne kadar bu kesintilerden toplanan "deprem vergisi" 88 milyar 240 milyar

lıradır. Bu miktar toplanan paranın o yılki döviz kuru üzerinden hesaplandığında 34 milyar dolar yapmaktadır. Şimdi sormak gerekir: Bu para nerededir?

Bu parayı Erdoğan “yedi”, yani 5’li çete denen, devletten yol, köprü, bina ihaleleri alan inşaat şirketlerine verildi, betona gömüldü, Kürtlere karşı savaşta atılan bombalara, uçaklara ayrıldı. Erdoğan hükümetlerinin deprem için köşeye ayırdığı 5 kuruş yok. Depreme diye vatandaşın faturalarından kesilen vergiler, harçlar Erdoğan’ın elinde buhar oldu. Oysa bu paranın dörtte biriyle, 10 milyar dolarla yukarda saydığımızı, tahliye işlemleri dâhil hepsi yapılabilirdi, bu kadar can kaybolmazdı. Haklı olarak vatandaş Erdoğan’dan hesap soruyor. 1999 Marmara-Gölcük depreminden 3 yıl sonra meydana gelen 2003 Bingöl de kükremesini biliyorsun, önceki iktidarı suçluyorsun, “inşaatlarda zemin etüdü, malzeme ve kontrol eksikliği olursa sonuç felakettir!” diyor-sun da bu saydıkların için sen ne yaptın?

Depremi ranta, çürük inşaatlara feda eden Erdoğan

Şurasını belirtmek gerekir ki, Erdoğan iktidara geldikten sonra AB’den aldığı paralarla özellikle İstanbul’da bir kentsel dönüşüm başlattı, şehir imar planında toplantı ve çadır yerleri ön görüldü. Çürük ve hasarlı, dayanıksız malzemelerden yapılan evlerin hepsinin yıkılıp yeniden, depreme dayanıklı şekilde yapılmasına karar verildi. Bu konuda yönetmelikler çıkartıldı. Ama ne oldu? Hepsi kâğıt üstünde kaldı. AB ile arayış bozduktan sonra yardım gelmez oldu, Kentsel dönüşüm yavaşladı. Uzmanlar İstanbul’da kentsel dönüşümün bu gidişle en az 50 sene süreceğini belirtiyorlar. Herkes İstanbul’a depremin 50 sene uğramaması için Allah’a yalvarıyor. Dedik ya, deprem Allah değil bilim işi. Bilim insanları İstanbul’da

önümüzdeki 10 senede 7 şiddeti üstünde bir deprem olabileceğini söylemektedirler. İstanbul depremi için ise hükümetin hiçbir hazırlığı yok. Hatta imar planlarında ön görülen toplanma alanları, parklar inşaatla açılmakta, 5’li inşaat çetesine rant yaratılmaktadır. İstanbul’da halkın toplanabileceği yerler bir bir yok edilmektedir. Onun için İstanbullular “bizi deprem değil rant öldürecek” demektedirler.

Erdoğan’ın önceki iktidarda eleştirdiği “inşaatlarda zemin etüdü, malzeme ve kontrol eksikliği” yani kendi döneminde depreme dayanıklı inşaat yapılıyor konusu ise Maraş merkezli depremde yerle bir oldu. 2003’den yani Erdoğan iktidara geldikten sonra depreme dayanıklı, zemin etüdü, güvenli malzeme, kontrollü yapılan binaların büyük bir kısmı çöktü. Çökenler arasında yeni yapılan devlet binaları, yollar, hastaneler, AVM’ler var. Tehlikeli denmesine rağmen gölü kurutarak Amik Ovası’nda fay hattı üzerinde yumuşak zemine yapılan ve şimdi çöken hava limanı ve pisti var. Bunlar depreme dayanıklı diye yapılan inşaatlar. Nerede zemin etüdü, nerede güvenli malzeme, nerede inşaat kontrolü? Anlaşılan İstanbul’da son yıllarda depreme dayanıklı diye yapılan binaların “hepsi” çürük. Vatandaş endişelenmekte haklı değil mi? Bir depremde bunların da karton gibi çökmeyeceğinin garantisi ne? Hatay’ın Erzin İlçe Belediyesinin çarpık yapılaşma, imara aykırı yapılaşma konusunda taviz vermemesi nedeniyle depremde çok zarar görmedi. Demek ki deprem sadece müteahhit meselesi değil, sistem sorunu. Bu zenginleşme ağırı yok etmedikçe deprem afetinden kurtulmamız mümkün değil! İstanbul’da yaşanacak bir deprem sonrası doğacak felaketi bu koşullarda insan düşünmek bile istemiyor. Ama düşünmemiz lazım. Gidecek olan bizim canlarımız. İşleri artık kendimiz elleri-

mize almalıyız.

Depremden korunmanın tek garantisi: Örgütlü, bilinçli, iradeli, korkmayan sivil toplum

Depremden korunmanın en önemli şartı bilim insanların dinlenmesidir dedik. Ama bizim ülkemizde bilim insanları dinlenmiyor, hükümet, Meclis onların verdikleri raporı dikkate almıyor, “sümen altı” ediyor. Bu ise hükümet için vatandaşın canının bir kıymeti olmadığının ifadesidir. O zaman vatandaşın kendi canına sahip çıkması, canını tehlikeye atan hükümete karşı çıkmasını öğrenmesi gerekir. Bugün Türkiye insanı bundan çok uzaktır. Nasıl olsa ölmüşüm, ha depremde ölmüşüm, ha aklıktan, farketmez diyor. İşte bunun kırılması gerekiyor. Vatandaş hem deprem, hem açlık durumunda canına sahip çıkabilmeli, canını hiçe sayan hükümete karşı gelebilmelidir. Bu da toplumun bilinçlenmesi, örgütlenmesi, vatandaşın kendi kaderini kendi eline alması ile olur. Bu ise bir sınıf mücadelesidir.

Burada en büyük görev; işçi sınıfının, onun devrimci parti ve sendikalarının, demokratik sivil toplum kuruluşlarının omuzlarındadır. Bu yapılmadan depremde korunma konusunda da büyük mesafe kat etmek mümkün değildir. Bu depremin sonuçlarını, bu depremde çıkarılacak dersleri halka çok iyi anlatmak, deprem konusunu seçim kampanyasının bir parçası yapmak, halkı Erdoğan'a karşı örgütlemenin ve harekete geçirmenin bir unsuru haline getirmek gerekmektedir. Savaşla deprem arasındaki bağ iyi kurulmalıdır. Kürtlere karşı savaş yalnız enflasyonu körüklemiyor, depreme ayrılacak paraları da yiyip bitiriyor. Bu bağlar kurulduğu ölçüde Erdoğan'ı sandıkta veya sokakta yenmek çok daha kolay olacaktır. Deprem Erdoğan'ın yumuşak karnıdır. Erdoğan'a nereden vurulacağı çok iyi bilinmelidir.

Maraş depreminden çıkarılacak dersler

Maraş depremi gösterdi ki, Erdoğan'ın şimdi olan deprem için hiçbir hazırlığı olmamıştır, ileride olacak olan bir deprem için

de hiçbir hazırlığı olmayacaktır. Erdoğan'ın vatandaşa, ülkeye hizmet diye bir anlayışı yoktur. Onun derdi ranttır, ülkeyi talan ve yağmadır, gösteriş ve algı operasyonlarıyla halkın gözünü boyayıp oyuna çökmektir. Her şeyi kendisine bağlayıp kurum ve kuruluşları kendi adamlarıyla doldurarak kurduğu hantal tek adam rejimi devletin işleyişini felç etti. Bu hantal yapı ile ne deprem krizi yönetilir ne de ciddi bir hazırlık yapılabilir. İtaat ve biat devlet işleyişine egemendir. Kurumlar kendisine bağlı kadrolarla doludur. Tüm kurumları kendisine benzetti.

“Benden değil” diye AKUT'u işlevsiz kılıp deprem ile mücadele için kurup övmekle bitiremediği AFAD Maraş depreminin yönetiminde “fos” çıktı, hiçbir işe yaramadığı görüldü. 24 bin üyesinden ancak 8 bini afet için eğitilmiş, diğerleri yandaş. Buna ilaveten 8 bin kişilik bir gönüllüler grubu var. Deprem sahasında olan tüm AFAD'lılar 16 bin kişi. Resmi çöken bina sayısı 6 bin 400. Her binaya düşen AFAD'lı sayısı iki buçuk. İki buçuk insan ne yapabilir? Sabaha karşı tam uyku zamanı gelen depremde yıkılan her bina enkazını altında en az 10 kişi kaldığından hareket edersek ki bu sayı çok daha fazla yüksektir, yıkılan 6 bin 400 binanın altında 64 bin insan bulunmaktadır. Şimdiye kadar ulaşılan binaların yüzde 10'undan 20 bin ceset çıkarılmışsa can kaybının 50 bini aşacağı 100 bine yaklaşacağı en iyimser bir tespit olur. Bir de elde hâlâ yeterli ne araç var ne gereç.

Oysa bu gibi bir afette 10 binlerce eğitilmiş insana ihtiyaç vardır. Bu da asker ve her il ve ilçede örgütlenmiş, sürekli belli aralıklarla eğitilen binlerce insandır. Erdoğan'da böylesi bir örgüt ve eğitim anlayışı yoktur. Onun en iyi bildiği SADAT gibi kendine sadık özel birlikler yetiştirmektir. Askeri ise kendi iktidarının sarsar, darbe yapar diye çekindiği için depremin ilk günü göreve çağırmamıştır. Asker zorlama sonunda ikinci gün görevi çağırılmıştır. Zemin, malzeme, inşaat kontrolünün sıfır olduğu ortaya çıkmıştır. Zaten 2018 seçimlerinde halktan

oy alabilmek için çıkarttığı imar affıyla tüm çürük yapıları legalleştirdi. İnşaat, zemin, malzeme kontrolleri havada kaldı. Ama Maraş depreminde sonuçları görüldü. Görülüyor ki, depremde korunmanın baş şartı halkın bilinçlenmesi, örgütlenmesi, deprem bölgesi olan bir ülkede yaşamının getirdiği yükümlülükler olduğunu kavraması ve buna göre hareket etmesi gerekmektedir.

Depremle mücadelede iki yılan, iki balık, iki kaplumbağa, iki koyun unutulmasın

Depremden korunma konusunda daha atılması gereken iki önemli adım vardır. Japon inşaat deneyini iyi öğrenmek ve hayvanların davranışlarını sürekli izlemek. Deprem muhakkak olacak. Ama depremin felakete yol açmaması ise depreme dayanıklı yapı ile mümkündür. Depreme dayanıklı inşaat konusunda Japonlar çok ilerdeler. Japon deneyinin mutlak öğrenilmesi gerekmektedir. Bunun için Japonya'ya inşaat mühendisliği için öğrenci göndermek yeterli değildir. Türkiye'de belli deney elde etmiş, konuya vakıf yetişkin mühendisler en az iki senelik staj için Japonya'ya gönderilmelidir. Bu iş hükümete bırakılmamalıdır, bir STK olarak İnşaat Mühendisleri Odası harekete geçmeli, Japon deneyinin ülkeye getirilmesine ve uygulanmasına öncülük etmelidir.

İkincisi hayvanların davranışlarının izlenmesidir. Tabii afet, özellikle deprem konusunda yılanların, balıkların, kaplumbağaların, fillerin, koyun ve keçilerin ve diğer hayvanların tehlikeyi önceden sezdikleri, davranışlarını değiştirdikleri görülmüştür. Hayvanları böyle bir altıncı hisleri olduğundan hareket edilmektedir. Bunun için Çin'de olduğu gibi gözlemler ve Avrupa'da Max-Planck Enstitüsü'nün araştırmaları bulunmaktadır. Çin'de önce Nanning şehrinde bir deprem öncesi yılan üretim çiftliğinde yılanların çitleri aşmak, çitlerden çıkmak için tırmanmaya çalıştıkları, birbirlerine girdikleri, kafalarını betona vurdukları görülür. Bundan kısa bir zaman sonra bir deprem meydana gelir. 1975 Şubat ayında Çin'in Haicheng şehrinde yılanların kışın ortasında

deliklerini terk edip karın üstünde acı içinde kıvranarak, donarak öldükleri görülür. Şehir idaresi başka gelişmeleri de dikkate alarak şehirde oturanları tahliye eder. Kısa bir zaman sonrada 7,3 büyüklüğünde deprem meydana gelir. Böylece yüz binlerce insan ölümden kurtulmuş olur. Yılanların, balıkların, kaplumbağaların dipten gelmekte olan bir yer hareketliliğine karşı çok duyarlı oldukları gözlenmiştir. Hayvanların davranışları deprem öngörüsünde çok yararlı olmaktadır.

Max-Planck Enstitüsü'nden bilim insanları İtalya'da depremlerin sık olan bir bölgede boyunlarında sensörler olan 6 inek, 5 koyun, 2 köpekle bir deney yaparlar. Gerçekten de hayvanlar depremden önce alışılmadışın dışında tepkiler gösterirler. Bu tepkiler hayvanların deprem üstüne olan uzaklıkları ile ters orantılı olarak görülür. Merkez üssünün hayvanların bulunduğu çiftliğin tam altında olan bir depremi hayvanlar gösterdikleri tepkilerle 3 saat önce haber verebilmişlerdir. Hayvanlar deprem merkez üssüne (epizentrum) ne kadar yakınsalar o kadar belirgin tepkiler verebilmektedir. Yılan, balık, kaplumbağa, keçi, koyun, inek, köpek, kedi gibi hayvanları deprem bölgesindeki evde veya evin çevresinde bulmak ve görmek mümkündür.

Türkiye'de bir yandan olası bir depreme hazırlık yapılırken ve fay hattı üstündeki ve yakınındaki yerleşim yerleri tahliye edilirken, deprem bölgelerinde deprem merkez üssünün beklendiği yerlere hayvan davranışlarını izleme istasyonları kurulmalıdır. Tüm bunların maliyeti bir deprem felaketinin yol açacağı tüm maliyetlerden daha azdır. Artık bunları hükümetten değil halktan beklemenin zamanıdır. Bu da devrimcilere halkı örgütlemek için “yeni” bir olanaktır. Bilene! Artık Türkiye bunlar üzerinde düşünen ülke olmalıdır.

Deprem ve Nâzım Hikmet'in "Kara Haber"i

TÜRKİYE, Anadolu, Küçük Asya kıtası denizleri ve dağlarıyla, ovaları ve vadileriyle, nehirleri ve gölleriyle, bitki ve hayvan örtüsüyle dört mevsimin doya doya yaşadığı dünyanın en güzel ve en ender ülkelerinden biri. Ama bu güzelim ülke bir deprem ülkesi. Hemen her 20-30 senede bir büyük deprem ve her sene de sayısız küçük depremler meydana gelir. Büyük depremlerde binlerce, küçük depremlerde onlarca can kaybı yaşanır. Bunlardan ilk aklımıza gelen deprem 1939 Erzincan depremi, sonra da 1966 Varto ve 1999 Marmara-Gölcük depremleri. 1999 depremi birçoğumuzun hâlâ hafızalarımızdadır.

Bu büyük depremlerden en fazla can, mal, bina kaybının yaşandığı deprem Erzincan depremidir. Bu depremde can kaybı 32 bin 962 idi, yıkılan bina sayısı 116 bin 72'dir. Türkiye günlerce kaybettiğimiz canlar için yas tuttu. Şimdi yaşadığımız

Maraş merkezli deprem, üzülerək söylemek zorundayız ki, hem can hem bina kaybı açısından Erzincan depremini geçeceği görülmektedir. Türkiye yine 1939, 1999'da olduğu gibi büyük bir yas içinde. Türkiye televizyon önlerinde yayınlara baktıkça ağlamakta, herkes elinden geldiği kadar yardım etmeye çalışmaktadır.

Diğer yandan vatandaşlar kahrolmakta, hükümete, Erdoğan'a, devlete feryat etmektedir. Çünkü hükümet, devlet bu depremde yoktu. Depremzedeler acılarıyla, ölüleriyle, yaralılarıyla, en-

kaz altında kalan cesetleriyle kendi başlarına bırakıldı. Geçmişte de günümüzde de bu devlet gelmiş geçmiş tüm hükümetleriyle vatandaşları hep yalnız bırakmışlardır. 1939 Erzincan depreminde de vatandaşlar aynı durumdaydı. Erzincan depreminde vatandaşların durumuna yas tutanlardan biri de Bursa cezaevinde yatan komünist şair TKP üyesi Nâzım Hikmet idi.

Nâzım Hikmet duyularını **"Kesemden verecek şeyim yok; yüreğimden verdim."** diye belirterek, şöyle dile getirir:

Kara Haber

*Erzincan'da bir kuş var
Kanadında gümüş yok
Gitti yarım gelmedi
gayrı bunda bir iş yok.
Oy dağlar dağlar, dağlar...
Aldı ellerine kanlı başını
Karın ortasında Erzincan ağlar...*

O ağlamasın da kimler ağlasın

*Kar yağar lapa lapa
tipidir gelir geçer...
Yan yana sırt üstü yatan ölüler
akşam olur tandıramaz
ateşini yandıramaz*

*Gün a arır  afak söker
kimsecikler gitmez suya
ezilmi  ba larıyla  l ler
vardılar uyanılmaz uykuya*

*Ses edip geceye beyaz taşından
kışlanın saati çaldı ikiye.
Ne  abuk lahzâda bitti yaşamak
Kimisi altı aylık,
kimisi sakalı ak,
kimi on   , on dört yaşında;
kimi yola gidecek
kimisi mektup bekler*

yan yana, sırt üstü yatan  l ler...

*Yayıktay  a  vardı, d v lemedi,
akpeynir torbaya koyulamadı,
hasret gitti  l ler
dünyaya doyulamadı...*

*Uyanıp ka amadılar,
ku  olup u amadılar
açıldı kuyular, kimse inemez
Erzincan Beygiri rahvandır amma;
Ölüler ata binemez.
yan yana, sırt üstü yatan  l ler...*

N ZİM HİKMET

Depremden unutulmayanlar:

**Sesimi duyan var mı?
Sa  mısınız? Kimse yok mu?**

Asiye SÖNMEZ

DEPREMİN onuncu günündeyiz. Hükümet alelacele arama ve kurtarma çalışmalarını sonlandırıp enkaz kaldırmaya, Mart ayında da Prof. Dr. Naci Görür' n „mikro-bölgeleme çalışması yapmadan yerleşim alanları için yer seçilmemeli“ uyarısına rağmen-30 bin evin yapımına ba lamak istiyor.

Neden? Enkazı bir an evvel kaldırıp  l  sayısını düşük m  göstermek istiyor? Gerçek  l  sayısının 100 bine ula aca ından mı korkuyor?

Enkazı kaldırmak demek, enkaz altında kurtarılamayan cansız bedenleri yok saymak anlamına gelir.

Erdoğan hükümeti “devlet gerekeni yaptı” deyip yeni bir algı operasyonu mu başlatmak istiyor? Onun foyası ortaya çıktı, artık zevahiri bile kurtaramaz.

Yabancı arama-kurtarma ekipleri tam  alı amadı

74  lkeden yardım için gelen 10 binin üzerindeki yabancı arama-kurtarma ekipleri ülkeyi çoktan terk ettiler ve kimi gruplar bu cinayete ortak olmak istemediklerini beyan ettiler. Sa  olsunlar, hükümetin yapmadığını onlar yaptılar. Aradılar, buldular, kurtardılar, gereken yardımları yaptılar. Bir deprem felaketinde arama-kurtarma ekibinin nasıl olması ve çalışması gerektiğini –anlarsa-AFAD'a ve hükümete gösterdiler. Sa  olsunlar ama onların bu aktif çalışmaları, beceriksizlikleri su yüzüne çıkmış bazı kurum ve kişilerin hoşuna gitmedi. Onlar tehdit edildiler, çalışmaları engellendi, sonunda çoğu erken gitmek zorunda kaldı. Bu hükümetin ar damarı artık iyice çatladı.

Oysa arama-kurtarma çalışmalarının

devam etmesi gerekiyor. Hâlâ enkaz altından canlı kurtarılan insanlar var. Hâlâ yakınlarının cansız bedenlerin çıkarılmasını bekleyen insanlar var. Anlaşılan hükümet “herkes kurtarıldı” algısı yaratarak, çalışmaların gereksizliğini söylemek istiyor. Utanmadan insanlarımızın cansız bedenlerini enkaz yapmaya kalkıyor. İnsanlar “*yakınlarımız enkaz altında yatarken, canlı veya cansız bedenleri kurtarılırken yanında olmayan hükümetin şimdi arama- kurtarma çalışmalarını durdurmaya hakkı yoktur*” diyor. Yabancı ekiplere gitmeyin diye rica ediyor. Enkaz altından hâlâ canlı bedenlerin çıkması mucize değil, arama-kurtarma çalışmalarını emreden bir realitedir.

İnsanlar hükümete ve kendisine kızgın ve öfkeli

Acılar büyük. İnsanlar günlerdir televizyonların başından ayrılmıyorlar. İzlenen yayınlar, yıkılmış binalar, yerle bir olmuş sokaklar, mahalleler, şehirler, görülen enkazlar, duyulan çığlıklar, ağlayan analar, feryat eden babalar, kameraların gösterdiği sahneler, yardım için deprem bölgesine giden gönüllülerin anlattıkları ve gösterdikleri, sosyal medyada yayılanlar insanların içini burkuyor, kimse gözyaşlarını tutamıyor, televizyon başında herkes ağlıyor. Tüm evlerde aynı durum. İnsanların acısı büyük. Tüm ülke yas içinde.

Herkes kızgın ve öfkeli; beceriksizliği, yetersizliği, hazırlıksızlığı ile on binlerce insanı enkaz altına gömen, OHAL ilan et-

mekten, baskı uygulamaktan, savaş yapmaktan, milliyetçiliği körüklemekten başka bir becerisi olmayan hükümete, devlete, Erdoğan'a kızgın ve öfkeli. Çoğu insan kendisine de kızgın ve öfkeli; bilim insanları Maraş'ta depremin gelmekte olduğunu söylerken onların uyarılarına vurdumduymazca davranan Erdoğan'a neden isyan etmedikleri için kendilerine kızgın ve öfkeli. Erdoğan hâlâ kaderdir diye insanlar oyalamaya çalışıyor. Buna kanalar da var. Şimdi onlara gerçeği anlatmanın zamanı.

İnsanların unutamadığı görüntüler

İnsanların depremden gördüğü sahneler bir türlü gözünün önünden gitmiyor, görüntüler aklından çıkmıyor, geceleri uyutmuyor. Etkisi altında kalan öyle acıklı görüntüler var ki, unutulmuyor. Hatırlandıkça insan kahroluyor.

Kimi evinin enkazının dibinde “*yavrularımı kurtarın!*” diyen annenin çığlıklarını, çaresizliğini, kimi devlet nerede, yardım eden yok mu diyen insanların haykırışlarını, kimi annesini, babasını, kardeşlerini kaybeten ve son kardeşinin cansız bedeninin çıkarılmasını bekleyen bir çocuğun kaybolan duygularını, kimi “*arama-kurtarma çalışmaları bitti, biz gidiyoruz*” diyen bir gönüllüye “*aman gitmeyin, enkazın altından çıkarılacak daha 3 çocuğumun cesedi var*” diyen babanın “*gitmeyin*” diye yalvaran buruk sesini unutamıyor.

Kimi, buz gibi soğukta devletin kendilerine ne bir çadır, ne bir battaniye, ne bir kefen, ne bir seyyar tuvalet gönderdiğini, AFAD'ın, ordunun ne orada olduğunu, ne de bir sahra hastanesi ve mutfağı kurduğunu titrek sesleriyle anlatırken kendi imkânlarıyla gece yarısında yaktıkları ateşin başında ısınmaya çalıştıklarını unutamıyor.

Kimi evlerini kaybeden, evlerine tehlikeli diye giremeyen insanların barınmak için başka şehirlere, Mersin, Antalya'daki otellere götürülürken yüzlerindeki hüznünü, depremzedeler yerleştirilecek diye yurtlarını boşaltmak, memleketlerine gitmek ve online eğitime geçmek zorunda kalan öğrencilerin

çaresizliğini unutamıyor. Öğrencilere bu muameleyi reva gören eğitim ve bilim düşmanı bu hükümete bir kez daha kızıyor. Hele görevinin afetlerde mağdur olan vatandaşlar için konteyner konut üretmek olan Malatya'daki Kızılay Konteyner Fabrikası'nın 2020'den beri üretim yapmadığını duyunca öfkeleniyor, “Yeter bu iktidar gitmeli!” diye haykırıyor.

Yürekleri yakan bir görüntü ve ses: “Sesimi duyan var mı?”

Unutulamayan daha nice sahneler, görüntüler var. Ama tüm bunların yanı sıra beni derinden etkileyen bir başka sahne oldu ki, anlatamam! Depremi il günüydü. Devlet ortada yoktu. AFAD yoktu, asker yoktu. Yalnız depremi duyup yardım için gelen az sayıda gönüllüler vardı. Oysa depremde ilk gün, ilk saatler çok önemlidir. Çünkü depremin ilk anıdır, insanlar daha güçlü, canlıdır, hayatta olduklarını belli etmeye çalışırlar. Enkaz altından yardım, imdat sesleri, iniltiler duyulur, nerede acil olarak yardıma ihtiyaç olduğu tespit edilir. Hemen hazır olan AFAD, itfaiye, madenci, asker gibi kurtarma ekipleri araç ve gereçleriyle oraya gönderilir, kurtarma çalışmaları başlar. Ama bu sefer böyle bir görüntü yoktu. Çünkü devlet yoktu, AFAD yoktu, asker yoktu. Vatandaş kendi başına terkedilmişti. Çıplak elleriyle, bulduğu sopalarla, kazma küreklerle enkaz altındaki yakınlarına ulaşmaya çalışıyordu.

İşte bu çaresizliğin içinde bir yardım gönüllüsü enkazın üstüne çıkmış, daha enkazın altından nerelerden ses geldiğini tespit edebilmek için avazının çıktığı kadar bağıırıyordu:

“Sesimi duyan var mı? Sağ mısınız? Kimseyok mu?”

Her seferinde 3-4 adım atıyor, bağıırıyor ve sonra eğilip enkazın altından bir ses gelip gelmediğini anlamak için kulağını enkazın yarıklarına dayıyor. Eğer bir sesi, bir iniltiyi duyar gibi olursa hemen aşağıda çalışan ve bekleyen insanlara, kekim yapan televizyon ekiplerine “mutlak sessizlik” ihtarı yapılı-

yor, bir anda bıçak keser gibi sesler kesiliyor, ortalığa derin bir sükûnet hâkim oluyor, herkes derin bir sessizliğin içinde enkazın üstündeki gönüllüden bir ses bekliyor. Bir müddet sonra ya bir sevinç ya da bir hüznün ortalığa yayılıyor. Ses var dendiği anda bir sevinç çığlığı yükseliyor, bir ses yok dendiği zaman da bir hüznle yapılmakta olan çalışmalara, çekimlere devam ediliyor ve ileriden yine gönüllünün sesi yükseliyor:

“Sesimi duyan var mı? Sağ mısınız? Kimseyok mu?”

Gerikalmışlığın, çaresizliğin görüntüsü

Beni en çok etkileyen işte bu görüntüler oldu. Çünkü bu görüntüler devletin olası bir depreme karşı hiçbir hazırlığı olmadığını resmiydi. Bir depremde ilk hedef enkaz altından canları, hâlâ yaşayan insanları kurtarmaktır. İkinci hedef kaybettiğimiz canların cesetlerini çıkarıp yakınlarına teslim etmektir. Bu işler için akla önce eğitilmiş kadrolar, sonra da aletler, araç ve gereçler gelir. Hükümetin deprem için yeterli eleman yetiştirmediği AFAD'ın yerlerde sürünen durumuyla ortaya çıktı. Yeterli ve gerekli alet, araç ve gereç temin edilmediğini de işte enkazın üstünde bağııran gönüllünün sesi ortaya koyuyordu. Bu çağda enkaz altlarında canlı ve cansız bedenlerin aranmasında, tespit edilmesinde gelişen teknikle birlikte piyasada termal kameralardan ses alan akustik aletlere kadar öylesine çok alet, cihaz var ki, enkazın üstüne çıkıp “sesimi duyan var mı?” diye bağıırmak toplum olarak hepimizin, ama en başta, kızaracak yüzü olmasa da, bu hükümetin, devletin yüz karası; geri kalmışlığın, yetkililerin, ülkenin, vatandaşın sorunlarına karşı vurdumduymazlığın zirvesidir.

Hele bu cihazlar içerisinde bir deprem sırasında “tesadüfen” bir gönüllünün kullanmasıyla ortaya çıkan bir cihaz var ki, insanı kahrettiriyor. Bu cihaz binalardaki su kaçağını tespit etmek için esnafın kullandığı çok iyi akustik hassasiyeti olan bir alet. Ve bu aletle enkaz altında birçok insanın sesleri, iniltileri, hatta kalp atışlarını bile tespit

etmek mümkünmüş. Bu ise hayat kurtaran bir alet demektir. Ve bu aletten koca Maraş'ta ilk anlarda bir tane varmış. Uzmanlar diyor ki, bu aletler çok sayıda birinci ve ikinci günü kullanılsaydı can kaybı en az yarı yarıya inerdi. Bunu duyup da kahrolmayan olabilir mi? Bu aletin fiyatı ne? Bir zamanlar bilemedin 50 lira idi. “İtibardan tasarruf edilemez” diyen Cumhurbaşkanı, eşi Emine Erdoğan'a 50 bin dolara el çantası alacağına, “50'şer liraya” bu cihazlardan 10 bin tane almayı akıl etseydi, bugün can kaybımız yüzlerle ifade edilir olurdu. Ama “başımızda” ülkeyi yağmalamaktan, halkı soymaktan, kendi çıkarlarından başka bir şeyi düşünmeyen hükümetin, Saray'ın; ülkenin, vatandaşın sorunlarını akıl etme, benim ülkem deprem bölgesi, deprem hazırlığı var mı, yok mu, eleman, cihaz, araç, gereç var mı, yok mu diye bir derdi de olamaz. Olmadığı da ortaya çıktı.

Siyasetin işlediği cinayet

Beni derinden düşündüren ikinci görüntü ise depremden bir saat 20 dakika sonra saat 05.37'de İçişleri Bakanı Soylu'nun yaptığı açıklamaydı. Deprem haberinden sonra AFAD Koordinasyon Merkezinde toplanan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, İçişleri Bakanı Soylu ve diğer bakanlar depremin yaşandığı illerle bağlantılar kurup, durumu öğrendikten sonra Soylu kameraların karşısına geçip şu açıklamayı yaptı:

“Dördüncü seviye alarm ortaya koyduk. Bu, uluslararası yardımı da içeren bir alarmdır... Şu anda bütün valilerimiz, jandarma, AFAD ekiplerimiz görev başında. Türkiye'nin birçok noktasından arama kurtarma ekipleri ilgili bölgelere sevk ediliyor.”

İnsan hemen seviniyor, “oh be” diyor,

“devlet harekete geçmiş, vatandaşın emrinde ve hizmetinde” diye seviniyor. Ama ne yazık ki, gerçeğin böyle olmadığı kısa bir zaman sonra ortaya çıkıyor. Yapılan açıklamanın bir algı operasyonu olduğu anlaşıyor. Zira bu açıklamanın ikinci bölümünün, yani tüm valilerin, jandarmanın, AFAD ekiplerinin görev başında olduğu açıklamasının gerçek olmadığı, deprem bölgesinde iki gün bunların görülmediği, devletin hiçbir şeyi koordine edemediği, depremzedeleri ölümlerle baş başa bıraktığı gerçeği ile ortaya çıktı. Burada Soylu'nun amacı “olmayan” devletin her şeye hâkim olduğu algısını yaratmak istemesiydi. Yaratamadı!

Asıl ilginç olan Soylu'nun ilk cümlesidir: *“Dördüncü seviye alarm ortaya koyduk. Bu, uluslararası yardımı da içeren bir alarmdır.”* “Dördüncü seviye alarm koymak” demek, “deprem bizim tek başımıza başa çıkamayacağımız, acilen uluslararası yardımı gerektiren büyük bir felaket yarattı” demektir. Yani hükümet depremden bir saat sonra felaketin boyutunu biliyordu, en yüksek seviyede alarm veriyordu. Artık bu alarmı verdikten sonra devletin herşeye hâkim olduğu

izlenimini yaratabilmek için alarma geçirilmeyen jandarmanın, “olmayan” AFAD'ın görev başında olduğunu söylemek yalnız vatandaşa yalan söylemek, aldatmak değil, hukuken bir cinayet işlemekti. Daha depremin ilk saatinde depremzedelere yardım için jandarmayı, askeri harekete geçirmemek enkaz altında binlerce insanın kurtarılmasını önlemek, ölmesine neden olmak demektir. Bu ise bilerek, kasten işlenen bir cinayettir. Deprem bölgesinde iki gün boyunca olmayan devlet cinayet işliyordu. Depremzedeler enkaz altındaki yakınlarını ölüme

terk eden devletin bu cinayetlerinin hesabını er geç Erdoğan ve hükümetinden soracaklardır.

Şimdiye kadar yerli ve milli olduğunu, sürekli dış güçler dediği bu yabancıların, Amerikalıların, Fransızların, Almanların, Yunanlıların Türkiye'nin iyiliğini istemediğini söyleyen bu hükümet ve üyelerinin, en başta Erdoğan ve Soylu'nun bu çağrıyla birlikte ne kadar ikiye bölünmüş oldukları bir kez daha ortaya çıkmış oldu. Bu doğal afet karşısında Türkiye'nin iyiliğini istemiyor denen ABD ve Avrupa devletleri hemen Türkiye'nin yardımına koştular. Türkiye'ye en

gelişmiş alet ve araçlarla donatılmış ekipler gönderdiler. Ama böyle bir krizi yönetmekten aciz olan hükümet ve bakan Soylu Türkiye'ye gelen bu yabancı ekipleri hemen deprem bölgesine gönderemedi. Onları saatlerce İstanbul hava limanında bekletti. Onların en kıymetli zamanlarının heba olmasına neden oldu. Gönderecek uçak bulamamışlardı. Oysa Erdoğan'ın 11 uçağı hangarda yatmakta idi. Bu uçaklarla yabancı kurtarma ekiplerine tahsis etmek, onları deprem bölgesine ulaştırmak, bölgeye dağıtmak bu kadar zor muydu? Erdoğan'ın itibarına zarar mı gelecekti? Bir transferi koordine edemeyen koca devletin koca koordinasyon kurulunun rezilliği!

Şiddet dili ve linç girişimleri

Herkesi derinden etkileyen ve düşündürülen bir olay da yetkililerin kullandığı şiddet dili ve bundan güç alan bazı trollerin Suriyeli göçmenlere ve bazı “yağmacılara” karşı yaptıkları linç girişimleriydi. Hukuk devletinin asli görevini bazı “çapulcular” üst-

lenmişti. Ortada hem devlet yoktu ama hem de devlet büyükleri sanki bu linç girişimlerini destekler bir konumdaydılar. Daha başında deprem için hiçbir hazırlığın bulunmadığını, kriz koordinasyonun işlemediğini gören Erdoğan bu konuda kendine yönelecek eleştirileri önlemek için sorunları sosyal medyada dile getirenleri provokatör ilan ederek, onlar için defter tuttuğunu açıklayarak, OHAL ilan ederek, Twitter'i engelleyerek ve bazı gazetecileri ve akademisyenleri tutuklatarak topluma korku saldı. Hükümeti eleştirenlerin düşman görülmesi gerektiği anlayışını yaydı. Bin yılın depremi olmuş, yaşanan büyük bir felaket ama Erdoğan hâlâ itibarsızlığın dayanılmaz hafifliğinde "itibarına" zarar gelmemesi peşinde. İktidar sözcüleri, medyaları ve Soylu, düştükleri aczin telafisi gayesiyle büyük bir yardım örgütleyen "Ahbap" ekibine saldırıya başladılar. Ahbap'ın çalışmaları hem ülke içinde, hem dışında iktidara güvensizlikten dolayı büyük bir sempati ve sevinçle karşılanmakta ve yardımlar yağmaktadır.

Bu tehdit ve şiddet dili birçok trolü yüreklendirdi. Bunlar deprem bölgesinden haber yapan muhalif televizyon ekiplerine, gazetecilere saldırıya geçtiler. Dövülenler oldu. Bu şiddet ve tehditler sonunda deprem bölgesinde yaşayan Suriyelilere ve yağma yapmak için deprem bölgesinde bulunduğu iddia edilen kişilere yöneldi. Burada özellikle Zafer Partisi lideri Ümit Özdağ'ın Suriyeli göçmenleri hedef alan ırkçı söylemleri ve AKP sözcüsü Ömer Çelik'in yağma ve hırsızlık yapanlara “acımayın” çağrısı,

Erdoğan'ın da bir kez daha “Yağmacılık yapanlar da, bu acıyı siyasi yağmaya dönüştürmek isteyenlere de müsaade etmeyeceğiz” sözleri polisi ve trolleri cesaretlendirdi, olayları körükledi. Linç girişimleri çoğaldı. Yağmacı olarak suçlanan insanlara AKP'nin, MHP'nin, Zafer Partisi'nin gözü dönmüş “mücahitleri” saldırmayı, dövmeyi, linç etmeyi kendisine bir hak saymaya başladılar. Bunlar tarafından Hatay Defne'de üç kişi yağma iddiası ile dövülerek öldürüldü. Kahramanmaraş'ta yine üç kişi dövülerek şehir dışına atıldı. Sonra bunların yağmacı değil, yardım gönüllüleri olduğu ortaya çıktı.

Bu iki örnek bile tehdit ve şiddet dilinin nerelere vardığını göstermektedir. Şüphesiz yağmacılar da vardır. Bunları yakalamak, linç edilmelerini önlemek polisin, jandarmanın görevidir. Ama en başta gözü kara sal-

dıranlar bu kolluk güçleriydi. Bu da iktidarın bilinçli bir politikasıydı. İktidar bu politikayla depremdeki beceriksizliğine gelen halkın tepkilerini yarattıkları provokatörlere, yağmacılara yöneltmek ve bu şiddet ortamında muhalefeti susturmak, kendine gelecek eleştirileri bastırmaktı. İktidar böylece beceriksizliklerinin üstünü örtmek, güçlü olduğunu göstermek, depremi Allah'ın bir lütfuna dönüştürüp seçimleri ertelemeyi planlamaktadır. Buna müsaade edilmemelidir.

O'nun deprem koordinasyonundaki başarısızlıkları deşifre edilmeli, ikiyüzlülüğü ortaya konmalı, halka artık bu iktidarın gitmesi gerektiği anlatılmalı ve yığınları harekete geçirmek için çalışmalar hızlandırılmalıdır. Şimdi artık ilerici ve devrimci demokratik güçlerin, solcuların görev başında olmaları gerekmektedir.

Erdoğan'ın deprem “yardım” şovu ve üstüne “çökülen” devlet kasaları

Berivan POLAT

Bağışları yapan halk değil, ama kimler?

KAHRAMANMARASH merkezli 11 ili kapsayan 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki yüzyılın en büyük deprem felaketi karşısında hazırlıksızlığı, beceriksizliği, koordinasyonsuzluğu ortaya çıkan, halkı kendi başına çaresiz bırakan, halka iki gün boyunca tek yardım sunamayan Cumhurbaşkanı Erdoğan depremin onuncu gününde “Türkiye tek yürek” adı altında

kendisine bağlı “Havuz Medyası”ndan devletin TRT'sine kadar birçok kanalın katıldığı depreme “yardım” için büyük bir televizyon şovu düzenletti. Bu şovla Erdoğan'ın yaratmak istediği algı; devletin depremzedelere yardım etmek için çırpındığı, çalıştığı, Türkiye'nin Erdoğan'ın çevresinde tek yürek olmuş, ona sımsıkı sarılmış, milletin Erdoğan'ın, devletin “yardım” kampanyasına para yağdırıyor izlenimini vermektir.

Ama hakikat gerçekten bu mudur, yoksa tam tersi midir? Millet, halkımız 7'den 70'e Erdoğan'ın kampanyasına bağışta mı bulundu? Yoksa bağış yapan millet değil başkaları mıydı, vurguncular mıydı, milletin üstüne çökenler miydi?

Halk bağış şovunda değil; deprem sahasında, depremzedelerin yanında

Türkiye'de halklarımız; Türkü, Kürdü, Ermenisi, Rumu, Lazı, Çerkezi, Bal-

kanlısı, Kafkaslısı, Sünnisi, Alevisi, Hristiyanı depremzedelerle tek yürekti, ama Erdoğan'la, hükümetle ve devletle değil, Erdoğan ve devleti depremin ilk iki gününde felç olmuş eli kolu

Televizyonda akşam saat 20'den sabaha kadar sürdü-rülen şova rağmen Erdoğan inandırıcı olamadı. Olamadı, çünkü depremin üzerinden 10 gün geçmesine rağmen deprem bölgesinde hâlâ bü-

bağlı dururken, deprem böl-gesinde devlet yokken, dev-let yardım elini uzatamaz-ken, halklarımız depreme-delerle anında, spontane bü-yük bir yardım ve dayanışma kampanyası örgütlemiş, deprem bölgesine koşmuş, depremezdelelerin yanında olmuş, çıplak elleriyle onun-la birlikte enkaz altından can kurtarmaya çalışmıştır. Dev-let ortada yokken halkın böyle bir dayanışma sergile-mesi karşısında Erdoğan bu yardım kampanyası şovu ile dayanışma kampanyasında inisiyatifin tekrar halktan devlete geçtiğini ilan etmeye kalkışmıştır. Artık halkın karşısında, halkın kendi inisiyatifini "kıskanan", halkın girişiminden korkan, "bu depreme oluşan millet imcesini geri plana itip, ön planda hep sadece kendi görünmek" isteyen bir Erdo-ğan ve şovu bulunuyordu.

yük bir çadır, konteynır ve ısınma sorunu var. Devlet hâlâ çadır ve soba veremi-yor. En büyük sorunlardan biri tuvalet ve hijyen proble-mi. Devlet bunları da tedarik edemiyor. Düzenli şekilde gıda dağıtımı yapılamıyor, devlet gıda sorununu bile çözemiyor. Tüm bu sorun-ların çözümünde yardımcı olan ise Türkiye'nin dörtbir yanından gelen gönüllüler-dir, halkımızdır, gençler ve kadınlardır, sivil toplum ku-rumlarıdır. Erdoğan bir yan-da televizyonda şov düzenle-tirken, diğer yandan da hal-kın bu yardım girişimlerini kontrol altına almaya, özel-likle HDP'nin yardım giri-şimlerine kayyum atamaya başladı, bu çalışmaların AFAD'a teslim edilmesine karar verdi. AFAD daha şimdiden halktan gelen yar-dım TIR'larına el koymaya başladı. Hedef devlet her

yerdedir izlenimini yarat-maktır. Ama AFAD'ın her yerde bu çalışmaları üstlene-cek ne kadrosu ve gücü ne de becerisi var. Erdoğan için önemli olan "milletin imece-sinin" geri plana itilmesi ve devletin her yere hâkim ol-duğu algısını yaratmaktır. A-ma deprem bölgesindeki gerçekler Erdoğan'ı sürekli yalanlamaktadır. Hakikat; devlet şovda, millet ise saha-dadır diyor.

"Şaibeli" 115 milyar lira kimlerden toplandı

Erdoğan hemen hemen tüm televizyon kanallarında düzenlediği sabaha kadar sü-ren yardım şovunda topar-ladığı 115 milyar TL (6 mil-yar dolar) para de halka, dep-remzedelere yardım edeceği konusunda da inandırıcı ola-madı. Çünkü bu paralar "şai-beli" paralar olarak ortaya çıktı. Bu kadar para halkın gönlünden kopan küçük bağışlardan toplanan para değildi. Bu 115 milyar TL'nin 86 milyar lirası, yani 6 milyar doların 4,5 milyar do-ları devlet banka ve kurum-larından gelen bağışlardı. Yani bu paralar devletin, milletin parası.

O zaman sormak gereki-yor: Devlet, millet kendi pa-rasını kendisine bağış yapar mı? Nasıl olur da insan kendi parasını kendisine bağış diye verir? Bunun bir mantığı var mı? Var ki bunu yapıyor Erdo-ğan. Bunu neden yaptığı-na değineceğiz. Ama önce şu kendi kendine bağış yapan devlete, yani devlet kurum-

larına bir bakmak gerek.

Kendi kendine bağış yapan, kendi parasıyla şov yapan devlet

En büyük yardımı yapan devlet bankalarının başında Merkez Bankası var. Merkez Bankası 30 milyar lira bağış yaptı. Bunu 20 milyar lira ile Ziraat Bankası, 12 milyar ile Vakıfbank, 7 milyar lira ile Halkbank, 2'şer milyar lira ile Borsa İstanbul ve Türk Telekom ve birer milyar lira ile birçok devlet kurum ve kuruluşları izledi. Devlet bankası, kurum ve kuruluşu demek, bunların yaptıkları kârların hazineye, yani devlete ait olması demektir. Bunlar kârlarını yılsonunda hazineye aktarırlar. Hazineye gelen bu paralar da bütçe çerçevesinde depremzedelere, deprem bölgelerinde harcanmak üzere AFAD veya Kızılay'a verilebilir. Bu bağış kampanyasıyla devlet sözde yolu kısaltmış oluyor, para Hazineye girmeden AFAD'a aktarılıyor. Acaba Erdoğan bunun neden böyle yapılmasını istiyor?

"Neden paranın Hazineye girmeden AFAD'a bağış yapılmasına değinmeden önce bu bankaların bağış yapma, hele bu kadar büyük miktarları bağış yapma yetkileri var mıdır?" diye sormak gerekir. Nihayetinde bu halkın, milletin parasıdır, her kuruluşun hesabının verilmesi gerekir. Bir devlet bankası veya kurumunun genel müdürü, şov gecesinde Merkez Bankası Başkanı Kav-

cıoğlu ve diğer banka müdürlerini yaptığı gibi kendiliklerinden 30 veya 20 milyar gibi ne bağış ne de kredi verebilirler. Bunlara bu miktarları vereceksin diyen devletin başı Erdoğan'dır. Kendi gölgelerinden korkan banka başkan ve müdürleri Erdoğan'dan talimat gelmeden veya kendileri Erdoğan'a sormadan ne bağış ne de kredi verebilirler. Doğan grubunun CNN Türk ve diğer medya kuruluşlarını Demirören grubu satın alırken ona 1 milyar doları sağlayan Erdoğan'ın emriyle Ziraat Bankası idi. Bu banka Erdoğan korkusu nedeniyle yıllarca Demirören'den 5 kuruş ne faiz ne de taksit isteyebilmiştir.

Erdoğan 128 milyar dolar gibi 115 milyar doları da tepe tepe

kullanmak istiyor

Eğer bu banka ve kuruluşlar kendi asli görevleri şuuruyla hareket etme alışkanlıkları olsaydı, mesela Ziraat Bankası deprem bölgesinde madur olan çiftçilere, hayvan besleyicilere uygun bir yardım projesi geliştirebilirdi ki, bu o çiftçi ve köylüleri bölgede tutmak ve tutunmalarını sağlamak için en doğru ve etkin yardım olurdu. Aynı şey Halkbank ve diğer bankalar için de geçerlidir. Yine Halkbank bölgede dükkânını, atölyesini, imalathanesini yitiren esnaf için de yardım projeleri geliştirebilir ve onların ayakları üstünde kalmalarına yardımcı olabilirdi. Şimdi AFAD'a ve Kızılay'a

verilen bağışların ne için ve nerelere harcanacağı yalnız Erdoğan'ın kafasında mevcuttur. Bu da çiftçiye, esnafa yardım değil, olsa olsa onun kafasındaki proje bu paraları yine inşaata, betona gömmek olur. Banka başkan ve müdürleri Erdoğan'a sormadan ne bağış yapabilir ne de kredi verebilir. Onlar Erdoğan'ın hizmetkârlarıdır.

Şimdi Erdoğan'ın devlet

"Türkiye Tek Yürek" kampanyası

Toplam Bağış **114,6 milyar ₺**

Mesaj (adet) **7,5 MİLYON**

SMS ile bağış

"TEKYÜREK" yaz 2666'ya gönder, 50 TL bağış yap

AFAD "TEKYÜREK" yaz 1866'ya gönder, 50 TL bağış yap

Merkez Bankası	30 milyar
Ziraat Bankası	20 milyar
Vakıfbank	12 milyar
Halkbank	7 milyar
SSB ve bağlı şirketler	3,6 milyar
Türkcell	3,5 milyar
Cengiz Holding	2,5 milyar
BAYKAR	2 milyar
Türk Telekom	2 milyar
TMSF	2 milyar
THY	2 milyar
Borsa İstanbul Grubu	2 milyar
Türkiye Sigorta	2 milyar
Ziraat Katılım	1 milyar
Vakıf Katılım	1 milyar
Emlak Katılım	1 milyar
Emlak Konut	1 milyar

banka ve kurumlarından bağış yapmasını istemesinin nedenine gelince, Erdoğan elinin altında "hesapsız, kaptapsız" kullanabileceği yüklü bir miktarın olmasını istememektedir. Hazineye giren para ancak bütçe ile harcanabilir ve ne için harcanacağı bellidir. Onun için Erdoğan bu bankaların parasını hazineye girmeden harcamak istiyor ve bu konuda da deneylidir. Merkez Bankası'nın 128 Milyar dolarını çek etmiştir, bugüne kadar hesabını vermemiştir. Yine Ziraat Bankası'nın Demirören-

'e verdiği kredinin hesabı da verilmiyor. Şimdi de Erdoğan bu 115 milyarın hesabını vermeden tepe tepe kullanmak, deprem bölgesindeki yapacağı “mega” işlerle depremde yardım inisiyatifinin millettten devlete, kendisine geçtiğini göstermiş olmaktadır.

Erdoğan sorumsuzca “bağışları” betona gömmek, etüdsüz inşaat yapmak istiyor

Erdoğan bu bağış paralarını bina inşaatına yatırmak istiyor. O, deprem bölgesindeki enkazı hemen kaldırmak, bir sene içinde 30 bin konut yapmak ve halka övmek istiyor. Ama uzmanlar bir sene içinde böyle bir inşaatı gerçekleştirmenin mümkün olmadığını belirtiyorlar. Her şeyden önce hemen enkaz kaldırmaya başlamak yanlış, çünkü enkaz altından hâlâ canlı ve cansız binlerce insan var. Onlar kurtarılmadan enkaz kaldırılmamalıdır. Diğer yandan yeniden bina inşaatı için gerekli zemin etüdü yapılmadan, binaların nerelere yapılacağı tespit edilmeden inşaatı girisilmemelidir.

Ama yine Erdoğan için önemli olan depreme dayanıklı bina yapmak değil, hemen inşaatı başlamak, vatandaşlara hükümetin hızla icraata başladığını göstermek, seçimlerin bir sene ertelenmesi durumunda, deprem yaralarını saran aday olarak seçime gitmek istiyor. Erdoğan daha depremzede-

lere yardım ulaştıramazken deprem sonrası vereceği ihalelerin planını, depremi nasıl Allah'ın lütfüne çevireceğinin hesaplarını yapıyor. O yine bilim insanlarının ve mühendislerin dediklerini dinlemeden kendi kısa vadeli çıkarları için bu parayı istediği gibi harcama planları yapmaktadır. Artık halkımızın başını kaldırıp Erdoğan'a böyle bir fırsatı vermemesi gerekir. Burada tüm sol ve demokratik devrimci güçlere çok büyük görevler düşmektedir.

Holdingler devletin parasını devlete bağış yaptı

Kampanyada toplanan 115 milyar liranın 86 milyarı, yani 4,5 milyar doları devlet banka ve kurumlarından geldi. Yani devletin kendi parası. Ya geri kalan 29 milyar lira, yani 1,5 milyar dolar nereden geldi? Halktan mı yoksa başka yerden mi geldi? Basında çıkan bağış rakamlarına bakıldığında bu 29 milyarın 28 mil-

yarı Erdoğan'dan, devletten ihale alan holding ve şirketlerin “yağdırdıkları” paradır. En başta Erdoğan'ın 5'li çetesi “kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez” anlayışıyla milyarlar bağışladılar. Erdoğan'ın gözdesi Cengiz Holding 3,5 milyar lira, Kalyon

Holding 950 milyon lira (galiba milyar denmesin diye 50 milyon az vermiş) bağış yaptılar. 5'li çeteyi 700 milyon lira ile Zirve Holding, 30 milyonla Zorlu Holding, 10 milyonla DAP Yapı ve bunları da 100 milyon, 50 milyon, 10 milyon lira bağışlarla diğer holdingler izledi. En büyük bağışlardan birini 3 milyar 600 milyon lira ile Savunma Sanayi Başkanı İsmail Demir'den ve 2 milyar lira ile SİHA'lar üreten Erdoğan'ın damadının şirketinden geldi. Emlak Katılım 2 milyar, Emlak Konut da 1 milyar bağışta bulundu. Bunları da 10 milyondan 1 milyon liraya kadar bağışlar yapan sayısız şirketler izledi.

İnsan bu rakamları duyunca bu şirketlerin bu paraları kendi kasalarından ödediklerini zannediyor. Oysa bunların yaptıkları bu bağışları yine devletin, milletin parası, bizlerin verdiği vergilerden aşırıdıkları paralar. 3,5 milyar “bağış” yapmakla övünen Cengiz Holding'in 2005'le 2009 yılları arasında Erdoğan tarafından silinen vergi borcu 300 milyon dolar, yani 5,6 milyar liradır. Son 11 yılda devletten aldığı ihale tutarı 19,7 milyar liradır. 5'li çete holdiglerinin devletten aldıkları ihalelerle biriktirdikleri servetleri 418 milyar dolardır. Sorulmaz mı şimdi: “Eyy Cengiz, eyy 5'li çete, sen kimin parasını kime bağışta bulunuyorsun?”

Erdoğan “atın havuza paraları” deyince kesenin ağzı açılıyor

Diğer firmaların da yaptıkları bağışlar devlet ihalelerinden vurdukları vurgunlardır, çalıştırdıkları işçilerin yedikleri haklarıdır: Bunlardan Zirve Holding 2018’de hak arayan işçileri işten atmıştır, Zorlu Holding sendikalaşmak isteyen işçileri işten çıkartmıştır, DAP Yapı ise işçilerin ücretlerini ödememekle ve sigortasız işçi çalıştırmakla tanınmıştır. Bunlar şimdi bir de yaptıkları bu bağışları vergiden düşecekler, devlete ve millete bir “kazık” daha atacaklardır. Bunların hepsinin sicili karanlıktır. Hepsi Erdoğan’a muhtaçtır. Onun sayesinde zengin olduklarını, devletin kasasına çöktüklerini, arpa-lık gibi kullandıklarını biliyorlar.

Bunu Erdoğan da biliyor. Ama Erdoğan da bir haber gönderdiğinde “atsınlar havuza birkaç yüz milyon” veya “bulunsunlar birkaç milyar bağışta” dediği zaman hemen kesenin ağzını açmaktalar, paraları yağdır-maktalar. Kendi paraları değil, halktan aşırı-dıkları, vurgun parası, üstüne çöktükleri paralar. Hepsi biliyor ki, Erdoğan bunun karşılığını misliyle verecektir, ödeyecektir. Kendi kesesinden değil, halkın kesesinden, üstüne çöktüğü devletin kasasından, hazineden. Ama onların günü de sayılıdır. Halk bunun hesabını yakın-

da soracaktır.

Kariyeristler de bağış kampanyasında

Yukardaki 29 milyarın 28 milyarını böyle Erdoğan’dan nemalanan Holding ve şirketlerden toplandı. Geriye 1 milyar lira kaldı. Sanmayın ki bu da halktan geldi, halktan toplandı. Bu bir milyar bir milyon değil ancak birkaç yüzbin lira veya bir veya birkaç maaşını bağışlayabilen milletvekillerinden, milletvekili veya belediye başkanı olmak, Erdoğan’ın gözüne girmek isteyen bazı politikacılardan veya yükselmek isteyen memur, müdür, müşavir ve diğer “yalakalar”dan geldi.

Bunlar arasında halktan sayılabileceğın ancak bir maaşını bağışlayabilen Kılıçdaroğlu gibi depremin yıkımından etkilenen politikacılar ve hali vakti yerinde olan birkaç vatandaş vardı. Ama bu bağış kampanyasında halk yoktu. Halklarımız bu bağış kampanyasına ise ilgi duymadı. Çünkü onun bağış ve kampanya anlayışları farklıdır.

Halk bağış kampanyası açmaz, imece yapar

Bu bağış kampanyası yapılırken halk meydanlardaydı. Depremzedelerin yanında, onların yaralarını sarmaya çalışıyordu. İlkesel olarak halk kampanya açmaz ve kampanyaya katılmaz, kampanyalara karşıdır. Zira kampanyalar halkı manipüle etmek, kendi eksikliklerini kapatmak için devletin giri-

şimleridir, kendi yapamadığı işleri halka havale etme, halkın katkısını sağlama aracıdır. Halkın devlete karşı “asli görevini yap” diye harekete geçmesi gerekir. Vergilerin nerelere gittiğinin hesabını sorması gerekir. Deprem veya afet bölgesinde devlet yoksa o iktidarı sonlandırmak için hemen harekete geçmesi, halkın yanında olan iktidarı erke getirmesi gerekir. Asla devletin bazı işlerini üstlenmez, üstlenmek için de bağış ve para kampanyaları açmaz.

Afetlerde halkın, sol ve demokratik güçlerin yardım kampanyası imece anlayışıdır. Onun görevi kendi ve çevresindeki olanakları afetzedelerin yaralarını sarmak için harekete geçirmek, olay yerinde bilfiil, birebir mağdurlara yardım etmektir. Devletin vurgun politikasını deşifre etmektir. Bu imecenin en güzel örneğini halkımız bu depremde verdi. Kurulan imece ekipleri birebir insanlara yardım etti, yarasını sardı, açsa doyurdu, çıplaksa giydirdi. Devletin yerini doldurdu. İktidara bir seçimle verdiği egemenliğin artık tekrar kendinde olması gerektiğini, güçlü olanın

kendisi, halk olduğunu gördü. Bundan sonraki adım halkın bu gücü elinde tutabilmesidir, öz savunmasını yapabilmesidir. Sol ve demokratik devrimci güçlerin halka bu bilinci aşılmasıdır.

Erdoğan'ın kampanyasına katılmamakla halk kendi gücünü gösterdi. İlk adımı attı. Türkiye'nin Erdoğan'ın şovunda değil, deprem sahasında “tek yürek” olduğunu ortaya koydu.

Şimdi sıra hâkimiyeti tamamiyle Erdoğan'dan almaktır.

Deprem meydanlarında ki imeceleri şimdi Erdoğan'a karşı büyük bir akıma dönüştürme zamanıdır.

3. Dünya Savaşı'na doğru evrilen Ukrayna savaşına karşı barışı yükseltelim!

Barış ALPER

UKRAYNA'da, Avrupa'nın ortasında savaş birinci yılını doldurdu. Yaşamını kaybeden insan ve yaralı sayısının 280 bin kişi olduğu tahmin ediliyor. Savaş bütün şiddeti ve kirliliği ile sürüyor. İnsanlara verdiği acılar ve travmalar, göçler ve ayrılıklar, yarattığı açlık ve sefalet, doğaya, şehirlere verdiği yıkım tasavvur edilemeyecek kadar büyük. İnsanlık feryat ediyor: Yeter! Ukrayna'ya silah yardımları durdurulsun, hemen ateşkes ilan edilsin, görüşmeler başlasın, barış sağlansın! Silah yardımları savaşı körükler! Bu çağrı her iki tarafa, hem Rusya'ya, hem Ukrayna ve Batı'ya. Ama nafile! Batı Ukrayna'ya silah vermeye devam ediyor. Savaş sürüyor, boyutu büyüyor, hızla 3. Dünya Savaşı'na doğru evriliyor.

Savaşı başlatanlar ve sürdürmek isteyenler

24. Şubat 2022'de Ukrayna'ya karşı “Özel Operasyon” adı altında saldırıya geçen Rusya idi. Bu saldırı için Putin'in birçok gerekçeleri anlaşıldı. Batı onu Ukrayna'ya saldırmaması için sürekli provoke ediyordu. Ama ABD'nin bu oyun ve provakasyonlarına gelip Ukrayna'ya saldırmaması asla onaylanamazdı. Bir saldırıya geçmeden evvel bin kere ölçüp, tartıp, hesap etmek gerekirdi. Putin bunu yapmadı. Batı'nın Ukrayna'yı NATO'ya almasını önlemek, NATO sınırlarının Orta

Avrupa'da Rusya'nın dibine kadar genişlemesini engellemek adına harekete geçti. Batı'nın Yugoslavya savaşından sonra Avrupa'da yeni bir savaşın çıkmasına neden oldu. Gerçekten de Batı 2004 “Turuncu Devrimi”nden ve 2014 faşist “Maydan Darbesi”nden beri adım adım Ukrayna'yı kendi etkisi altına almış, hem Rusya, hem Batı yanlısı politikalar izleyen, Ukrayna'nın nötral kalmasına çalışan hükümetleri bir bir devirmiş, Ukrayna'nın nötral kalmasını engellemiş, Hitler'ci Bandera faşistlerini ve aşırı milliyetçileri iktidara getirmiş, Ukrayna'yı NATO'ya almakta kararlı olduğunu ortaya koymuştu. Batı Zelensky'nin Cumhurbaşkanı olmasıyla bu süreci hızlandırmıştı. Bu durumda daha “kötüsünü” engellemek için Putin Ukrayna'ya saldırdı. Ama onun bu saldırısı en çok ABD'nin işine yaradı. Çünkü her savaş gibi bu savaş da ABD'nin dünya ölçüsünde kaybolmakta olan hegemonyasını kurtarmak için iyi bir araçtı.

Savaşı başlatan, saldıran Rusya, Putin idi. Ama Ukrayna'da bir savaşın çıkmasını isteyen, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısını hazırlayan, planlayan ABD ve Batı idi. O zaman tüm barışsever insanlar Rusya ve Putin'in ABD'nin, Batı'nın kurduğu savaş tuzağına düşerek büyük bir hata işlediğini belirtti. Çözüm savaş değil barış dedi. Savaşı başla-

tan Rusya idi, ama şimdi de savaşın sürmesi- ni isteyen Ukrayna ve Batı. Batı Ukrayna'ya hızla yeni ağır silahlar veriyor. Batının bu silahları karşısında Rusya'nın nükleer silah kullanma tehditleri insanlığın bu savaşın büyüyeceği konusundaki endişesini derinleştiriyor. Tüm insanlık bu savaşın bir 3. Dünya Savaşı'na dönüşeceğinden korkuyor. Batıda kamuoyunun büyük bir kesimi emperyalizmin bir dünya savaşını körüklediği görüyor.

“Kuzey Akım” boru hatlarının patlatılması Norveç ve ABD işi mi?

Savaş başlar başlamaz ABD bu savaşta NATO'nun birliğini sağlamak ve güçlendirmek, başta Almanya olmak üzere AB devletlerinin Rusya ile olan ekonomik, mali, politik, kültürel tüm bağlarını kopartmak, Rusya'yı yalnız Avrupa'da değil tüm dünyadan izole etme yoluna gitti. NATO'nun “beyni ölmüştür” diyen Macron'dan, Rusya'nın gazından ve petrolünden vazgeçemeyiz diyen Almanya ve diğer AB ülke liderlerini hizaya getirdi. Onların silahlanmaya büyük harcamalar yapmasını, bruto sosyal üretimin yüzde 2'sinin askeri harcamalara ayırmalarını sağladı. Özellikle Almanya, ordusunu modernleştirmek için 100 milyar Euro ayırmak zorunda kaldı. Ve ABD tüm ülkeleri Rusya'ya karşı konum almaya zorladı. Bunda başarılı da oldu. Avrupa Rusya'dan gaz ve petrol alımını durdurdu. Rus müzik, edebiyat ve kültürünün öğrenilmesine yasak getirildi. Gaz ve petrol alımının durdurulması ekonomiyi derinden etkiledi. Büyük bir enerji krizine neden oldu. Yüzde iki enflasyonlara alışık olan Avrupa birden yüzde 10'lara varan enflasyonla karşı karşıya kaldı. Her şey pahalılaştı. Halkın alım gücü azaldı. Bir kez daha görüldü ki, savaşın yükü emekçi halkın sırtına bindiril-

mekte ve vurgun vuran tekeller olmaktadır. Bu kez en çok vurgun vuran enerji tekelleri oldu. Kârlarını iki-üç misli arttırdılar.

Avrupalılar ucuz olan Rus gaz ve petrolü yerine şimdi ABD'den daha pahalı olan sıvı gaz almak zorunda kaldılar. Bunların nakli ve depolanması enerji fiyatlarının bir kez daha yükselmesine neden oldu. Halktan “ABD'nin baskısıyla neden Rus gaz ve petrolünden vazgeçelim” tepkisi gelmeye başladı. O kadar masraf edilerek yapılan “Kuzey Akım 2” boru hattının işletmeye başlaması talepleri yükseldi. Bu tepkiler karşısında ABD Almanya'da hükümetin halkın taleplerine boyun eğebileceğinden çekindiği

ve onlara tam güvenmediği ve halkın da artık Rusya'dan ucuz gaz ve petrol gelmeyeceğinden emin olması için “Kuzey Akım 1” ve “Kuzey Akım 2” boru hatlarını Baltık Denizi altında patlattı, havaya uçurdu kullanılmaz hale getirdi. Bu savaşın ABD için önemini, ciddiyetini bir kaz daha

tüm dünyaya gösterdi. Böylece Avrupa Rus gaz ve petrolünden umidi tam olarak kesmiş oldu. Bu boru hatlarının bombalanmasının Norveç'le işbirliği içinde ABD denizcileri ve CIA'nın gerçekleştirildiğini ABD investigatif (araştırmacı) gazetecisi Seymour Hersh ortaya çıkardı ve tüm dünyaya ilan etti. Bunun üzerine Rusya'nın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bu konuyu araştırma istemi ABD tarafından reddedildi. Galiba ABD suçüstü yakalandığının farkına vardı.

Rusya “harap olacak”, savaşı Ukrayna kazanacak! Acaba?

ABD NATO'yu Rusya'ya karşı Ukrayna'nın yanında savaşa hazırlamıştı. Artık savaşın yükünü Avrupalılar karşılayacaktı. Ve savaş Kırım dâhil Ukrayna tüm topraklarını geri alıncaya kadar sürecekti. Batı'nın sloganı hâlâ “Rusya yenilecek Ukrayna ka-

zanacaktır.” Bu savaş retorikğine kimse inanmıyor. Çünkü bunların hiçbirisi realist değil. Rusya'nın yenilmesi, Ukrayna'nın kazanması “imkânsızdır” veya bir dünya savaşıyla mümkündür. Çoğunlukla Rusların yaşadığı Kırım'ın ve Donbas bölgesinin geri alınması ise burada yaşayan ve Ukrayna'nın milliyetçi baskısına karşı çıkan halkların, Rus topluluğunun özgür iradesine karşı gelmekti. Bu da uluslararası hukuğa aykırıydı. Bunları bilen bazı AB devletleri eski İsrail Başbakanı Bennett'in de girişimiyle Kırım'ın Rusya'da, Donbas'daki Donesk ve Luhansk Halk Cumhuriyetleri'nin özerk olarak Ukrayna'da kalmasını ön gören ve Rusya'nın da benimsediği bir barış teklifinde bulundular. Ama bu teklif Ukrayna ve ABD, İngiltere tarafından “kabul edilemez” görülüp geri çevrildi, savaşa devam dendi. Türkiye de bir dialog için çok girişimlerde bulundu. Tahıl ihracatı konusunda olduğu gibi bazen başarılı da oldu, ama bunlar bir ateşkes için yeterli olmadı. Zira ABD'nin savaş istemi hep ağır bastı.

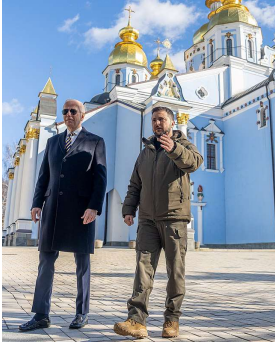
ABD ve Ukrayna'nın tutumu açıktı: Savaşı sürdürmek. Onlar için önemli olan ölen, göç eden, evini, yurdunu kaybeden, acı çeken Ukraynalılar değildi, Rusya'yı daha çok savaşın içine çekmek, onun ekonomik, mali, askeri olarak belini kırmak, Alman Dışişleri Bakanı Baerbock'un ifadesiyle Rusya'yı “harap etmek”, “mahvetmek”ti. Rusya'nın savaş gücünün kırılması ve Ukrayna ile sürekli savaş içinde olması ABD'nin dünyada hegemonyasını sürdürme politikasına uygundu. Ukrayna ile boğuşan bir Rusya, ABD'nin dünya hegemonyasını tehdit eden Çin'le olası bir savaşta Çin'e gereken yardımı edemezdi ve böylece ABD'nin Çin'i geriletmesi daha kolay olurdu.

**»We are here to stay« -
“Biz kalmak için buradayız”**

Savaşın birinci yılı öncesinde, 20 Şubat 2023'de Ukrayna'ya süpriz bir ziyarette bulunan ABD Başkanı Biden, Kiev'de yaptığı konuşmalarda ve Zelensky ile görüşmelerinde ABD'nin bu tutumunu açık olarak ortaya koydu. Savaşın birinci yılında Ukrayna hal-

kıyla ABD'nin ve “tüm dünyanın” (kastettiği tabii ki Avrupa) dayanışma içinde olduğunu ve Ukrayna'nın “haklı” savaşını desteklediğini göstermek için Kiev'de olduğunu belirten Biden savaşın sürdürülmesi, Ukrayna'nın silah ve cephane tedarik etmesi için bagajında 500 milyon dolar getirdiğini açıkladı. ABD'nin Ukrayna'nın yanında olduğunu ve Ukrayna'ya yardım etmeye devam edeceğini belirten Biden »We are here to stay« - “Biz kalmak için buradayız” dedi. ABD'nin niyeti açıktı. Savaşın sürmesi için Ukrayna'yı desteklemek ve Rusya'yı bu savaşın içine çekemeyeceği şekilde çekmek, elini kolunu budamak, güçsüz düşürmekti.

Ukrayna ise silaha ve cephaneye doymak bilmiyordu. Sürekli Batı'dan ağır ve en modern silahlar istiyordu. Zelensky Batı'ya “*Biz burada Ruslara karşı yalnız kendi özgürlüğümüz için değil, sizin özgürlüğünüz için de savaşıyoruz, savaşabilmek için de modern silahlara ihtiyacımız var*” diyordu. Zelensky artık sıradan obüs ve tank gibi devreden çıkmış NATO silahlarıyla yetinmek istemiyordu. Almanlardan en modern Leopard 2 tanklarını, ABD'den M1 Abrams tanklarını, İngilizlerden Challenger 2 tanklarını istiyordu. Zelensky sırf tankla da yetinmiyordu. Savaş uçakları, savaş gemileri, denizaltılar ve uzun menzilli roketler istiyordu. İsteddiği uçaklar Alman Tornado ve Amerikan F16'lardı. Zelensky “*bu silahlar verilmezse Rusya'yı yenemem*” diyordu. Bazı NATO ülkeleri Batı'nın bu silahları vermesi durumunda “savaş tarafı” olmaktan ve Rusya'nın direk hedefi haline gelmekten korkuyorlardı. Ama ABD bastırıyordu, onlar da ABD'ye karşı direnemiyordu. Almanlar ise İkinci Dünya Savaşı'nda Alman tank ve uçaklarının Sovyet topraklarına saldırısı ve tahribatı karşısında tekrar Alman tank ve uçaklarının Ruslara karşı kullanılmasına gelecek tepkiler nedeniyle silah yardımına çekingen davranıyorlardı. Ama ABD'nin zorlamasıyla Avrupalılar Zelensky'nin istediği silahları Ukrayna'ya bir bir vermeye başladılar. Gerçi Batı “*şimdilik savaş uçak-*

ları kırmızı çizgimizdir” diyor. Önceden Leopard 2 tanklarının kırmızı çizgileri olduğunu söylüyorlardı. Bu kırmızı çizgiyi çiğneyip geçtiler. İleride uçaklar, gemiler, denizaltılar ve roketler de kırmızı

çizgi olmaktan çıkacağı benziyor. Tırmandırılan silahlanma sarmalının nerede biteceği kestirilemiyor. Ama savaşın birinci yılında Biden'in Kiev ziyareti ve verdiği sözler Ukrayna'nın tüm isteklerinin yerine getirileceğini, savaşın daha da şiddetlenerek devam edeceğini gösteriyordu.

Bellisizm ve değerler için savaş

ABD Avrupa'yı, NATO'yu kendi çıkar ve savaş çizgisine getirmiş durumda. Burada ABD'nin kullandığı gerekçe bir despot, Putin'e karşı demokrasi ve özgürlükleri savunmaktır. Bunu ise ABD hegemonyasını korumak olan kendi gerçek niyetini örtmek için kullanıyordu. Bu Avrupalıların da politikasıydı. Avrupa'da çoktan Rusya'ya karşı, Rusya'daki demokrasi ve özgürlükler düşmanı despot Putin'e karşı savaş tamamları çalmaya başladı. Silahlanma aldı başını gidiyor. İlk hedef Rusya'ya bir ders vermek. Batı'nın Sovyet ve reel sosyalizm döneminden kalma Rusya ile bitmeyen bir hesaplaşması var. Reel sosyalizm çöktükten sonra Batı, ABD Rusya'yı tam olarak kendi etki alanına almak istedi. Ama Yeltzin'den sonra gelen Putin döneminde hızla toparlanan Rusya'nın kendisi için basit yutulamayacak bir “lokma” olduğunu gördü ve Rusya'ya, Putin'e karşı savaş açtı. Her zaman yaptığı gibi Rusya'yı kötülüklerin ocağı, Putin'i de demokrasi ve özgürlükler, insan hakları karşıtı bir diktatör, otokrat olarak göstermeye başladı. Batı'ya göre Rusya, Putin Doğu Avrupa halklarını tehdit ediyor, onların öz-

gürlüklerini ellerinden alıp köleleştirmek istiyordu. Bunun için Rusya'ya, Putin'e karşı savaş bir zorunluktuktu, özgürlük ve demokrasi, insan hakları gereği idi. Bir ülkeye saldırarak, o ülkeyi kendi etki alanına almak için kapitalist-emperyalist sistemin elindeki en etken silah burjuva düzeninin değer yargıları olan insan hakları, demokrasi ve özgürlüklerdir. Bir ülkeye bu değerleri ikame etme adına gerekirse silahlı müdahale ve savaş da yapılmalıdır. Bu değerler bugün emperyalist çıkarlarını gerçekleştirmek için ABD'nin, Batı'nın elinde en etken silah olarak Ukrayna'da Ruslara karşı kullanılmaktadır. Burada emperyalizmin amacı o ülkeye demokrasi götürmek değildir, o ülkeyi kolay yoldan, kendi kamuoyunu ikna ederek zapt etmektir. ABD bugüne kadar hiçbir yere demokrasi ve özgürlük götürmemiştir. Demokrasi götürme adına o ülkeye silahla müdahale etmiş ve etkisi altına almıştır. Amacına ulaşmak için silahı bir araç olarak gören ve bellisizm denen bu politik tutum bugün yeşil partileri dâhil Avrupa'nın geniş bir küçük burjuva çevresinde yaygındır. Bugün Avrupa'da Rusya'ya karşı savaşı savunan ve Ukrayna'ya silah yardımı yapılmasını isteyenlerin başında eski barış ve demokrasi savunucusu Yeşiller gelmektedir. Bunlar bu burjuva değerlerini otomatik olarak her despotaya karşı uygulamazlar, çıkarlarının gerektirdiği ülkelerdeki despotlara karşı uygularlar. Şu an Rusya'daki despot Putin'i devirmek için bu değerler uğruna savaş öne çıkmaktadır. Özellikle Alman Yeşilleri bugün bu anlayışın başını çekmekte ve Rusya'ya karşı savaşta Ukrayna'nın en büyük destekçisidirler.

ABD Başkanı Biden hem Kiev'de hem Varşova'da yaptığı konuşmalarda hep demokrasi ve diktatör, özgürlükler ve despotizm vurguları yaparak Putin'i bir diktatör, despot, kendisini de demokrasi ve özgürlük meleği olarak gösterdi. Ukraynalıların da bu diktatöre, despota karşı demokrasi ve özgürlükler için savaştan büyük bir halk olarak sırtını sıvazladı. Onlar yalnız kendi değil tüm Avrupa'nın özgürlüğü ve demokrasisi için

savaşıyorlardı. ABD bir ülkeye saldıracağı ve gireceği zaman bunu hep o ülkeye demokrasi ve özgürlükler götürme adına yapmış ve yapmaktadır. Buna değerleri savunma savaşı denmektedir. Bu savaşın altında demokrasi ve özgürlükler değil, emperyalist çıkarlar, günümüzde de ABD'nin hegemonyal çıkarları yatar.

Ateşkes girişimleri ve barışı savunmak, silah yardımlarına karşı çıkmak

Şimdi görülen o ki, Batı değerleri savunma temelinde Rusya'ya daha büyük bir savaş için yeni bir tuzak hazırlamaktadır. Şimdi Rusya'nın ve dünya barış güçlerinin daha uyanık olması gerekmektedir. Batı'nın Ukrayna'yı en modern silahlarla donatması karşısında Rusya da eli kolu bağlı durmayacaktır. O da hazırlanacaktır. Ama bu kez dünya barış güçleri Rusya'dan ABD'nin tuzağına düşmemesini, bir 3. dünya savaşına neden olacak bir girişimde bulunmamasını, dünya kamuoyu ile daha iyi diyalog kurarak hareket etmesini beklemektedir. Dünya barış güçleri daha şimdiden silahlanmayı, bir dünya savaşını önlemek için harekete geçmiş durumdalar. Onlar sokaklara, meydanlara çıkmaya başladılar. Eğer Rusya Batı'daki barışsever güçlerle birlikte Batı kamouyunda ABD ve NATO'nun gerçek niyetlerini açığa vurabilirse dünya ABD'nin hegemonyası uğruna bir savaştan kurtulmuş olacaktır.

Bir savaşı engellemekte, barışı sağlamakta, ABD hegemonyasını firenlemekte belirleyici olan savaşa karşı dünya barış güçlerinin mücadelesidir. Bu mücadele Vietnam'da ABD'nin yenilmesine ve çekilmesine yol açmıştır. Şimdi de Ukrayna'daki savaşın sonlandırılması, dizginsiz ABD hegemonyasını dizginlemesi geniş, güçlü bir barış hareketinin yaratılmasında yatmaktadır. Bugün Avrupa'da bu savaş karşıtı hareketin yaratılmasında ilk adımlar atılmaktadır. Bu harekete Almanya'daki "sağ alternatif" partisinden Fransa'daki Le Pen'cilere kadar aşırı milliyetçi gruplar da katılmaktadır. Bu barışsever sol ve demokratik güçleri yanılmamalı ve şaşırtmamalıdır. Bu milliyetçi güçler bu

mitinglere hem bu savaşın hem ABD hegemonyasının kendi ulusal çıkarlarına aykırı buldukları ve Rusya ile işbirliğinin kendi ulusal çıkarlarına uygun olduğunu gördükleri için katılmaktadırlar. Bu bunların ne demokratik hak ve özgürlükleri savunduklarını ne de antikomünist olmadıklarını gösterir. Onların katılmaları arzulanmaz, ama katılırlarsa da bir yerden sonra hareketten ayrılacakları ve karşımıza geçecekleri bilinmelidir.

Önemli olan onların bu harekete katılma nedenlerini ve gerektiğinde bir hareketin ne kadar geniş olabileceğini bilmektir.

Ukrayna'daki savaşın sonlandırılması için bugün başta Çin olmak üzere Brezilya ve Hindistan gibi bazı devletler de harekete geçmiş bulunmaktalar. Bunlar en azından bir ateşkes sağlanmasını ve diyalogların, görüşmelerin başlamasını istemektedir. Bunlardan Çin'in dış politika baş diplomatı Wang Yi'nin geçtiğimiz hafta "Münih Güvenlik Konferansı"nda yaptığı konuşma konferansa bir bomba gibi düştü. Wang dışında tüm delegeler Ukrayna'nın savaşı kazanması için Ukrayna'ya yapılacak silah yardımları üzerine konuşurken Wnag Ukrayna'da barışın tesis edilmesi, Tayvan sorununun çözülmesi ve "küresel güvenlik"i'n sağlanması için öneriler getiren tek kişi oldu.

Wang Münih'ten sonra Moskova'ya geçti, Putin ve Lavrof'la görüşmeler yaptı. Sonra da ateşkes, diyalog ve barış görüşmeleri isteyen, yaptırımların kaldırılmasını içeren 12 maddelik bir barış programı yayınladı.

ABD ve AB bu girişimi itibarsızlaştırmaya kalktı, Çin'in Rusya'yı desteklediği ve Rusya'ya Ukrayna'da kullanması için silah yardımı yapacağı, inandırıcı olmadığı gibi görüşler ileri sürdüler.

Bu tutumlarıyla barışı istemediklerini bir kez daha ortaya koymuş oldular. ABD ve NATO Rusya "pes" edinceye kadar savaşın sürmesini istemektedir. Bu ise Ukrayna'daki savaşın bir dünya savaşına doğru evrileceğinin kaçınılmaz olduğunu ortaya koymaktadır.

Bir dünya savaşı kaçınılmaz mıdır?

Savaş, kapitalist-emperyalist sistemin doğasında vardır. Prusya Generali Clausewitz daha 19. Yüzyılda “savaş siyasetin başka araçlarla devamıdır” der. Sınıflı toplumlarda savaş, siyasetle teslim alınamayan düşmanın silahla teslim alınmasıdır. Ama 20. Yüzyılın başında kapitalizmin serbest piyasa ekonomisinden tekelci kapitalizme, yani emperyalizme yükselmesiyle savaşlar emperyalizmin olmazsa olmazı olmuştur. Bu Lenin'in “Avrupa Birleşik Devletleri sloganı hakkında”ki makalesinde belirttiği “Ekonomik ve politik gelişmesindeki eşitsizlik kapitalizmin mutlak bir yasasıdır” tesbitine dayanır. Lenin bu görüşünü “Emperyalizm” eserinde geliştirir ve emperyalizm döneminde bir veya birkaç kapitalist ülke hızla gelişerek şimdiye kadar çok gelişmiş olan ülke ve ülkeleri koşar adımlarla geçer ve onların mülkiyet ilişkileriyle çelişkiye düşer. Yani yeni büyük bir güç haline gelen ülke dünyayı kendi aralarında bölüşmüş olan güçlerden dünyayı onunla birlikte yeniden bölüşülmesini ister. Bu çelişki ancak bir savaşla çözülür, çünkü eski güç dünyayı, hegemonyasını yeni gelişen güçle paylaşmak istemez. Yeni gücü geriletmek, frenlemek ve daha da büyümeden boğmak ister. Bunun için yerel savaşlar çıkarır, sonra da dünya savaşına gidilir.

Şimdiye kadar iki büyük dünya savaşı yaşandı. İkisini de Almanlar çıkardı. Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası gereği emperyalizm aşamasında hızlı adımlarla gelişen

Almanya o zamana kadar dünyaya egemen olan İngiliz emperyalizminden, onun hegemonyasından pay istedi. Bu pay verilmediği için de savaş çıktı. Zira hegemon güç bu payı vermeye başladığı andan itibaren o ülke, o güç, dünyadaki hegemonyasını da kaybetmeye başlamış olur. Buna asla razı olmayacağından bu çelişkinin çözümü hep savaş olur. Günümüzde hızla gelişen ülke Çin ve kendisini hız-

la toparlayan ülke Rusya'dır. Dünyaya hükmeden ülke ABD'dir ve onun destekçileri NATO, Japonya ve Avustralya'dır. Çin de Rusya'da ABD ve diğerlerinden taleplerde bulunuyor. Çin “Tayvan'ı vereceksin ve dünya pazarını benim ürünlerime açacaksın” diyor. Rusya “Ukrayna'yı NATO'ya almazsın ve gazımı ve petrolümü kime ve nasıl satacağıma karışamazsın” diyor. Başta ABD ise “bunları ben belirlerim” diyor. ABD ve müttefikleri kendi egemenliklerini tartışma haline getiren bir gücün, Çin ve Rusya'nın doğmakta olduğunu görüyor. Bu güçleri engellemenin tek yolu savaştır. Bu savaş geçmişte Körfez'de, sonra Yugoslavya'da, Irak ve Suriye'de, Kürdistan'da, Ortadoğu'da verildi. Şimdi de Ukrayna'da veriliyor. Yarın büyük bir ihtimalle Tayvan'da verilecek. Hedef Çin ve Rusya'yı durdurmaktır. Durdurulamayacağı için de daha büyük savaşlara gidilecektir. Savaşı yok etmenin, tarihin çöplüğüne atmanın yolu sosyalizmdir. Bu yolda önce savaşa karşı işçi ve emekçileri, devrimci demokratik güçleri, çevre ve iklim aktivistlerini, kadın ve gençlik hareketini, ulusal ve inanç özgürlüğü hareketlerini, tüm barışsever güçlerini kapsayan, toplumda güç dengesini barış, özgürlük, eşitlik, demokrasi ve sosyalizme doğru değiştirecek geniş bir birliktelik oluşturmak gerekmektedir. Bu başarılı olduğu ölçüde gerçek demokrasi ve özgürlükler, barış ve sosyalizm de kazanılmış olacaktır.

Ukrayna ve Tayvan:NATO'da ve Pasifik'te yeni gruplaşmalar, Almanya ve Türkiye'ye yeni roller

ABD Ukrayna savaşına bakarak NATO'yu yeniden gruplaştırmakta ve Tayvan'da Çin'e karşı savaşı yürütecek yeni oluşumlar çatıştırmaktadır. Eskiden NATO'nun ön karakolları Orta Avrupa'da Almanya, Güney Doğu'da da Türkiye idi. Şimdi bu değişti. Almanya ve Türkiye NATO'nun Rusya'ya karşı bir savaşta Hinterland'ı (geri cephesi) oldular. NATO'nun yeni karakolları NATO'ya yeni alınan 9 Doğu Avrupa ülkesidir (Estonya, Litvanya, Letonya, Polonya, Çekya, Slovakya, Macaristan, Romanya, Bulgaristan). Biden son Ukrayna ziyaretinden sonra Varşova'da bu 9 ülke liderleriyle yeni savaş stratejisinin görüşüldüğü ortak bir toplantı yaptı ve bu 9 ülkenin NATO içinde önemini vurguladı. Artık yeni ulaşım hatları oluşuyordu. Şimdi bu hat Washington, London, Varşova ve Kiev olarak belirlenmektedir. Bu strateji de Almanya, Fransa ve diğer NATO ülkelerine düşen görev ise Balkanlar'da ve Ortadoğu'daki güç boşluklarını dolduracak roller olmaktadır.

Bu yeni NATO stratejisinde Yunanistan'a ayrı bir yer verilmektedir. Yunanistan'ın Dedeoğaç limanı Rusya'ya karşı savaşta 9 Doğu Avrupa NATO ülkesine yardım ulaştırmakta lojistik olarak büyük bir önem kazanmaktadır. Bu nedenle Dedeoğaç limanını ABD/NATO üssü olarak modernleştirdi, NATO'nun Doğu Avrupa için ikmal limanı oldu. Münih'teki güvenlik konferansından sonra deprem felaketi nedeniyle Türkiye'ye baş sağlığı için gelen ABD Dışişleri Bakanı Blinken sonra Yunanistan'a geçerek Dedeoğaç'ı NATO/ABD'ye açtıkları için Yunan hükümetine teşekkür etti. Bu gelişme Türkiye'de ABD'nin Yunanistan'ı Türkiye'ye tercih ettiği yönünde değerlendirilmektedir. Oysa Ege adalarının silahlandırılması dâhil NATO'daki gelişmeler Ukrayna savaşıyla doğan ilgili yeni gelişmelerdir.

NATO'daki bu yeni gelişmeler karşısında Türkiye'nin ilk yapacağı şey Ortadoğu'da ba-

rışı savunan bir ülke olarak ortaya çıkmasıdır. Bunun için de önce Kürdistan'daki kirli savaşı bitirmesi, Kürtlerle bir masaya oturması ve Kürt sorununu barışçıl yollardan çözmesidir. Daha sonra komşularıyla ve bölge ülkeleriyle en başta da Ermenistan, Yunanistan, Suriye ile olan sorunları çözmesidir. Ancak o zaman Türkiye Ortadoğu ve Avrupa ülkeleri karşısında saygın yerini yeniden kazanabilir.

ABD NATO'ya daha çok Avrupa ve Ortadoğu'da yeni roller biçerken, Çin'e karşı mücadele için Uzak Doğu'da Japonya'nın, Avustralya'nın ve İngiltere'nin katıldığı yeni ittifaklar çatıştırmaktadır. Böylece ABD Tayvan'da Çin'le çıkacak bir çatışmayı Avrupa kamuoyundan uzak tutmayı planlamaktadır. Zira ABD'ye karşı Avrupa'da yükselcek bir protesto hareketi ABD'yi zor durumda bırakabilir. Bunu Vietnam savaşında yaşadı ve bu savaş onun yenilgisiyle sonuçlandı. ABD Avrupa ve dünya kamuoyunu çıkaracağı savaşlarda pasif tutmaya çalışacaktır. Bunu şimdiye kadar Avrupa'da Ukrayna savaşıyla ilgili olarak büyük ölçüde başardı. Bu büyük bir eksiklikler. Artık halklar, barışsever güçler uyanık olmalı, ABD'nin savaş planlarına karşı barış mücadelesini yükseltmelidirler. Savaşa karşı barış mücadelesi günümüzde tutulacak ana halka olmaktadır. Uyanık olunmalıdır. Eğer zamanında harekete geçilirse barış güçleri ABD'nin ittifaklarından ve silahlarından daha güçlü olur, hem Ukrayna'da hem Tayvan'da savaş önlere. Savaş kapitalist-emperyalist sistemde kaçınılmazdır, ama kader değildir. Barış için mücadele sınıf savaşıyla sıkı sıkıya bağlanırsa, emperyalizm geriletilir ve yenilirse savaş kaçınılmaz ve kader olmaksızın çıkar, gerçek demokrasi ve özgürlüklere kavuşulur. Barış ve sosyalizm bizim ellerimizdedir.

Deprem ve Türk Devleti'nin hassasiyetleri, sinir uçları

Bu ülkede Erdoğan'ı yenecek, demokrasiyi getirecek olan sol ve devrimci güçlerdir, İşçi sınıfı ve emekçi yığınlardır, Depremzedelerin yardımına koşan gençler, kadın, çevre ve iklim aktivistleridir!..

Savaş YENER

TÜRK devleti birçok özgün hassasiyetleri, dokunulmayacak sinir uçları olan bir devlettir. Her devletin özgün hassasiyetleri vardır. Avrupa'daki burjuva devletlerinin de hassasiyetleri vardır. Bunlar daha çok sınıfsal hassasiyetlerdir, burjuvazi ile proletarya karşıtlığıdır.

Avrupa devletlerinin hassasiyeti sınıfsaldır, komünizmdir

Avrupa'da burjuva sınıfı işçi sınıfı ve emekçi yığınlarla, demokrasi ve barışsever güçlerle, kadın, gençlik, çevre ve iklim hareketleriyle sürekli çatışma içindedir. İşçi sınıfı ve müttefikleri burjuva sınıfının iktidarını ve devletini yıkmak, onun insanı sömüren ve doğayı talan eden, demokrasiyi, barışı, insan hak ve özgürlüklerini sürekli tahrip eden, savaşı körükleyen kapitalist düzenini ortadan kaldırmak için burjuvazi ile sürekli savaş halindedir. Burjuva sınıfı da kendi sömürü, soygun ve talan, yağma düzenini korumak ve devam ettirmek için de işçi sınıfı ve müttefiklerine karşı sürekli bir saldırı ve savaş içindedir. Bu savaş bugün ekonomik, politik ve özellikle de ideolojik alanda kıyasıya gitmektedir.

Günümüzde burjuvazinin daha çok hassas olduğu alan ideolojik alandır, işçi sınıfı ve müttefiklerinin dünya görüşü ve anlayışlarıdır: Diyalektik ve tarihsel materyalizm, Marksizm-Leninizm, hümanizm, sosyalizm, komünizmdir, savaş karşıtlığı, gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakma anlayışı burjuvazinin hassas olduğu konulardır. 70 yıllık yaşanan reel sosyalizm nedeniyle komünizm onun sinir uçları olmuştur. Burjuvazinin kendi ideolojisi, dünya görüşleri:

idealist felsefe, metafizik, eklektisizm, pozitizm, liberal ve neoliberal bireysel girişimcilik, serbest pazar ve piyasa anlayışları ise toplum nezdinde sürekli itibar kaybetmektedir. Avrupa'da burjuvazi işçi sınıfı ve müttefiklerini ideolojik alanda yenebilmek için onlara karşı sürekli "şeker ve kamçı" politikası uygularlar.

Türk devletinin hassasiyetleri sınıfsal ve ulusaldır

Sınıfsal karakterli bu anlayışlar, çarpık da olsa bir burjuva kapitalist devleti olan Türk devletinin de hassasiyetleridir, sinir uçlarıdır. O her zaman sınıf ve devrimci mücadeleden korkmuş ve kendisine karşı yükselen işçi sınıfı ve devrimci güçlerin hareketini ancak 27 Mayıs, 12 Mart ve 12 Eylül gibi askeri darbelerle ezebilmiştir. Ama Türk devletinin sınıfsal hassasiyetleri dışında başka önemli hassasiyetleri de vardır. Bunlar ulusal hassasiyetlerdir, onun kuruluş özgüllüklerinden olan bir Türk ulusu ve devleti yaratma hassasiyetleridir. Türk ulusu ve devletine karşı yöneltilen her eleştiri ve saldırı onun hassasiyetlerine, sinir uçlarına yapılan saldırdır. Zira Türk ulusu ve devleti egemen güçlerin Osmanlıdan arta kalan halklardan zorla suni olarak bir Türk ulusu ve Türk devleti yaratma arzu ve çabasıdır, bu nedenle de sürekli bir beka sorunu ile karşı karşıyadır. Bu da onu hassas yapmaktadır.

Avrupa'daki ulus devletler kapitalist gelişmeyle birlikte oluşmuşlar, yıllar süren savaşlarla hem gümrük sınırlarını belirlemişler, hem ulus, din ve mezhep sorunlarını çözmüşlerdir. Bu savaşlardan en bilineni 1618-1648 yılları arasındaki 30 yıl savaş-

larıdır. 20. Yüzyılın başında çöken, çok halklı, çok dinli, çok mezhepli ve kültürlü Osmanlı İmparatorluğu'nda ise bu sorunların hiçbiri çözülmeden duruyordu. Çarpık ve güçsüz de olsa gelişen egemenliği ele alan burjuvazi, kapitalizm bu sorunları barışçıl biçimde çözecek bir anlayışa sahip değildi. 1908'de iktidarı ele geçiren İttihat ve Terakki'den oluşan genç Türk burjuva temsilcilerinin, paşalarının önünde ne ve nasıl yapmalı sorunu duruyordu.

İlk ulusal hassasiyet

Ermeni ve Pontus soykırımları

İttihat ve Terakki paşaları ancak Anadolu'nun Türklere vatan olabileceğini öngördü. Bunun için Anadolu'nun önce Hristiyanlardan, Ermeni ve Rumlardan temizlenmesi

gerektiğine ve sonra da Anadolu'da kalan tüm Müslüman halkların Türkleştirilmesine karar verdi. Daha sonra da bunun sınır olarak ifadesi Misak-ı Milli oldu. İttihat-Terakki döneminde Ermeni, Pontus-Rum ve Keldani soykırımlarıyla Anadolu Hristiyanlardan temizlendi. Lozan'da Rumlar Balkanlardaki Türk ve Müslüman ahalile mübadele edildi. Daha kurulurken Türk devleti Hristiyan Ermeni ve Rumları, diğer Hristiyan halkları kendi güvenliği ve bekası için tehdit, düşman olarak algılamaya başladı. Ermeni, Rum ve diğer Hristiyan halklar uygulanan soykırım Türk egemenlerinin ilk ulusal hassasiyetleri

ve dokunulmaz sınır uçları oldu

İkinci ulusal hassasiyet Kürtler ve Aleviler, Türkleştirme ve Sünnileştirme

Cumhuriyet kurulurken artık Anadolu'da çoğunlukla Türk ve Müslüman halklar yaşıyordu. Şimdi sıra bu Müslüman halkların Türkleştirilmesine gelmişti. Bunun için uygulanan politikaya Türk-İslam sentezi dendi. Bu politikayla sayıca küçük Müslüman halkları, Lazları, Çerkezleri ve diğerlerini Türkleştirmek "kolay", yani büyük bir katliama gidilmeden oldu. Ama sayıca çok büyük olan ve asimilasyonu kabul etmeyen iki grup bu politikaya şiddetle karşı çıktı: Kürtler ve Aleviler, özellikle Kürt Alevileri. Kürtler Türkleştirilmeyi, Aleviler de sünni müslümanlığı asla kabul etmediler. Onlar eşit, özgür, özerk yurttaş ve halk olarak varolmak, kendi inanç ve kültürlerini, dillerini ve kimliklerini özgürce yaşamak istediler. Ama devlet bunu kabul etmedi, buna müsaade etmedi. Kürtlere karşı bir inkâr ve imha politikası uygulanmaya başlandı ve onlara karşı savaş açtı.

Kürtler daha Cumhuriyet kurulmadan önce 1921'de Koçgiri'de Ankara'ya karşı ayaklandı. Cumhuriyet'in kuruluşunda kendilerine bir özerklik ve-
rilmeyeceği ortaya çıkınca da, kendi dilleri ve kimlikleri, özerklik hakları için isyana başladılar. Şeyh Sait, Ağrı, Dersim ve son olarak PKK ayaklanmaları bu isyanların en büyüğüdür. Türkleşmeye karşı çıkan Kürtler ve Sünni Müslümanlığı kabul etmeyen Aleviler Türk devletinin ikinci hassasiyeti, sınır uçları oldu. Bunlar Cumhuriyet'e ve Türk devletine karşı gelen, onu yıkacak, bölecek düşmanlar olarak görüldü ve halk böyle zehirlendi. Devlet kutsandı. Kutsal devleti yıkmaya kalkanlara karşı savaş hakkı olarak gösterildi. Ermeniler ve Rumlar, Hristiyan

halklardan sonra Kürtler ve Aleviler de Türk devletin hassasiyetini oluşturan tehlikeli gruplar oldular.

Hassasiyet demek Türk devletin bekasını, geleceğini tehdit eden, onun bugünkü sınırlar içinde varlığını, ebediyete kadar yaşamasını tartışmaya açan her akım ve hareketi, grup ve partiyi düşman saymak, onlara karşı uyanık olmak ve onlarla mücadelede, savaşa hazır olmak demektir. Bu nedenle Kürtlerden ve Alevilerden gelen her türlü demokrasi, özgürlük ve özerklik talebi ve direnişi devletin beka sorunudur, hassasiyetlerinin kaşınmasıdır. Bu talepleri ileri sürenler anında barbarca, her türlü şiddetle boğulması ve ezilmesi gerekmektedir. Kürtler Türkleşinceye, Aleviler Sünnileşinceye kadar bu hassasiyet ve bu savaş sürecektir. Türk halkından da devletin bu savaşı, bu barışlığı onun hassasiyeti olarak anlayışla karşılanması beklenmektedir. Maalesef halk da bunu şu an böyle algılamaktadır. Ama son zamanlarda da eşit ortak yaşam için belli bir anlayış farkı doğmaktadır.

Kürtlerle Alevilerle her dayanışma devletin hassasiyetiyle oynamaktır

Yıllarca bu böyle sürdü. Devletin hassasiyetleri adına Kürtler sürekli ezildiler, aleviler baskı altında tutuldular. Son 40 yılda Kürtlere karşı yürütülen savaş ve yapılan saldırılar yeni bir boyut kazandı. Özellikle Erdoğan'ın Barış Masası'nı devirmesiyle bu savaş topyekün Kürtleri imha ve inkâr savaşına dönüştü. Daha 2 gün önce devletin Amedspor-Bursaspor maç karşılaşmasında tezgâhladığı linç girişimi bu hassasiyetin dışı vurumudur. Bu savaşı Erdoğan kendi iktidarını sağlamlaştırmak, Türkiye halklarını da devletin bekası tehlikede diyerek kabarttığı şoven milliyetçilikle esir almak için kullandı. Esasında Kürtlere karşı uygulanan bu baskı ve şiddet, devlet terörü başta Türkler olmak üzere tüm Türkiye halklarına uygulanıyordu. Zamanla Kürtlere karşı uygulanan bu şiddet ve baskının, onlara karşı yürütülen savaş ve operasyonların Türkiye'nin demokratikleşmesinin ve özgürleş-

mesinin, ekonomik kalkınmasının ve halkın refaha kavuşmasının önünde en büyük engel olduğu görülmeye başlandı.

Son yıllarda Kürtlerin siyaset sahnesine çıkmasıyla ve HDP'nin Kürt sorununun eşitlik, özgürlük ve özerklik temelinde birlik ve beraberlik içinde barışçıl, demokratik çözümü için ardıcıl mücadelesi, Erdoğan'ın acımasız savaş ve saldırıları Türk aydın, sol ve demokratik güçlerinin bir kesiminde Kürtlerle, HDP ile dayanışmayı güçlendirdi. Kürtlerin özellikle dilleri, kimlikleri için eşitlik, özgürlük, özerklik talepleri Türkler arasında meşruluk kazanmaya başladı. Türk kesiminden de bir asırlık ceberut cumhuriyetin miadını doldurduğu, artık Kürtlerle ve diğer Türkiye halklarıyla barış, eşitlik, özgürlük, özerklik temelinde demokratik bir cumhuriyette birlikte yaşanması gerekliliği vurgulanmaya başlandı. Cumhuriyetin 100. yılında Kürtlerle savaş değil barış yapılmalıydı. Bu gelişmeler ise Türk devletini, egemen güçleri korkuttu. En başta derin devlet, devletin bekası tehlikeye düşüyor, devletin hassasiyetleriyle, sınır uçlarıyla oynanıyor diye harekete geçti. Kürtlerin direnişini boğmakta, Kürtlere savaş açmakta Türk egemen güçlerin hepsi birleşti. Hepsinin oylarıyla Meclis'ten savaş tezkereleri çıktı. Onlar için söz konusu olan devletin ve kendi egemenliklerinin bekası sorunuydu, birleş-me zamanıydı.

Ulusalci ve islamcı burjuvazinin devlete çökme mücadelesi

Türkiye'deki egemen güçler genel olarak ulusal ve islamcı burjuvazidir, onların CHP'den İYİ Parti ve MHP'ye, AKP'ye kadar uzanan irili ufaklı partilerden oluşan temsilcileridir. Ulusal burjuvaziyle islami burjuvazi arasında kıyasıya ideolojik, politik ve ekonomik bir mücadele vardır. Ama onlar arasındaki bu mücadele devleti ele geçirme mücadelesidir. Zira iktidar olup devleti ele geçiren hazinenin, devletin mali kaynaklarının, bankalarının, işletmelerinin, toprakların üstüne çöker, ihalelerle, kredilerle, imtiyaz ve suistimallerle ailesini, çevresini,

partisini ihya eder, zenginleştirir, çevresindeki zenginlerden bir burjuva sınıfı “yaratmaya” çalışır. Devlete çöken kesim diğer kesimle ele geçirdiği zenginliği asla paylaşmaz. Bu Türk egemen güçlere has bir özelliğdir. Kapitalist gelişmenin zayıflığının bir sonucudur.

Türkiye'nin olanaklarını, hazinesini, zenginliklerini 2000 yılına kadar yiyen yurt-severi, milliyetçisi, liberali, yerlisi ve komp-radoruyla ulusalcı burjuvazi oldu. Onlar sürekli yediler ve büyüdüler. Bunlar İslamcı kesimi genellikle dışladılar. Ama 2002 sene-sinde AKP ile birlikte islamcı kesim iktidara geldi. Şimdi artık devlet denen “yağlı kuyruk” onların elindeydi. “Yeme” zamanı on-lardaydı. Zamanla güçlendiler, güçlendikçe hazinenin, ülke zenginliklerinin üstüne iyice oturmaya, çökmeye, ihaleleri yalnız kendi taraftarlarına dağıtmaya başladılar. Kendile-rine biat etmeyen eski ulusalcı kesimleri ihalelerden uzak tuttular. Bunun için ihale yasasını tam 191 kez değiştirdiler ve kendile-rine uydurdular. Anadolu'da “kaplan” de-nilen yeni islamcı bir zengin tabaka doğma-ya başladı. Bu soygunlar sonunda Erdoğan ailesi ve çevresi, 5'li çete denen müteahhitler grubu yalnız Türkiye'de değil, dünyada da hatırı sayılır zenginler arasına girdiler.

Erdoğan, demokrasi, 6'lı Masa ve devletin hassasiyetleri

Bu süreç 2018'de Erdoğan'ın Cumhur-başkanlığı Hükümet Sistemi'ni kurması ve tek adam rejimini oluşturması, faşistleşmesi ve otoriterleşmesi, demokrasi ve özgürlükle-ri kısıtlaması, yargıya müdahalesi, Hazineyi ve Merkez Bankasını yağmalamasıyla kes-kinleşti. Bir anda Merkez Bankasından 128 milyar dolar “buharlaştı.” Burjuva muhale-feti, ulusalcı egemen güçler bu gelişmelere tepki göstermeye başladılar ve Erdoğan'ın tek adam rejimini devirip yeniden parlamen-ter sisteme geçilmesi için mücadeleyi yük-selttiler. Bunlardan ulusalcı CHP'den ve milliyetçi İYİ Parti'den, islamcı SP'ye, libe-ral, muhafazakâr DEVA, GP ve DP'ye kadar uzanan 6 parti Erdoğan'a karşı bir masa et-

rafında toplandılar, 6'lı Masa diye bir ittifak oluşturdular. Sonra kendilerini Millet İttifakı olarak adlandırdılar.

6'lı Masa hedefini Erdoğan'ın tek adam rejimini devirmek, güçler ayrılığının işle-diği, yargı bağımsızlığının sağlandığı, basın özgürlüğü dâhil birçok demokratik hak ve özgürlüklerin korunduğu güçlendirilmiş parlamenter sistem dedikleri sisteme geç-mek olarak saptadı. Bu Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu devletin ve Cumhuriyet'in demok-

ratikleştirilmesini öngören bir sistem de-ğil-di. Tam tersine böyle bir demokratik dönü-şümü engelleyen, sınırlayan bir sistemdi. Türkiye'nin ihtiyacı olan demokratik sistem ise başta Kürtler olmak üzere tüm Türkiye halklarının, din ve mezheplerin eşitliğini, özgürlüğünü ve özerkliğini öngören bir sis-temdir. 90'lı yıllarda Kürtlere karşı operas-yon ve savaşları yöneten içişleri bakanı ola-rak görev yapan İYİ Parti Başkanı Meral Akşener ise böylesi bir demokrasi anlayışına kök-ten karşıydı.

Akşener'in işlevi 6'lı Masa'yı HDP'den uzak tutmaktır

Akşener 6'lı Masa'nın Kürtlerle, HDP ile ilişki kurulmasını, onların masaya katılma-sını kesinkes istemiyordu. Çünkü bu Kürtleri eşit kabul etmek, onlara demokratik haklar tanımak demektir ki, bu da devletin hassasi-yetiyle oynamaktı, Kürtlere hak vermek değil, onları ezmek gerekiyordu. Akşener demokratik bir sisteme kökten karşıdır. Onun istediği sistem ise devlete sürekli bir tek burjuva grubunun çökmesi, ihaleleri bir tek burjuva grubunun alması değil, diğer

burjuva gruplarına da devletten nemalanmasını sağlayan, iktidarın bir burjuva grubundan diğerine geçmesini mümkün kılan bir parlamenter sistemin ikame edilmesidir.

6'lı Masa Erdoğan'ı devirmek istiyordu, ama 20 yıldan beri devlet olanaklarıyla kendisine biat ve itaat eden bir taban yaratmayı başaran Erdoğan'ı tüm ekonomik zorluklara, enflasyona, katlanılmaz pahalılığa rağmen her geçen gün devrilmesinin beklendiği gibi kolay olmayacağı ortaya çıktı. 6'lı Masa'nın Erdoğan'ı devirmek için; Kürtlerin oyuna, HDP ile ittifaka ihtiyacı olduğu görülmeye başlandı. 6'lı Masa'ya kamuoyundan baskı arttı. HDP ile ittifak kurmadan 6'lı Masa'nın cumhurbaşkanı adayının seçimi kazanmasını imkânsız olduğu belirtildi. Ama Akşener "Nuh dedi, peygamber demedi." HDP ile ilişkinin 6'lı Masa'nın sonu olacağını ima ediyordu. Sanki onun görevi HDP'yi 6'lı Masa'da uzak tutmaktı. Akşener yalnız HDP'ye değil sol ve demokratik güçlerle de işbirliği yapılmasına karşıydı. Çünkü Kürtler, Aleviler, sol ve demokratik güçler devletin hassasiyetleriydi ve devletin hassasiyetleriyle oynanmamalıydı. Akşener 6'lı Masa'da derin devletin temsilcisiydi ve Masa'yı Kürtlere ve sola kapatıyordu. Bu durumun ne kadar süreceği "merak" konusuydu. Zira gün geçtikçe Erdoğan'ın devrilmesi için Kürtlerden, sol ve demokratik partilere, gruplara, akımlara, kadın, gençlik, çevre ve iklim aktivistlerine kadar en geniş güçlerle bir ittifak, bir işbirliği yaratmak gerekiyordu. Bu zorluğun aşılmasına yardımcı olan, ne var ki, yaşanan deprem felaketi oldu.

Deprem yarattığı paradigma değişikliği

Maraş merkezli 6 Şubat 2023 depremi Türkiye'de yalnız toprağı sallamadı, toplumu da salladı. Deprem Türkiye'yi çökertti. Ama iki önemli konuyu da ortaya çıkardı. Birincisi bu devletin ve iktidarın felç olduğunu, çürüdüğünü, "yok" olduğunu, halkı düşünen bir devlet olmadığını ortaya koydu. İkincisi de devletin yokluğunu dolduran, devletin yapamadığı görevleri üslenen STK,

Sivil Toplum Kuruluşları'ndan oluşan bir yapı, devlete paralel çalışan, devlet gibi işleyen ikinci bir yapı ortaya çıktı. Her iki fenomen de önemliydi: Üstten ceberut, baskıcı, otoriter devletin yok oluşu ve onun yerine tabandan demokratik, özgür, özerk ama birlikte bir hedef için, enkaz altından insanlarımızı kurtarmak ve yaralarını sarmak için çalışan, tüm Türkiye'yi harekete geçiren bir yapı. Bu geleceğin umudu, demokratik yeni Türkiye'nin sahada doğuşunun ilk adımıydı. Onun için toplumda bir paradigma değişikliğine işaret ediyordu. Böyle bir durum 2013 Gezi Direnişi sırasında da ortaya çıkmıştı.

6 Şubat depremi Erdoğan iktidarının devletin gerçek yüzünü ortaya koymuştu. Enkaz altında göz göre göre insanlarımız ölüyordu. Yakınları devlet nerede diye çığlıklar atıyordu. Devlet yoktu, ama yanında onunla birlikte tırnaklarıyla enkaz altından yakınlarını, sevdiklerini kurtarmaya çalışan STK temsilcileri vardı. Devletin üstüne, hazinesine, bankalarına, kaynaklarına çökmüş, onları yiyip bitiren Erdoğan iktidarının, bilim insanlarının geliyor dedikleri deprem için hiçbir hazırlığı olmadığı görüldü. Afetlerde insan kurtaracak olan AFAD kötürümdü, Kızılay ticari şirket olmuştu. Hantal iş yapamaz durumdaydı, depremzedelere çadır yetiştireceğine çadır satışı yapıyordu. Ordu, jandarma ortalıkta yoktu. Uluslararası yardımları bile koordine edecek bir kurum, kuruluş bulunmuyordu.

Deprem: Erdoğan'ın halk nezdinde bittiği yer

Bu halk nezdinde Erdoğan iktidarının bittiği yerdi. Erdoğan halkın malına, onun hazinesine el koymuş yiyordu. Ama halkın canına el koyamazdı, insanların ölümüne seyirci kalamazdı. İnsanlar ölürken seyirci kalmak bir başka boyut ve düzeydir, bir paradigma değişikliğidir. Erdoğan iktidarının bittiği, artık halk nezdinde gitmesi gerektiği noktadır. Halktan toplanan vergileri Erdoğan "har vurup harman savururken" halk Erdoğan'a ses çıkarmıyordu, ama enkaz altında

100 bin insan ölürken durum çok farklıydı. Anadolu insanının malını alırsın ama canını alamazsın. Bunun sorumluluğu büyüktür, affedilmez. Canlar enkaz altında yatarken iki

gün atıl kaldık, hareket edemedik deyip helallik isteyerek, depremzede çocuklara “utanmadan” sadaka gibi para dağıtarak kendini aklamaya çalış-

mak Erdoğan'ın da, iktidarının da, devletin de bittiği yerdir, günleri de sayılıdır. Halkın yeni bir devlete, yeni bir iktidara gerek duyduğu andır.

Bu durum neyi gösteriyordu? Artık Erdoğan'ı devirmenin zamanı gelmiştir ve onu devirecek olan güçler de deprem sahasında doğmaya başlamıştır. Bunlar en başta Erdoğan iktidarının beceriksizliğini, bu felakete hiçbir hazırlığı olmadığını gören Türkiye halklarıydı ve sahada çalışan, halkın yanında duran devrimci demokrat güçlerdi. Bunlar arasında AHBAP vardı, Mor kadın hareketi de olmak üzere kadın örgütleri vardı, gençler vardı, çevre ve iklim aktivistleri, değişik kültür ve yardım kuruluşları, Alevi dernekleri vardı. Parti olarak CHP'den ve HDP'den TİP ve Sol Parti'ye kadar küçük büyük sol ve demokratik parti ve kuruluşlar vardı. Bunların hepsi Erdoğan'dan depremin hesabının sorulmasını ve artık halkın Erdoğan'dan kurtarılmasını istiyordu. Şimdi vakit geçirmeden halklarımızı, tüm bu kurum ve kuruluşları Erdoğan'ı devirmek üzere toparlamak ve harekete geçirmek zamanıydı. Artık gelişmeler tüm ittifakları aşip daha büyük bir birliktelik yaratmayı dayatıyordu. Bir paradigma değişikliği yaşıyordu.

Kılıçdaroğlu ile Akşener arasında ipler kopuyor

Bu paradigma değişikliğini ilk görenler-

den bir “Bay Kemal”, Kılıçdaroğlu oldu. Kılıçdaroğlu depremin Erdoğan'ı bitirdiğini ve deprem sahasında onu yenecek bir gücün doğmakta olduğunu gördü ve bunun önümüzdeki mücadelelerde tutulacak halka olduğunu kavradı. Bu paradigma değişikliğini görmeyen veya görüp de engellenmesi, devletin yalnız bırakılmaması gerektiğini gören ve bunun devletin hassasiyetlerine yönelmemesi gerektiğini kavrayan da Akşener oldu. Kılıçdaroğlu sahada çalışan diğer güçlerle birlikte depremzedelerin yanında, onların yaralarını sarmaya çalışırken Akşener Ankara'da bürosunda oturup gelişmeleri uzaktan izlemeye ve çürümüş devleti korumaya çalışıyordu.

Kılıçdaroğlu ile Akşener arasındaki ipler Kılıçdaroğlu'nun adaylığının konuşulduğu ve bu konuda mutabık kalındığı 6'lı Masa toplantısı sonrası 3 Mart'ta kopmadı, özünde bu ip deprem sahasındaki çalışmalar sırasında koptu. Zira Kılıçdaroğlu sahada çalışan HDP'den diğer sol ve demokratik kuruluşlara kadar ayırımı yapmadan herkesle sıcak ilişkiler kurdu ve yeni bir birlikteliğin ilk adımlarını atmaya başladı. Gerçekten de Erdoğan'ı devirmek için HDP'den sol güçlere kadar 6'lı Masa'yı aşan büyük bir birliktelik gerekiyordu. Türkiye'nin beklediği bu birlik acıları içinde deprem sahasında doğmaya başlamıştı. Artık Erdoğan gitmeli, halk bir nefes almalıydı.

Kılıçdaroğlu Buldan'la karşılaşıyor ve konuşuyor

Deprem sahasında oluşan bir başka, belki de en önemli gelişme artık devlet hassasiyetlerinin aşılması zorunluluğunun ortaya çıkmasıydı. Çünkü deprem acılarını sarmak için Kürdü-Türkü, Alevisi-Sünnisi, Hristiyanı-Müslümanı, sağcısı-solcusu, laiki-müte-deyyini bu ceberut devletin yokluğunda yan yana canla başla birlikte çalışıyorlardı. Aralarında ne bir husumet ne de bir devlet hassasiyeti vardı. Bunun en öemli göstergelerinden biri Diyarbakır'da deprem sahasında enkaz altından arama-kurtarma çalışmaları sırasında bir “tesadüf de” olsa CHP Başkanı

Kılıçdaroğlu ile HDP Eş Başkanı Pervin Buldan'ın karşılaşmaları, kamuoyu önünde arama-kurtarma çalışmaları ve deprem felaketi hakkında konuşmalarıydı. Hem Akşener'in hem derin devletin yıllardan beri "has-sasiyetimiz" dedikleri bir engel kırılmıştı. CHP ve HDP başkanları el sıkışmıştı. Bu uzaktan gelişmeleri seyreden Akşener ve derin devlet için 6'lı Masa'nın bittiği andı. Ama yeni bir birlikteliğin, yeni bir Türkiye ve demokrasi anlayışının yeşerme umuduydu. Devlet ve derin devlet acilen harekete geçme gerekliliğini duydu.

Erdoğan hemen OHAL ilan etti. Hükümetin beceriksizliğini, hazırlıksızlığını, koordinasyon noksanlığını eleştirenlere, akademisyenlere, gazetecilere, demokratik güçlere saldırıya geçti. STK'ların çalışmalarına müdahale etmeye, engellemeye başladı, topladıkları yardımları devlete maletmeye kalkıştı, onları AFAD'a teslim etmeye zorladı. Kürtlerle, HDP ile doğmakta olan ortaklığı boğmak için sahadaki HDP koordinasyon merkezlerine, toplanan yardımlara el koydular, kayyum atadılar. Ama nafile! Sahada doğan ortaklığı önlemeye devletin bile artık gücü yetmiyordu. Ok yaydan çıkmıştı. Derin devletin acilen Akşener'i harekete geçirmesi gerekiyordu.

Akşener 6'lı Masa'dan ayrılıyor

Cumhurbaşkanı adayını konuşmak üzere 6'lı Masa 2 Mart'ta bir araya geldiğinde İYİ Parti ve Akşener Kılıçdaroğlu'nun adaylığını engellemekte tam kararlıydı. "Kılıçlar" çekilmişti, karşılıklı twittler atılıyordu. Masa'daki 5 parti aday olarak Kılıçdaroğlu'nu öneriyordu. Akşener ise "seçilecek" bir aday olsun gerekçesiyle Ankara ve İstanbul BB Başkanları Yavaş ve İmamoğlu'nu öneriyordu. Bu kasıtlı bir öneriydi. Zira İmamoğlu hüküm almıştı, adaylığı bile tartışmalıydı. Yavaş ise geçmişi nedeniyle Kürtlerden oy alamazdı ve seçilemezdi. Akşener'in "seçilemez" gerekçesi altında başka nedenler, en başta da derin devletin planları vardı.

Derin devlet Kılıçdaroğlu'nun seçilmesi durumunda devletin sınır uçları, hassasiyet-

leriyle oynanacağından, bir Alevi ve Kürt olan Kılıçdaroğlu'nun Alevilere inanç, Kürtlere dil ve kimlik özgürlüğü gibi en temel insan haklarını tanıyarak devlete egemenliğinin elden gideceğinden, ellerindeki ceberrut devletin demokratikleşeceğinden korkmaktaydı. Bunun için Kılıçdaroğlu'nun yükselişinin önlenmesi gerekmektedir. Bunun için derin devlet iplerin Akşener'in elinde olduğu bir çözüm planlamaktadır. Bunun için de cumhurbaşkanının göstermelik, Akşener'in de gücü elinde toplayan bir başbakan veya bakan olmasıydı. Böylece devletin hassasiyetleri korunmuş olacaktı.

Erdoğan'ı devirmek için

daha büyük bir ittifak gerektiriyor

2 Mart toplantısında yapılan tartışmalarla "kıskaca" alınan ve kendisine "dayatılan" Kılıçdaroğlu adaylığı ile kendi parti organlarına götürmek şartıyla "mutabık" olduğunu açıklayan Akşener toplantıdan ayrıldı. Partisiyle görüşen Akşener 3 Mart'ta 6'lı Masa'dan ayrıldığını bildirdi. İYİ Parti'nin adayının Kılıçdaroğlu değil, Yavaş veya İmamoğlu olduğunu açıkladı. Bu CHP'ye karşı "saygısızlığın" ötesinde ona dışardan açık bir müdahale, bir "dayatmaydı." Zira İmamoğlu ve Yavaş CHP üyesiydiler. Bu, üye ile başkanın karşı karşıya gelmesi demekti. Bu çıkışıyla Akşener Erdoğan'ın bir dönem daha önünü açmış oluyordu. Bu hem derin devletin hem ABD, AB ve Rusya'nın Erdoğan'a verdikleri destekle de örtüşüyordu. Hem iç hem dış gerici güçler kendi çıkarları gereği hâlâ Erdoğan'ın iktidarda kalmasını istemektedirler.

Görülen o ki, Akşener'in bu çıkışına Kılıçdaroğlu deprem sahasında elde ettiği deneylerden de çıkarak Erdoğan'ı yenmek, devirmek için "sofra"nın, Masa'nın daha da genişlemesi, daha geniş bir ittifakın oluşturulması gerektiğini "dayatarak" cevap verdi. Kılıçdaroğlu 2 Mart toplantısından sonra HDP önderliğinde kurulan Emek ve Özgürlük İttifakı üyesi TİP Başkanı Erkan Baş ve Sosyalist Güç Birliği bileşeni Sol-Parti ile görüşeceğini açıkladı. Ve 3 Mart'ta da görüş-

tü. Böylece devlet hassasiyetlerine bir kez daha dokunulmuş oldu. Bu gelişme şunu gösteriyordu: Akşener'in ayrılmasıyla 6'lı Masa'nın gelişmesinin önündeki en büyük engel kalkmış, demokratik bir Türkiye için daha büyük ve geniş bir ittifakın önü açılmış oluyordu. Geniş halk yığınlarını Erdoğan'a karşı harekete geçirme, Erdoğan'ı devirme ve muhalefetin ortak adayının gerçekten kazanma olanağı yaratılmış oluyordu.

Akşener 6'lı Masa'ya geri dönüyor, Kılıçdaroğlu cumhurbaşkanı adayı oluyor

Toplumda 6'lı Masa'yı da aşan geniş bir ittifakın doğmakta ve muhalefetin ortak adayının kazanacağı umudunun yükselmekte olduğu gerçeği derin devleti yeniden harekete geçirdi. Ortak adayın Kılıçdaroğlu olması durumunda onun seçilmesini engellemek ve seçildiği durumda da etrafını sarmak, kamuoyu baskısından uzak tutmak gerekiyordu. Bunun yolu da Akşener'in yeniden 6'lı Masa'ya dönmesi ve derin devlet tarafından kendisine verilen görevi yerine getirmesiydi. Bu da

devletin hassasiyetleriyle oynamayacak ve gerekirse Erdoğan'ın seçilmesinin önünü açacak bir durumu yaratmaktı. Görülen o ki, Akşener'in 6'lı Masa'dan ayrılması ve geri dönmesi operasyonu ile derin devlet hedeflerine büyük ölçüde ulaşmış oldu. Kılıçdaroğlu'nun tek başına değil İmamoğlu ve Yavaş'ın herhangi bir şekilde eklemlenmesiyle aday olması getirildi. Bu da kabul gördü ve Akşener döndü. Kılıçdaroğlu 6'lı Masa'nın cumhurbaşkanı adayı oldu. Bu gelişmeler Akşener'in ne kadar kaypak ve güvenilmez, iplerinin derin devletin elinde olduğunu gösterdi. Onun için önemli olanın ülkenin demokratikleşmesi, halkın refahının

yükselmesi değil devletin hassasiyetlerinin korunması, sinir uçlarına dokunulmasıdır.

Akşener ve derin devlet bu operasyonla Kılıçdaroğlu'nun kamuoyunda adaylığına gölge düşürmüş, kazanma şansını azaltmış, 6'lı Masa'nın, Millet İttifakı'nın itibarını ve inandırıcılığını düşürmüş, tek adam rejimini değiştirme iradesini sarsmış oldu. Milletin sorunlarını çözen değil, kendi küçük çıkarları uğruna birbirine düşen bir ittifak izlenimi yarattı.

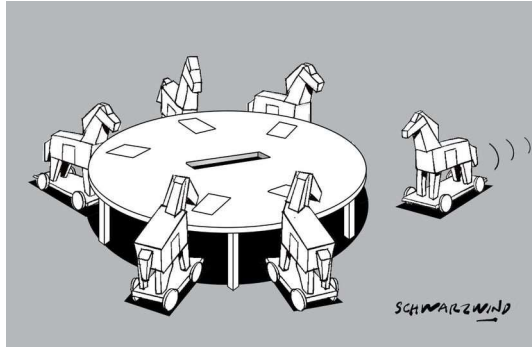
Sonunda bunların Erdoğan'a yarayacağı açıktır. Bu gösteriyor ki, muhalif burjuva partilerinin çatıştırdığı ittifaklarla Erdoğan yenilmez, muhalefetin ortak adayı Kılıçdaroğlu da 13. Cumhurbaşkanı olamaz. Erdoğan'ı yenecek olan sokakta ve sandıkta yığınların oluştura-

cağı direniştir. Kılıçdaroğlu eğer gerçekten seçilmek istiyorsa; acilen Akşener ve partisi İYİ Parti'nin etkisinden kurtulması, Emek ve Özgürlük İttifakı, Sosyalist Güç Birliği ile giriştiği geniş cepheye diğer sol

ve de-mokrazi güçlerini, kadın, çevre, iklim aktivistlerini de katarak işçi ve emekçi yığınlarını harekete geçirerek iktidara yürümelidir. Bu onun deprem sahasındaki deneyleriyle de örtüşmektedir. Kılıçdaroğlu'nun önünde şimdi tüm bu güçlerin adayı olma görevi durmaktadır. HDP, Sol Parti ve diğer sol ve demokratik güçler Kılıçdaroğlu'na destek vereceklerini açıklamaya başladılar.

Kılıçdaroğlu da tüm bu güçleri kucaklamalı, onların ayaklarına gidip birlikte yürüyeceklerini beyan etmeli, artık devletin hassasiyetlerinin kırılacağı mesajını vermelidir.

Yeni olan ve adayı iktidara taşıyacak olan bu yaklaşım olacaktır.

Deprem sahasında oluşan

Erdoğan'ı yenecek güçler:

İşçi sınıfı, sol ve devrimci güçler, gençler, kadınlar, çevre ve iklim aktivistleri

Kılıçdaroğlu adaydır. Adaylığı 3 Nisan'da kesinleşecektir. Bu uzun bir zamandır. 6'lı Masa'da daha neler gelişir, bilinmez. Önemli olan Kılıçdaroğlu'nun 6'lı Masa'dan gelen baskılara ne kadar direneceği, ne kadar Kürdün-Türkün, Alevinin-Sünninin, Hristiyanın-Müslümanın, solcunun-sağcının adayı olacağını gösterebilmesidir. Bu Kılıçdaroğlu'nun işidir. Ama sonunda Kılıçdaroğlu da bir burjuva politikacısıdır, sonunda o da derin devletin bir parçasıdır. Her an hizaya getirilebilir.

Bu nedenle sol ve devrimci güçler, işçi sınıfı ve emekçiler için önemli olan adayın ismi ve cismi değil, savunduğu ilkelerdir, bu ceberut devletin tüm hassasiyetleriyle birlikte ne kadar demokratikleştirebileceğidir. Sol ve demokratik güçlerin turnusol kâğıdı budur. Ama şu asla unutulmamalı ki, burjuva kesiminin her adayı her zaman dönebilir, belli koşullarda söylediği ilkeleri terk edebilir, verdiği vaatlerden vazgeçebilir.

Bunların sırtında yumurta küfesi yoktur. Son aşamada hepsi için geçerli olan yine de devletin hassasiyetleridir. Bu asla unutulmalıdır.

Bu nedenle sol ve devrimci güçler, işçi sınıfı ve emekçiler için, her ne kadar Kılıçdaroğlu diğer adaylara göre bir ehveni şer olsa da, önümüzdeki dönem çalışmalarının merkezine Kılıçdaroğlu'nun seçilmesi değil, Erdoğan'ın gitmesi, devrilmesi konmalıdır. Sandıkta Kılıçdaroğlu'na oy kullanılırken, o oyun Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı olması için değil, Erdoğan'ın gitmesi, devrilmesi için verildiği bilince çıkarılmalıdır. Kılıçdaroğlu seçildiği takdirde yapabileceği çok fazla bir şey olmayacaktır. Onun da elikolu derin devlet tarafından bağlanacaktır. Ama tek başına Erdoğan'ın gitmesi bile bugün için büyük bir kazanımdır. En azından

başta Kavala, Demirtaş, Öcalan olmak üzere hapishanedeki aydın, akademisyen, gazeteci, politik tutukluların özgürlüklerine kavuşmaları bile büyük bir kazanım olacaktır. Bu kazanımlar bile yukardan hediye edilmeyecek, sol ve devrimci güçlerin, işçi sınıfı ve emekçilerin, gençler ve kadınlar, çevre ve iklim aktivistlerinin tabandan eylem ve baskılarıyla gerçekleşecektir. Bu güçlerin hem seçim kampanyası esnasında hem seçim kampanyası sonrasında örgütleyecekleri tabandaki eylemler ve baskılar belirleyici olacaktır.

Deprem sahasında Erdoğan'a karşı feryatları tüm Türkiye'ye yayalım

Şimdi vakit geçirmeden sol ve devrimci demokratik güçlerin, komünistlerin sosyalistlerin, genç, kadın, çevre ve iklim aktivistlerinin işçi, emekçi, köylü, esnaf, aydın, genç, kadın yığınlarının, çevre ve iklim direnişçilerinin içinde çalışmalarını ve örgütlenmelerini artırmalıdır. Burada depremzedelerle birlikte yapılan çalışmalara ayrı bir önem verilmelidir. Depremın üzerinden bir ay geçti, ama depremzedelerin sorunu hala sarılmış değil. Erdoğan iktidarının beceriksizlikleri, çaresizlikleri hâlâ devam etmektedir. Hâlâ daha çadır, tuvalet, temel ihtiyaç maddeleri eksik. Hükümet depremzedelerin ihtiyaçlarını gidermekle değil, seçim için şovla meşgul. Şimdi Erdoğan'ın depremdeki başarısızlıklarının ülkenin hiçbir sorununu çözemeyeceğinin ispatı olduğu gösterilmeli, deprem sahaslarında Erdoğan'a karşı yükselen feryatların tüm Türkiye'ye yayılması sağlanmalı, 14 Mayıs'ta halkın nasıl hesap sorduğu Erdoğan'a gösterilmeli, devletin hassasiyetleri kırılmalı, Kürdü-Türkü, Alevi-Sünnisi, Hristiyanı-Müslümanı, laiki-mütedeyyini, sağcısı-solcusu demokratik bir Türkiye'de eşit, özgür, özerk barış içinde birlikte yaşayacaklarının ilk adımları atılmalıdır.

Deprem sahaslarındaki deneylerimiz demokratik Türkiye'nin habercisidir.

